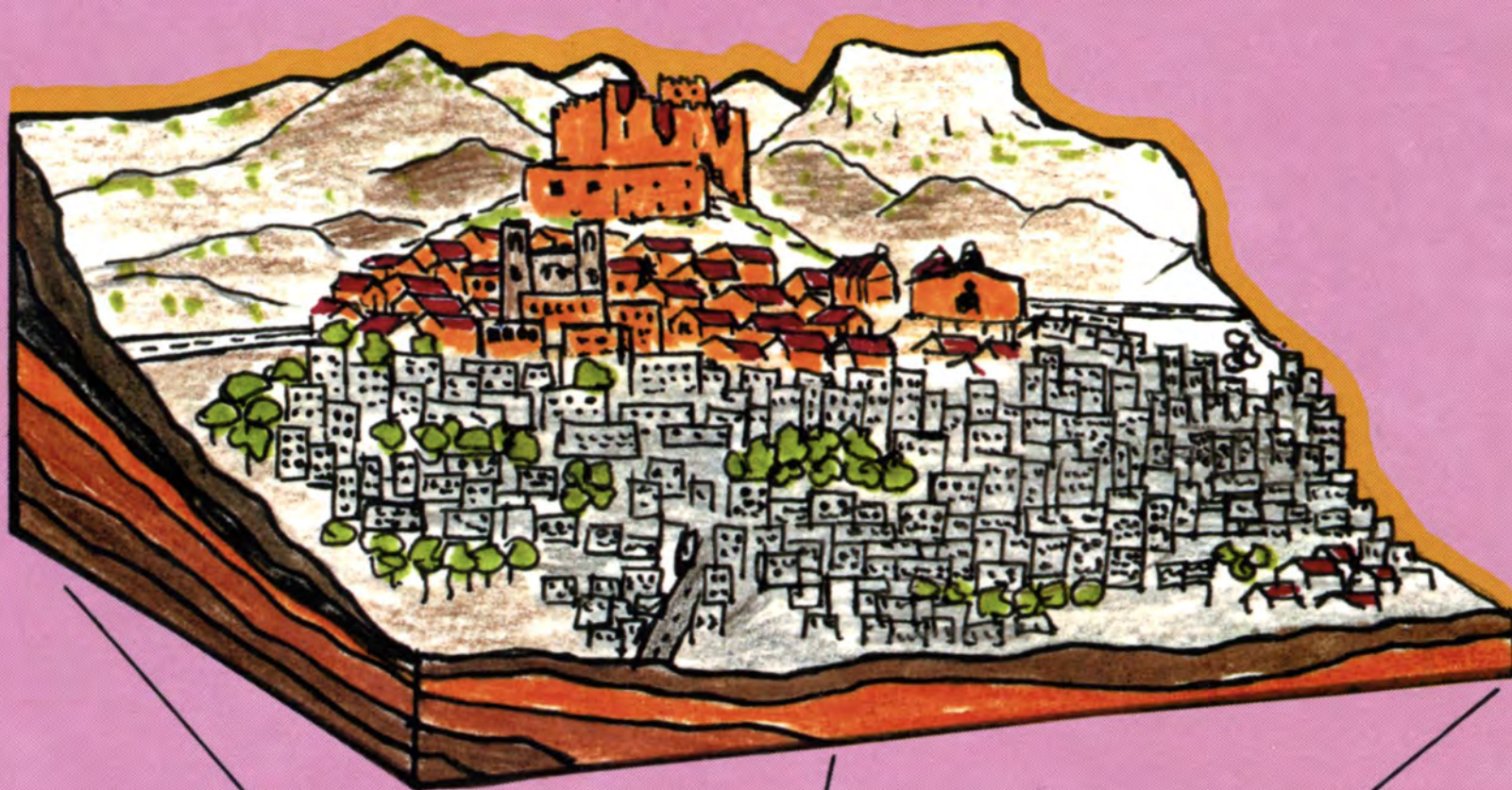


VIVIM A PETRER



FITXA CATALOGRÀFICA RECOMANADA

DÍAZ AMAT, Pascual

Vivim a Petrer. Ciències Socials / Pascual Díaz Amat, José García Ortuño, Domingo Jiménez Renau. Petrer: Ajuntament; València: Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, 1992.

198 p.; il.; 28 cm.

ISBN: 84-7890-684-3

1. Petrer-Estudi i ensenyament. I. García Ortuño, José, coaut. II. Jiménez Renau, Domingo, coaut. III. Petrer. Ajuntament, ed. IV. València (Comunitat Autònoma). Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, ed.

908.460.315 Petrer: 37.



© del text: PASCUAL DÍAZ AMAT
JOSÉ GARCÍA ORTUÑO
DOMINGO JIMÉNEZ RENAU

© de l'edició: AJUNTAMENT DE PETRER
amb la col.laboració de la GENERALITAT VALENCIANA.
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA.

ISBN: 84-7890-684-3

Dipòsit Legal: A-333-1992

Imprés a Gràfiques Tortosa, S.L.

L'Horta, 116

PETRER (Alacant)

Vivim a Petrer

Ciències Socials

(Cicle mitjà)

**Pascual Díaz Amat
José García Ortuño
Domingo Jiménez Renau**

Hola, xavals!

La raó que ens va portar a fer un llibre de Petrer va ser cobrir el buit que hi havia en el cicle mitjà de l'EGB per a estudiar i conèixer el nostre poble.

“VIVIM A PETRER” és quelcom més que un llibre de ciències socials, és el llibre que parla del poble on tu vius. En ell aniràs descobrint mitjançant l'estudi i les seues activitats, coses que et són tan familiars com el teu carrer, el barri, l'escola, etc.

També podràs trobar la història i els costums del teu poble, les valls i muntanyes, les seues comunicacions i altres coses que hui no coneixes, però que cridaran la teua atenció.

Desitgem, i en això hem posat tota la nostra il·lusió i afany, que siga veritablement l'instrument útil que us serveixa per a conèixer i estimar més encara el nostre benvolgut Petrer.

ELS AUTORS

ÍNDEX

PÀG.

Tema 1 ON ES TROBA PETRER? 7

1. Vivim a Petrer.
 2. El plànol.
 3. Com ens orientem?
 4. Poblacions veïnes.
 5. Petrer, poble de les Valls del Vinalopó.
- Lectura: "La història de Pere". Maria Dolores Gil.

Tema 2 EL PAISATGE DE PETRER 23

1. El paisatge urbà.
 - 1.1. Part vella.
 - 1.2. Zona nova.
2. Paisatge rural.
 - 2.1. Serres.
 - 2.2. Valls.
 - 2.3. L'Arenal.
3. Vegetació.
4. Fauna.
5. Habitatge.

Lectura: "Evocació", Enric Valor.

	<u>PÀG.</u>
<u>Tema 3</u>	
<u>EL NOSTRE PAISATGE CANVIA</u>	41
0. El paisatge canvia.	
1. Canvis naturals.	
1.1. Temperatura.	
1.2. Pluja.	
1.3. Vent.	
1.4. El clima.	
2. Canvis artificials.	
2.1. En el paisatge urbà.	
2.2. En el paisatge rural.	
3. Com es planta un arbre?	
Lectura: “Excursió a l’Arenal”.	
<u>Tema 4</u>	
<u>LA POBLACIÓ DE PETRER</u>	57
0. Nosaltres vivim a Petrer.	
1. Què és la població?	
2. Canvis en la població.	
3. Gràfic de la població de Petrer.	
4. Pobles i ciutats.	
Lectura: “Els nostres avantpassats”.	
<u>Tema 5</u>	
<u>EL TREBALL A LA LOCALITAT</u>	71
1. Població activa.	
2. Població passiva.	
3. Sectors de producció.	
4. Sectors de producció a Petrer.	
4.1. Primari.	
4.2. Secundari.	
4.3. Terciari.	
5. Com es fa una sabata?	
Lectura. “L’ofici de canterer”.	

	<u>PÀG.</u>
<u>Tema 6</u>	
<u>ENS COMUNIQUEM</u>	103

1. Vies de comunicació a la nostra localitat.
 - 1.1. Carreteres.
 - 1.2. Camins.
 - 1.3. Ferrocarril.
2. Transport.
 - 2.1. Transport urbà.
 - 2.2. Transport interurbà.
3. Mitjans d'informació.
 - 3.1. Informació escrita.
 - 3.2. Informació àudio-visual.
4. Mitjans de comunicació.
 - 4.1. La carta.
 - 4.2. El telegrama.
 - 4.3. El telèfon.
5. Educació vial.

Lectura: "Oficina de correus". Reiner Kunze.

<u>Tema 7</u>	<u>ENS ORGANITZEM</u>	131
----------------------	------------------------------------	------------

1. El govern de la localitat.
 - 1.1. L'Ajuntament.
 - 1.2. Eleccions municipals.
2. Serveis públics.
 - 2.1. Escoles i institut.
 - 2.2. Centre de salut.
 - 2.3. Centres culturals.
 - 2.4. Instal·lacions esportives.
 - 2.5. Parcs i places.

Lectura: "El somni de Maria Lluïsa". María Dolores Gil.

	<u>PÀG.</u>
<u>Tema 8</u>	<u>CONEGUEM LA NOSTRA HISTÒRIA</u> . 149

1. Primers pobladors de Petrer.
2. Origen del nom de Petrer.
3. L'escut de Petrer.
4. Edificis històrics.
5. Personatges cèlebres.

Lectura: "Mosaics romans".

<u>Tema 9</u>	<u>PETRER, FESTES I COSTUMS</u> 167
----------------------	---

1. Festes.
 - 1.1. Classes de festes.
 - 1.2. Les festes de Petrer.
2. Costums.
 - 2.1. Cançons.
 - 2.2. Jocs.
 - 2.3. Gastronomia.
 - 2.4. Refranys.

Lectura: "La llegenda del Cid".

<u>Tema 10</u>	<u>L'ESCOLA</u> 187
-----------------------	---

1. L'educació en la Constitució.
2. La meua escola és a Petrer.
3. Òrgans directius del col·legi.
4. Associació de pares d'alumnes.

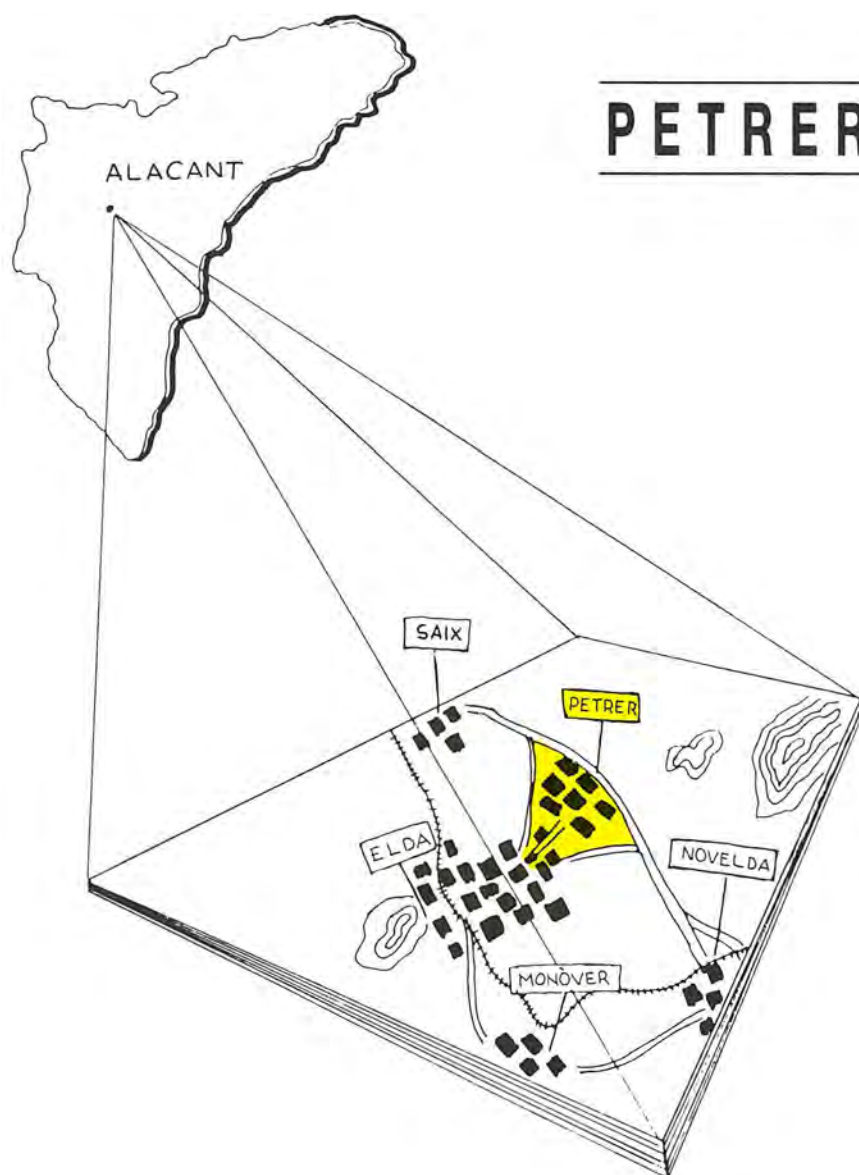
Lectura: "Drets del xiquet".

Tema 1

On es troba Petrer?

1. Vivim a Petrer

- Si observes el dibuix veuràs que el nostre poble, Petrer, pertany a la província d'Alacant, al País Valencià.



ACTIVITATS

1. OBSERVA I DIBUIXA

- Dibuixa el mapa de la província d'Alacant i situa Petrer correctament en aquest.

2. INFORMA'T I CONTESTA

- A quina comunitat autònoma pertany Petrer?

3. PENSA I DIBUIXA

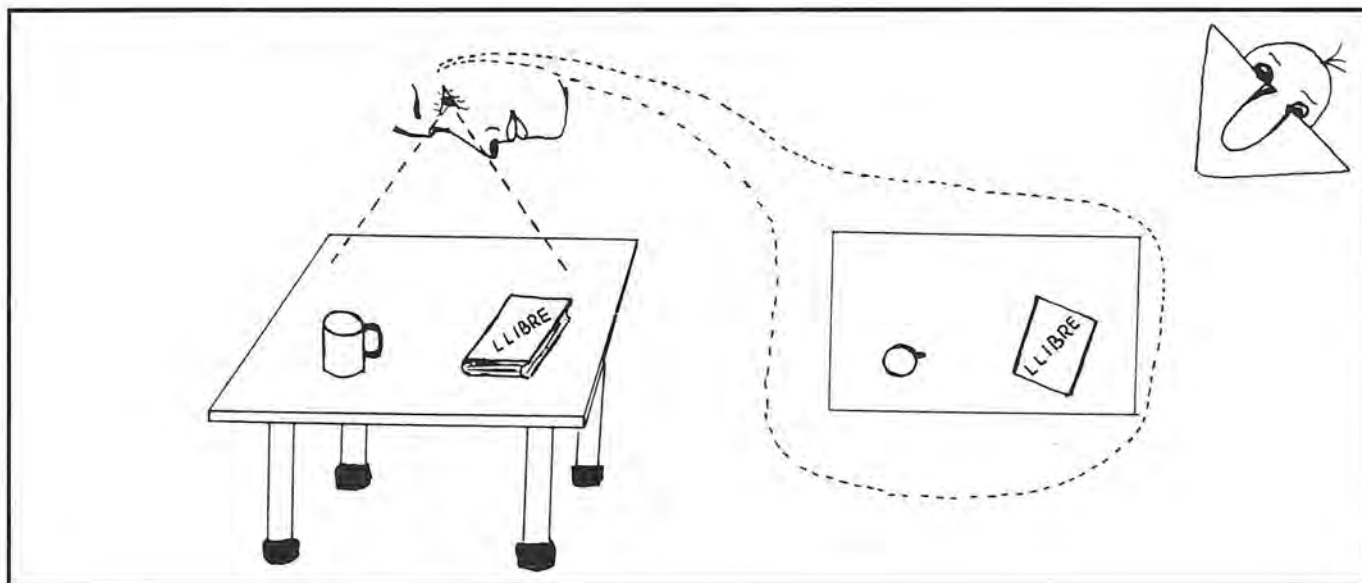
- Imagina't que tens un amic que no ha vist mai Petrer. Quines coses del poble dibuixaries en una postal? Dibuixa'l i aplega'l en el teu quadern.

4. INVENTA I ESCRIU

- Inventa't un text que parle de Petrer: redacció, poesia, diàleg.

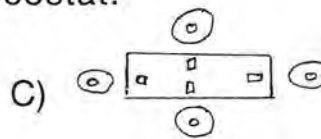
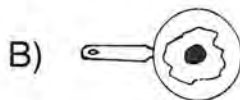
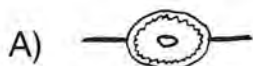
2. El plànol

- És un dibuix que presenta de forma senzilla i plana les coses vistes des de dalt.



ACTIVITATS

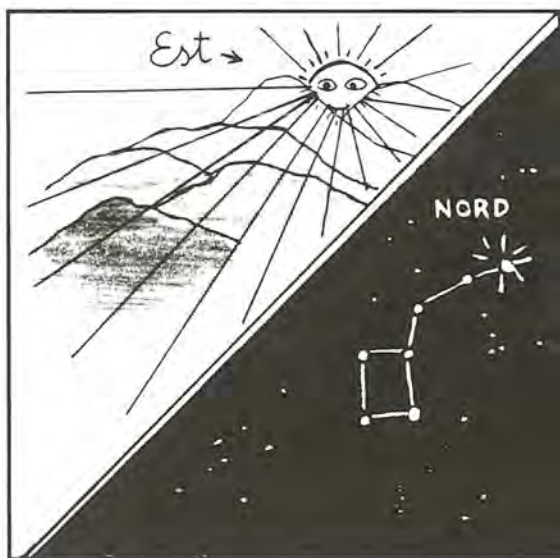
1. Dibuixa els següents objectes vistos des de dalt.
Goma d'esborrar, llapis, estoig de pintura i maquineta de fer punta.
2. Observa atentament els dibuixos. Són vistos des de dalt.
Descobreix què són i escriu el seu nom en la teua llibreta.
Relaciona-ho amb la lletra que hi ha al costat.



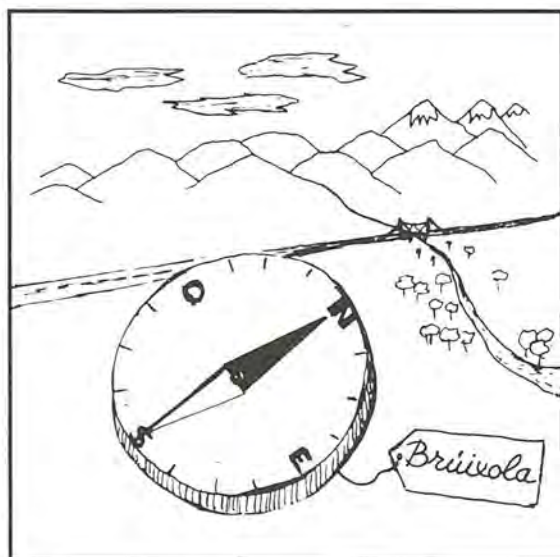
3. Inventa símbols per als següents exemples. (Vistos des de dalt.)

Taula, arbre, finestra, banyera i estufa.

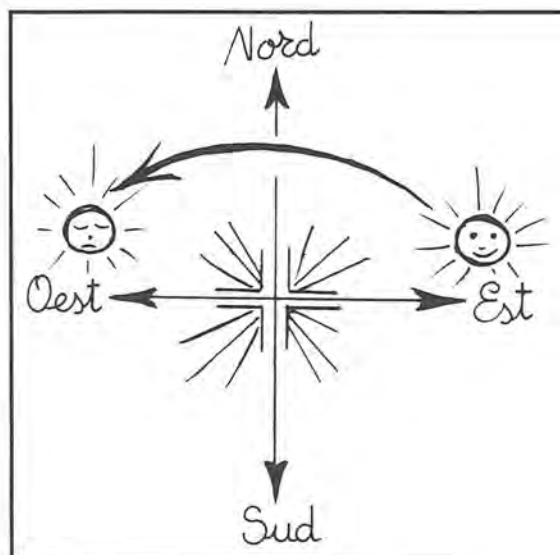
3. Com ens orientem?



- Hi ha dues formes d'orientar-nos. L'una **natural** i l'altra **artificial**.
- De forma natural ens podem orientar:
 - A) Pel Sol, que sempre ix per l'est, i es pon per l'oest.
 - B) Per l'ESTEL POLAR que sempre assenyalava el nord.



- Podem orientar-nos de forma artificial amb:
 - A) La BRÚIXOLA, que és un instrument amb una agulla imantada que quan està lliure sempre assenyalava el nord.



- Sabent on és el nord, és fàcil descobrir el sud, l'est i l'oest.
- Aquests quatre punts els anomenem PUNTS CARDINALS.

ACTIVITATS

1. LLEG I CONTESTA

- Imagina't que et trobes a soles a la muntanya i que no tens brúixola. Com t'orientaries?

2. UTILITZA LA BRÚIXOLA

- Dibuixa un plànol de la teua classe i amb l'ajuda de la brúixola, situa en ell, correctament, els punts cardinals.

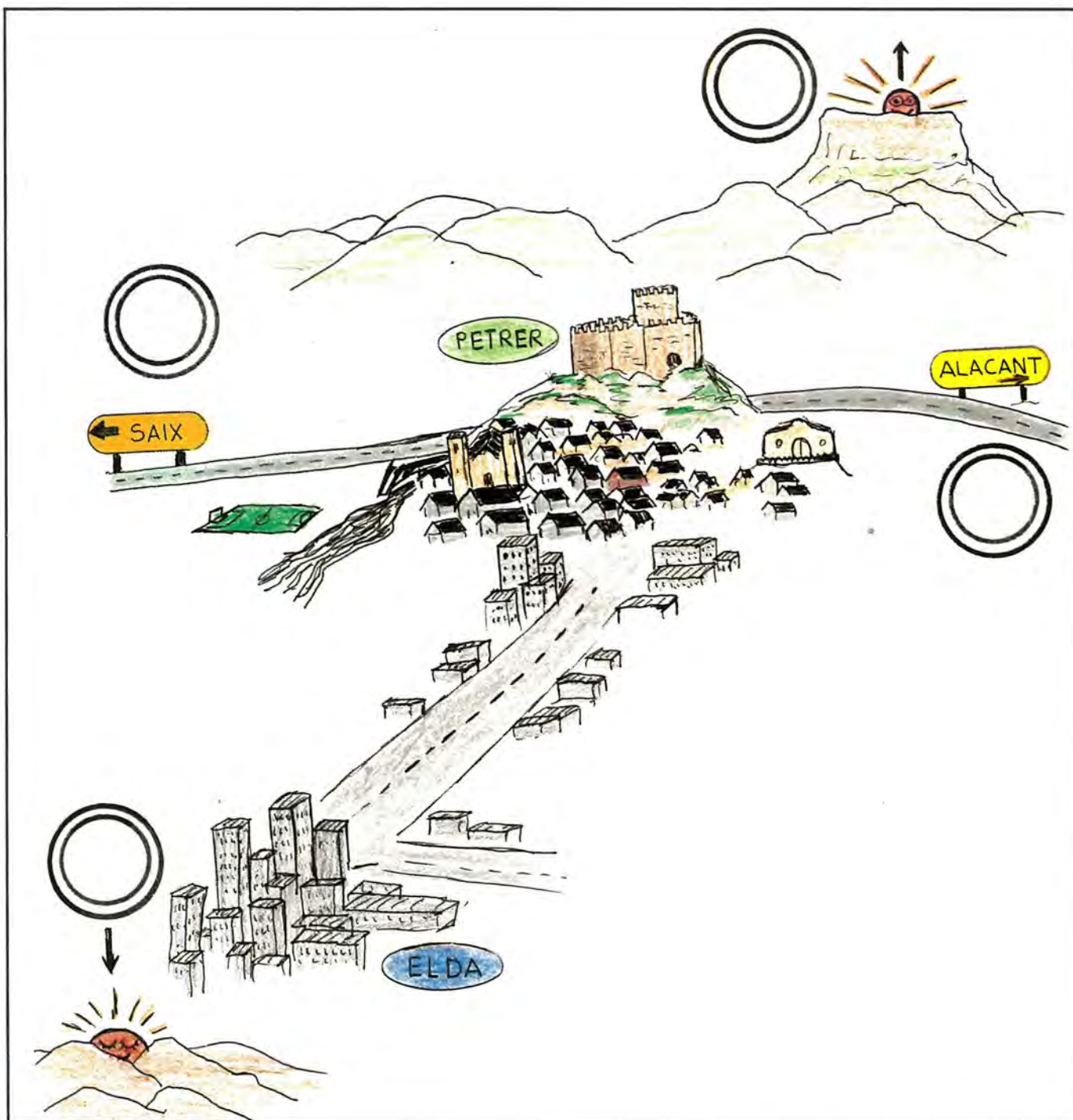
3. OBSERVA I CONTESTA

- Escriu el que hi ha al nord, al sud, a l'est i a l'oest del col·legi i escriu-ho.

4. APRÉN JUGANT

- **En busca del tresor**

Dividiu la classe en grups. A cadascun se li entregará un sobre amb una sèrie d'ordres que hauran de seguir correctament amb l'ajuda de la brúixola. Seguint-les trobaràs el tresor. (Les instruccions hauran de portar el punt d'eixida i la quantitat de passes cap al nord, el sud, l'est i l'oest que els duga al tresor.)

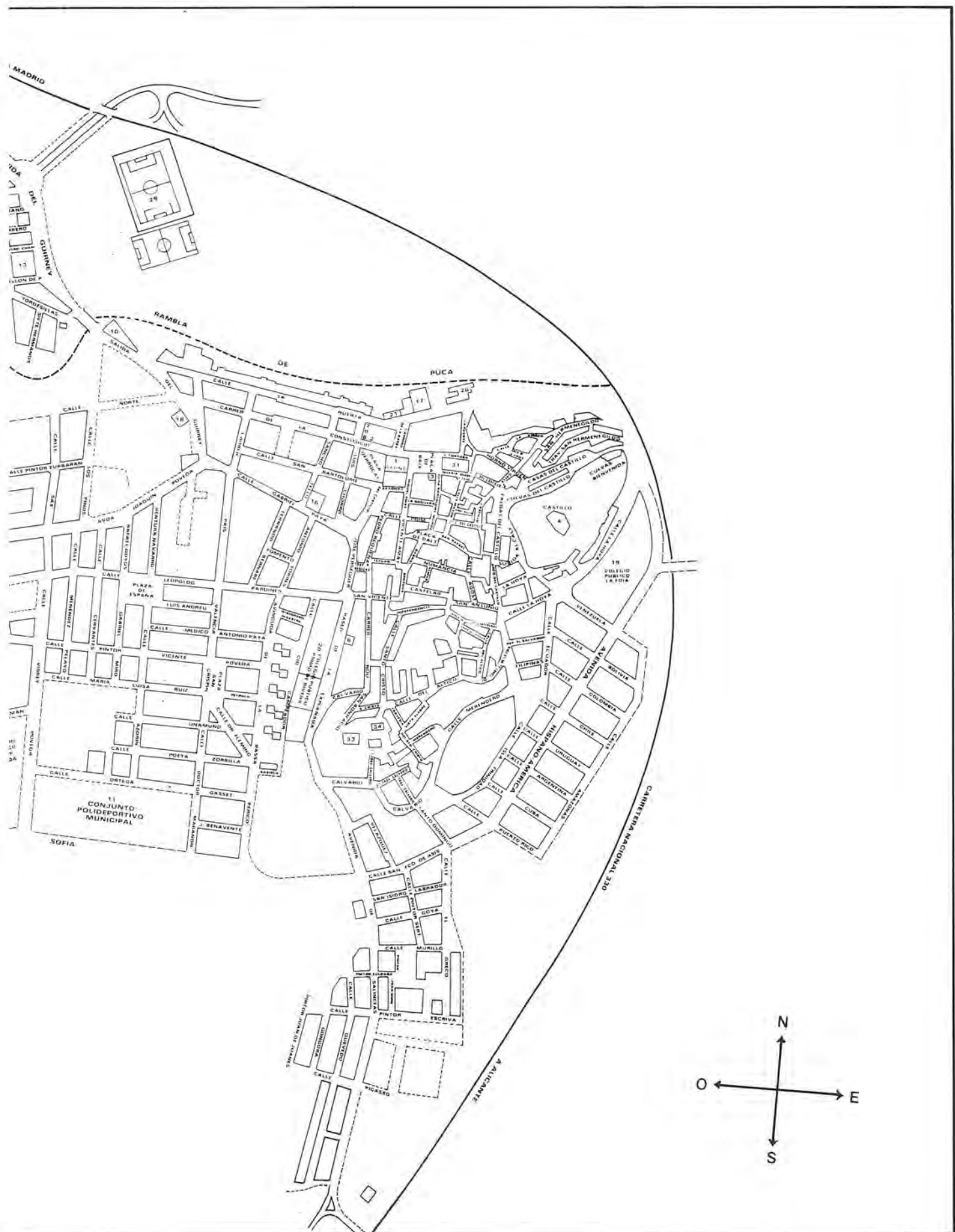


ACTIVITATS

1. Observa el dibuix i contesta correctament.

- On col·locaries l'est?
- I l'oest?
- I el sud?
- I el nord?

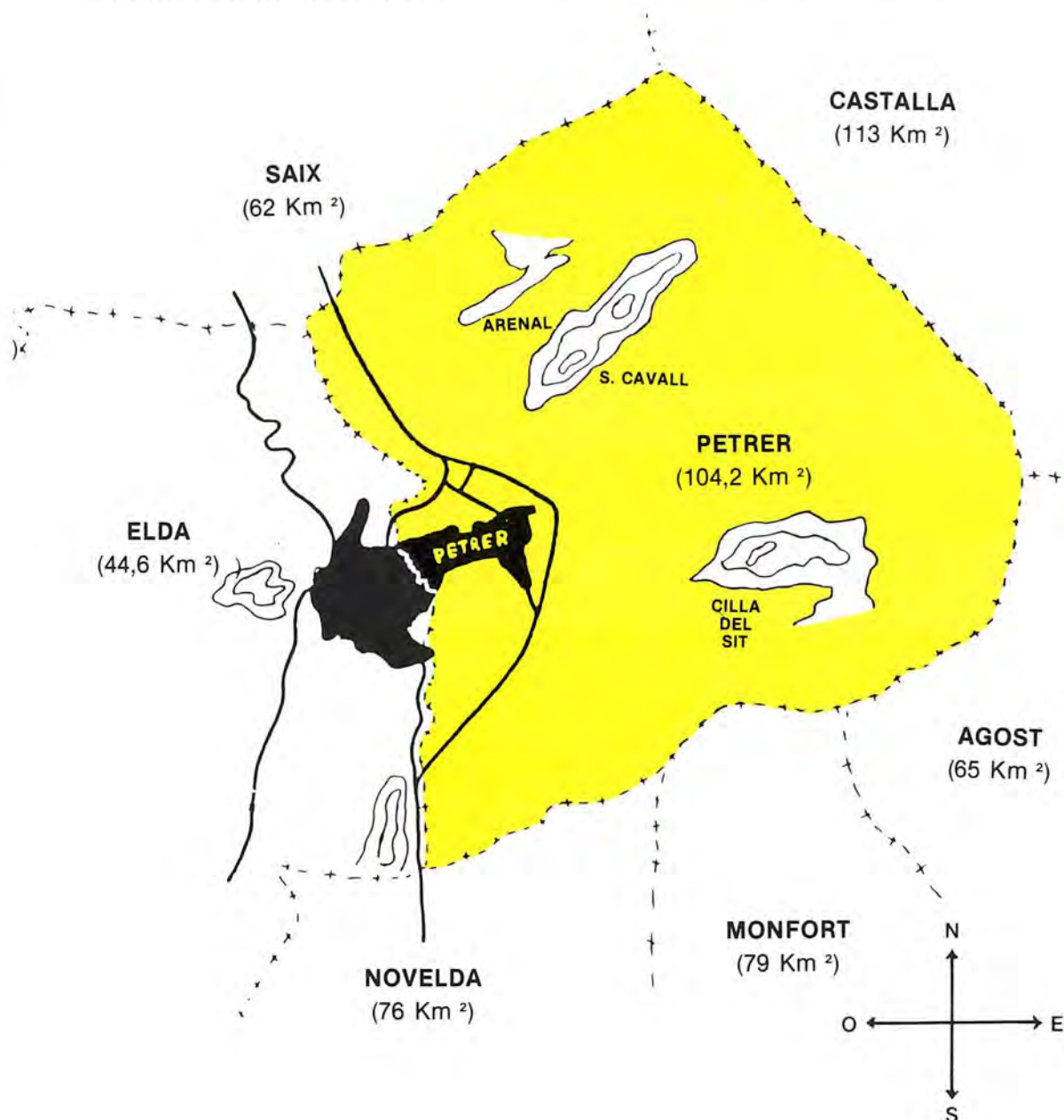




4. Poblacions veïnes

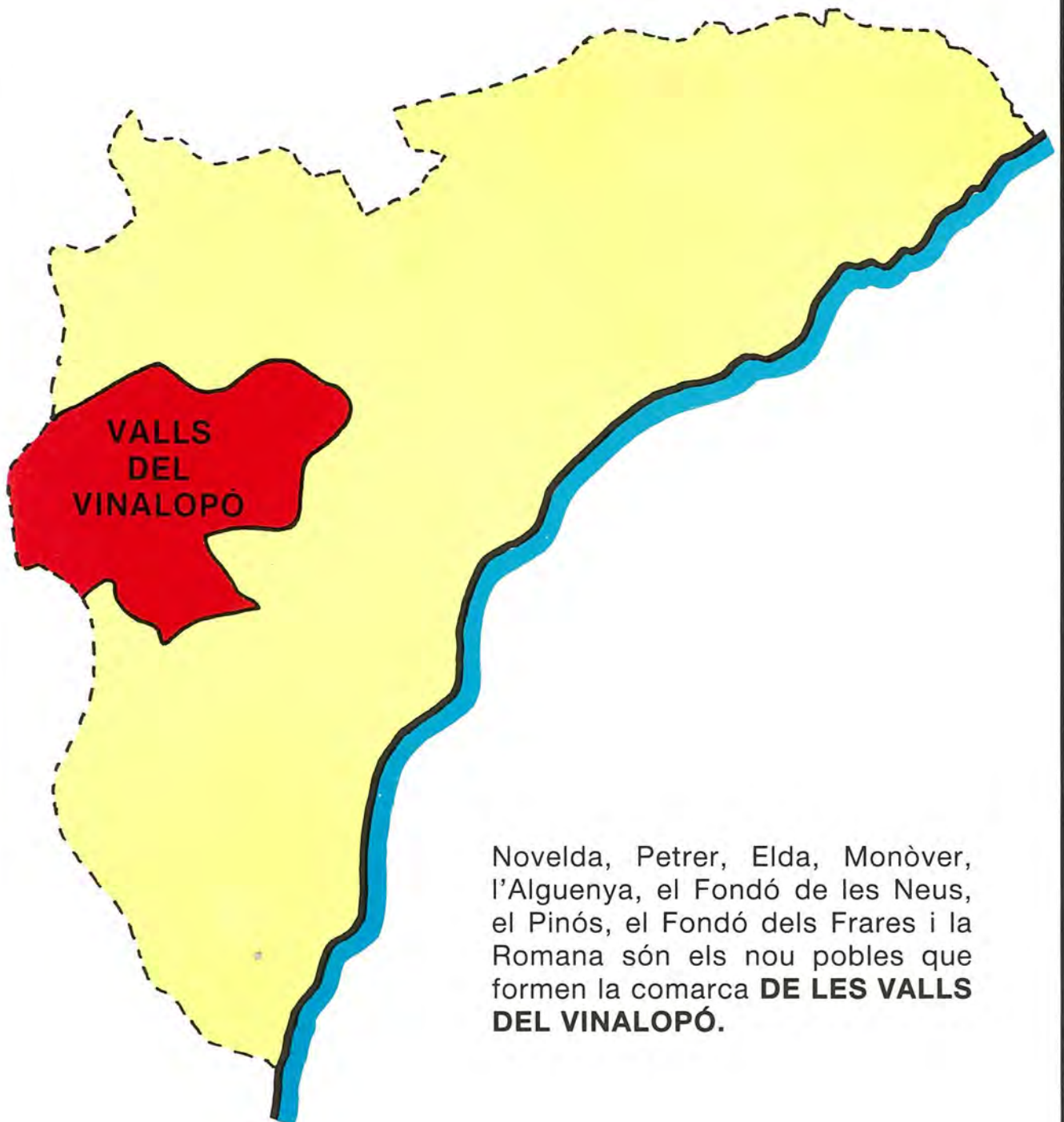
- Petrer, que per la seua extensió és un dels deu municipis més grans de la província, té com a veïns: Elda, Novelda, Monfort, Agost, Castalla i Saix.

PETRER i els termes que el rodegen, amb l'expressió de les seues extensions.



5. Petrer, poble de les Valls del Vinalopó

- Petrer i vuit pobles més formen una comarca de la província d'Alacant on la indústria del calçat és la principal activitat. El seu nom és les **VALLS DEL VINALOPÓ**.



ACTIVITATS

1. OBSERVA I RESPON

- Assenyala en el plànol la teua escola i l'itinerari per anar-hi des de ta casa. Escriu els noms dels carrers per on passes.

2. OBSERVA EL PLÀNOL DELS CARRERS

- Escriu els itineraris per anar des de ta casa a:
 - L'Ajuntament.
 - El polisportiu.
 - El castell.
 - L'ermita de Sant Bonifaci.

3. OBSERVA I CONTESTA

- Observa el plànol de les poblacions veïnes i escriu quins municipis hi ha al nord, al sud, a l'est i a l'oest.
- Ordena de major a menor extensió, Petrer i les poblacions veïnes.

4. DIBUIXA

- Escriu sobre el mapa mut de Petrer i les seues poblacions veïnes els noms corresponents i pinta de colors diferents els municipis que limiten amb nosaltres.

5. MURAL DE LA COMARCA

- Realitza un mural amb fotografies i postals.

ACTIVITATS

6. LIG I ESCRIU

- Escribe en orden alfabético el nombre de las poblaciones de las Valls del Vinalopó.

7. EXPERIÈNCIES: “EL RELLOTGE DE SOL”

- Claveu un pal en un lloc assolellat.
- Fixeu-vos en l'ombra en entrar a classe, i feu un senyal.
- Feu un altre senyal al migdia.
- I finalment feu-ne un altre a la vesprada.

8. SOPA DE LLETRES

- Busca el nombre de quatre pobles veïns de Petrer que hi ha en la sopa de lletres. Els moviments que has de seguir són de dreta a esquerra, d'esquerra a dreta, de dalt a baix i de baix a dalt, sempre en línia recta.

L	O	S	A	L	S	R	H	P
A	C	U	A	L	I	O	N	L
S	R	A	G	I	E	L	N	O
T	I	M	O	N	R	E	A	T
R	C	A	S	T	A	L	L	A
I	E	L	T	O	I	D	A	L
N	M	A	L	U	S	A	I	X
O	A	N	U	S	O	M	I	A
S	M	E	T	A	L	I	C	M

Resum

- La vila de Petrer està situada a l'oest de la província d'Alacant, a la comarca de les Valls del Vinalopó.
- Ens orientem amb el sol, l'estel polar i la brúixola.
- El plànol representa coses vistes des de dalt.
- Els pobles veïns són:
Elda, Novelda, Monfort, Agost, Castalla, Saix.

Vocabulari

- ESTRELLA POLAR. És una estrella de l'Óssa Major que indica la direcció nord.
- AGULLA IMANTADA. És una agulla que té imant i assenyala sempre la direcció nord.
- MUNICIPI. És un territori administrat per un ajuntament.

ACTIVITATS DE VOCABULARI

1. Escriu el significat de les paraules següents:

- Punt cardinal
- Localitat
- Brúixola
- Plànol

La història de Pere



Aquesta és la història de Pere,
que no tenint fortuna
deixa sa casa i la seua terra
(perquè la seua terra no és seua).

Aprofitant que llavors
moriscos han expulsat
i estan repartint-ne les terres,
a Petrer s'obri camí.

Pere: Aquí la carta de població marca els límits de la
meua terra, però compartesc amb els meus veïns
d'Elda, pastures, muntanya i llenya. La zona del
Chorrillo i jo prosperarem junts.

Però el temps va passant
i Pere va prosperant.
A Novelda amb el seu gra
va disposat a negociar.



Quan la treta li demanen
des d'Elda, en considerar
que sa casa pertany
a aquest terme municipal.

Pere: Mon pare m'aconsella demanar al comte Francesc
que m'ajude en aquest assumpte. Ell en delimitarà
el terreny i acabarà el conflicte.

Però el problema persisteix
fins el segle dinou,
quan l'estat intervé.

En comissió es reuneixen
les parts interessades,
i reconeixen i marquen
per tot arreu, amb fites,
els límits de les poblacions.

“Els límits de Petrer
quedaren delimitats”.

María Dolores Gil



- CARTA DE POBLACIÓ. Escrit on es diu quin és el terreny que pertany a una població.
- FITA. Senyal que serveix per a fixar els límits.
- TRETA. Diners que s'havien de pagar per a poder vendre alguna mercaderia en una altra població.

Tema 2

El paisatge de Petrer



Carrer de Leopoldo Pardines

- El nostre poble està format per una **zona urbana**, que és on habitualment vivim (casa, escola, mercat, etc.) i una altra més àmplia que coneixem com a **zona rural** (muntanyes, valls, rambles, arenal, etc.).

Serra del Sit

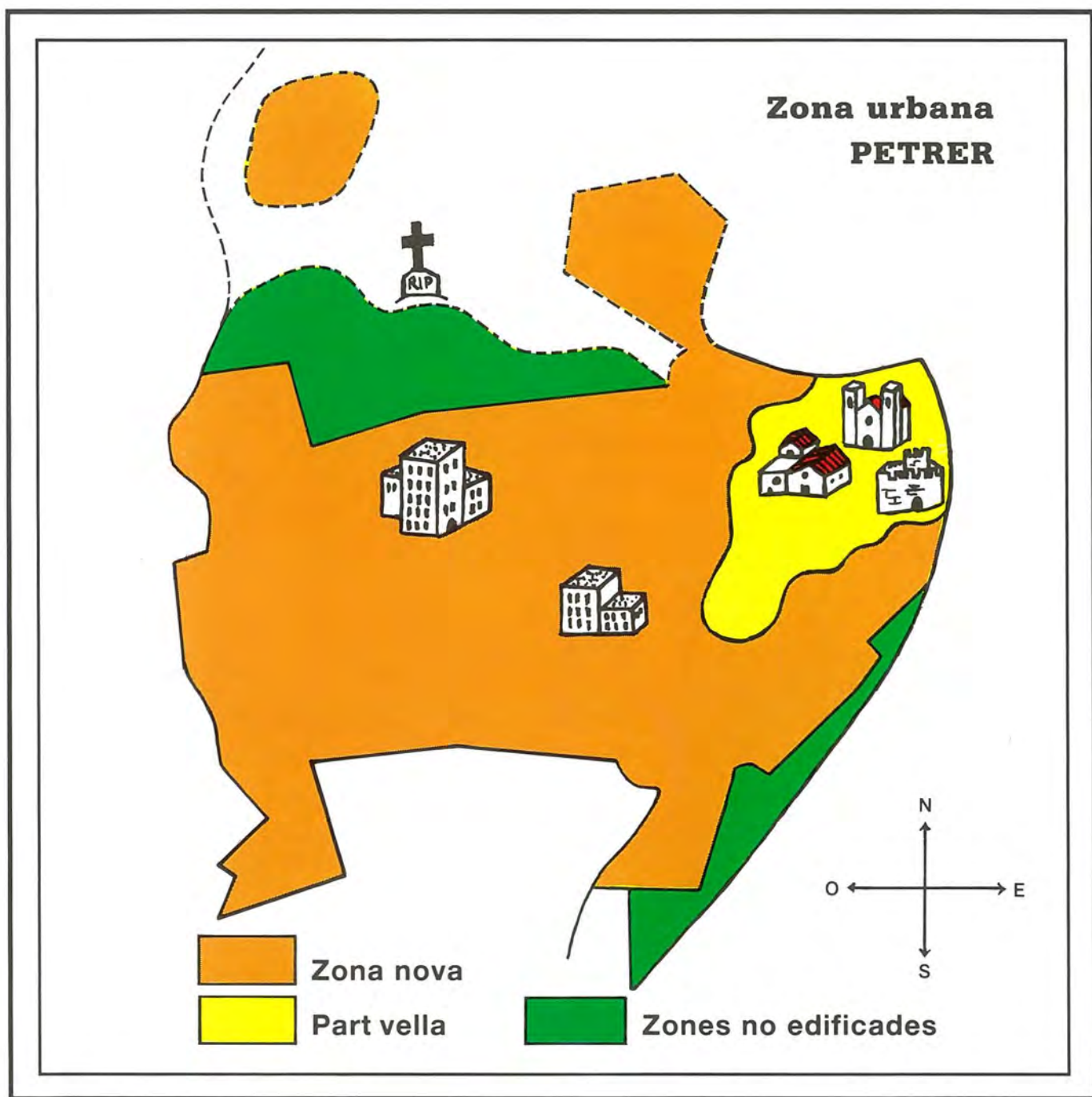


1. Paisatge urbà

- Des de l'alt del castell podem veure, per la forma de les seues cases, que hi ha dues zones distintes:

1.1 Part vella.

1.2 Zona nova.





Part vella

1.1 Part vella

- Està situada entre el castell, l'ermita i l'església de Sant Bertomeu.
- Els seus carrers són estrets i torts, té costeres molt pronunciades i per la major part d'aquestes no passen els cotxes. Algunes d'elles són: el carreró del Castell, el carrer Major, el carrer de la Mare de Déu, etc.



- Les cases són d'una o dues plantes, amb cobertes de teules.
- La plaça de Dalt i la de Baix són les més conegudes d'aquest barri.
- El castell, d'origen musulmà, l'església de Sant Bertomeu i les ermites de Sant Bonifaci i del Santíssim Crist són edificis carregats d'història.

Carrer Major



Zona nova

1.2 Zona nova

- Al costat de la part vella han aparegut nous edificis més alts, en els quals viuen moltes famílies, és la zona nova.
- En les formes, s'alternen les cases amb teulada i amb terrassa. Els carrers i les avingudes són rectes i amplis. Gabriel Payá, l'Esplanada, l'avinguda d'Elda i l'avinguda de Madrid en són alguns noms.
- Les places d'Azorín (ara, del **Derrocat**), d'Espanya i d'Amèrica són llocs on podem passar el temps lliure.
- El nostre carrer i els carrers pròxims formen un **barri**. La Frontera, el Guirnei, la Foia i Sant Rafael, són els noms d'alguns barris de Petrer.



Carrer de l'Horta

ACTIVITATS

1. OBSERVA I COMPLETA

- La fotografia núm. 1 és un paisatge
- La fotografia núm. 2 és un paisatge

2. INFORMA'T I RESPON

- Escriu el nom de cinc carrers de la part vella.

3. OBSERVA I EXPLICA

- Explica les diferències i semblances que trobes entre el paisatge rural i l'urbà.

4. DESCRIPCIÓ

- Descriu com és ta casa.
 - En quina zona de Petrer es troba?
 - En quin any es va construir?
 - Quantes plantes té l'edifici?
 - Té teulada o terrassa?
 - Quants espais té? (cuina, menjador, etc.).
 - Quantes persones viviu en ella?

5. FES UN PLÀNOL

- Dibuixa un plànol de la teua habitació utilitzant símbols.

ACTIVITATS

6. INVESTIGA I ESCRIU

- Escribe el nombre de otros barrios que no aparezcan en el texto.

7. OBSERVA I RESPON

- Describe el carrer on està situada la casa i respon les següents qüestions:

A quin barri pertany?

Quin és el nom del teu carrer?

Quantes passes té d'ample?

Quantes passes té de llarg?

On comença?

On acaba?

Quants comerços té?

8. RECORDA I ESCRIU

- Hi ha edificis importants prop de la teua casa? (bancs, forns, fàbriques, mercat, etc.).
- Escribe-ne els noms.

2. Paisatge rural

- Si poguéssim contemplar el terme municipal des d'un globus, veuríem que la major part la formen **valls** i **serres**.
- L'arenal, fet de fina arena portada pel vent, també forma part del paisatge rural.

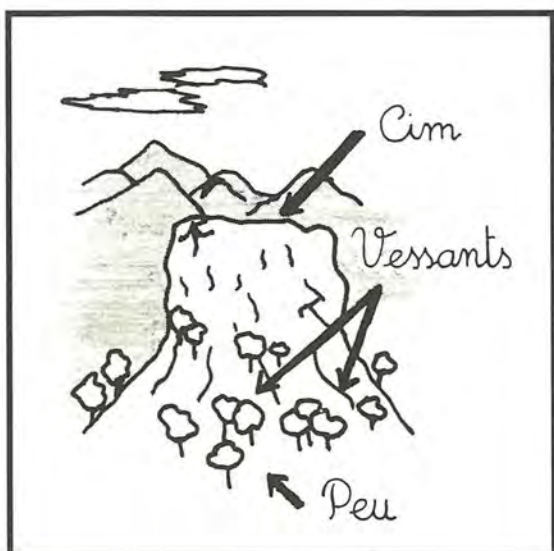




Serra del Cavall

2.1 Serres

- La població es troba rodejada per la serra del Cavall i la serra del Sit, amb el seu pic la Silla. Al nord-est trobem serres de menor altura com: els Rasos de Catí, els Castellarets, el Pic del Frare, la Forada i l'Alt de Peret.
- Els barrancs i rambles, secs la major part de l'any, formen la resta del paisatge.



PARTS D'UNA MUNTANYA

- Una muntanya és una elevació de terreny en la qual podem diferenciar tres parts:
 - a) **Cim.** Part més alta.
 - b) **Vessants.** Costats de la muntanya.
 - c) **Peu.** Part més baixa.

- Les zones més baixes situades entre muntanyes són les valls.
- El terme municipal de Petrer és molt muntanyós. Les seues valls es troben repartides per tota la zona, en una es troba el nostre poble. Altres valls són: Puça, l'Almadrava, l'Avaiol i Caprала.



Arenal de l'Almorxó

- És una muntanya en la qual s'ha acumulat arena, transportada pel vent des de fa moltíssims anys.
- L'arenal de l'Almorxó està situat al nord de la nostra població.

ACTIVITATS

1. OBSERVA I ESCRIU

- Observa el dibuix del paisatge rural i contesta:
- Quines són les serres que rodegen la població?
- Quin és el pic més alt?
- Escribeu del nom de dues serres que estiguen allunyades del nostre poble.

2. DIBUIXA

- Pinta una muntanya del natural i situa correctament les seues tres parts.

3. RELACIONA

- | | | |
|------------------|----------|---------|
| 1. Caprala | | 1 |
| 2. Foradada | | 2 |
| 3. Frare | A. Vall | 3 |
| 4. Cilla del Sit | B. Serra | 4 |
| 5. Puça | | 5 |

4. COMPLETA

- Les valls són situades entre

5. PINTA

- Observa i pinta el dibuix del paisatge rural.

3. Flora

- A les muntanyes i valls creixen plantes de forma espontània i que ningú es preocupa de cuidar. Al conjunt d'aquestes plantes l'anomenem **flora** o vegetació.
- En la nostra vegetació són freqüents els pinars (carrasques i pinyoners), el matoll, format per arbustos com la carrasca, l'arboç i l'argelaga, i les plantes aromàtiques com el timó, el romer i la camamilla que s'estenen per tota la zona rural.



Pi



Timó



Carrasca



Romer

4. Fauna

- Al conjunt d'animals salvatges que viuen en un lloc determinat els anomenem **fauna**.
- En la nostra fauna els animals més abundants són les **aus** (verderol, cadernera, perdiu, pardal, etc.) També hi ha **mamífers** com el conill, el ratolí, l'eriçó, etc., **rèptils** com la serp (colobra), sargantana i gripau, i molts **insectes**.

Verderol
(Verderón)



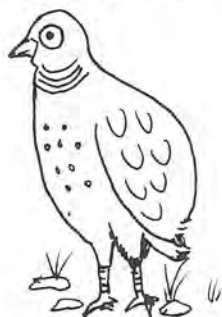
Gafarró
(Verdecillo)



Cadernera
(Jilgero)



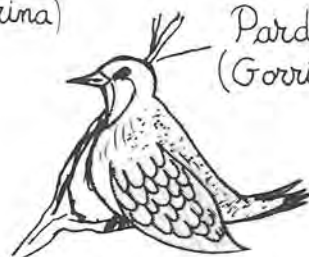
Perdiu (Perdiz)



Oreneta (Golondrina)



Pardal
(Gorrion)



Àguila (Águila)



Mussol (Mochuelo)



Brúfol (Buko)



MAMÍFERS

Conill (Conejo)



Ratolí (Ratón)



Eriçó (Erizo)



Senglar (Jabalí)

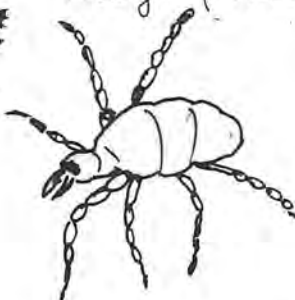


INSECTES

Processionària
(Procesionaria)



Aranya (Araña)



Abella
(Abeja)



Papallona
(Mariposa)



ALTRES ANIMALS

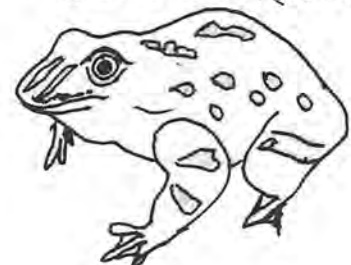
Sargantana (Lagartija)



Serp
(Culebra)



Granota (Rana)



ACTIVITATS

1. ESCRIU I DIBUIXA

- Escribe el nombre de dos plantas aromáticas y dibújalas.

2. DIBUIXA

- Dibuja una ave, un mamífero, un insecto. Escribe sus nombres.

5. Habitatge



Alqueria



Coves

- Als camps i llocs pròxims a la població podem veure dues classes de cases:

A) L'ALQUERIA

- És un edifici de dues plantes. A la planta baixa trobem la quadra, el menjador, el celler i el forn. El pallar i els dormitoris són a la planta superior.

B) LA COVA

- És una casa feta dins de la muntanya amb una sola planta. Les seues parets són grossos murs de terra, i només reben llum per la part de davant.

ACTIVITATS

1. Observa les fotografies de la part superior i dibuixa-les.
2. Explica quina diferència hi ha entre una cova i una alqueria.

Resum

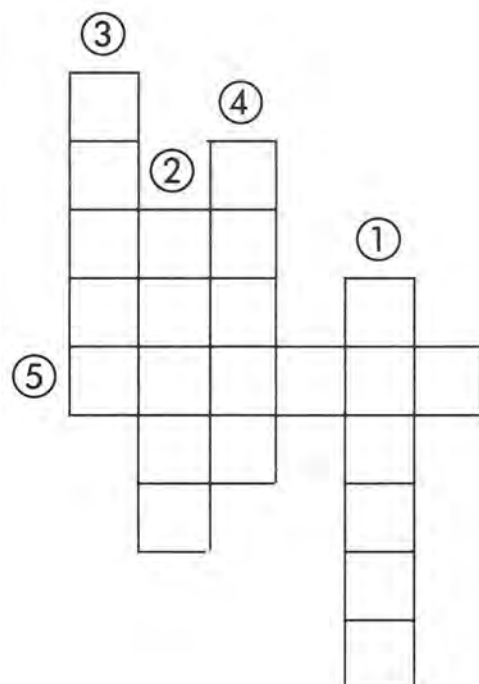
- La nostra localitat està formada per una **zona urbana** i una **zona rural**.
- A la zona urbana està la **part vella**, els seus edificis més antics són el castell, l'església de Sant Bertomeu i les ermites, i la **zona nova**.
- La zona rural, la formen les valls, l'arenal i les serres.
- El pic més alt és la serra del Sit.
- Al nostre terme hi ha gran varietat d'animals i plantes.
- La cova i l'alqueria són cases que es troben al nostre terme municipal.

Vocabulari

- ALTERNAR. Succeir-se unes coses amb altres sobtadament.
- BARRANC. Zona profunda que fan a la terra les pluges.
- CREIXEMENT ESPONTANI. Que creix sense que ningú ho cuide.
- MAMÍFER. Animal vertebrat que alimenta les seues cries amb llet.
- SERRA. Conjunt de muntanyes de diferent altitud enllaçades les unes amb les altres.
- TEULA. Peça de fang cuit feta en forma de canal per tapar per fora les teulades.
- TERRASSA. Part descoberta que es troba en la zona alta d'una casa.

Encreuat

1. Lloc que hi ha entre dues files de cases.
2. Molts carrers pròxims.
3. Serveix per a cobrir les teulades de les cases.
4. Cases fetes dins d'una muntanya.
5. Muntanya d'arena.



Evocació

Els darrers anys de la meua adolescència, vaig passar-los en la contrada que es troba la pintoresca vila de Petrer, que jo mirava des de la població veïna* com la porta de la vertadera muntanya, aqueix enlairat i laberíntic alçament orogràfic que es parteix entre els termes de Castalla, Petrer i Agost.

Excursions diumengeres sovintejades, caceres de tardor amb amics de més edat que jo que anaren mostrant-me el territori, em feren gaudir dels racons plens de solitud i belleses inimaginables en els crestalls, els turons, les barrancades, els elevats cims, els precipicis pavorosos, els rierols, ...que inclou el terme de Petrer entre les seues serres del Cavall i la Cilla i l'enlairat Catí on fita amb el terme de Castalla. El Pantanet, la Foia Falsa, el riu saltador del Molí de les Reixes, un curiós amfiteatre de penya viva fet sols per la mare natura, les fontetes de l'Almadrava al peu d'enormes espadats de roca vermellosa poblats de soligueres i falcilles... Al meu cor i a la meua pensa anava gravant-se pregonament aquell món humil i bell i silenciós que alhora era escenari de simpàtiques escenes de cacera o de tabola jovenívola de fadrins i fadrines que m'eren companys.

ENRIC VALOR

(En *FESTA-89*, Ajuntament de Petrer, 1989)

* Elda

Tema 3

El nostre paisatge canvia

0. El paisatge canvia



Paisatge de Petrer, any 1960

- El nostre entorn està en canvi constant. A voltes són canvis bruscos que observem en un curt espai de temps (incendi, riuada, etc.). En canvi, d'altres a penes ens adonem perquè són més lents (desgast de les muntanyes).



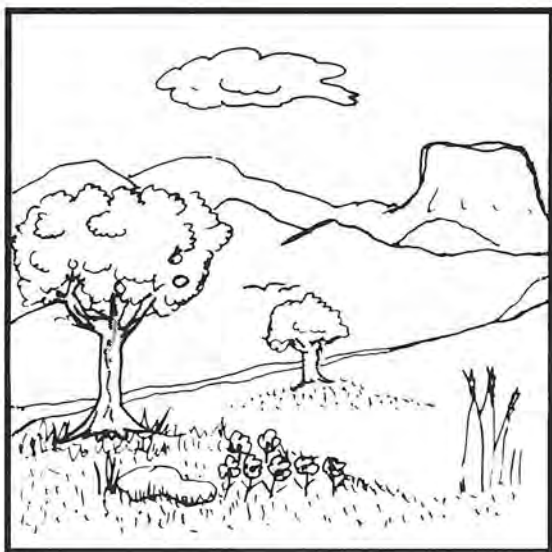
Paisatge de Petrer, any 1987

- Els **canvis artificials** estan produïts per l'acció de l'home (edificis, carreteres).
- Els **canvis naturals** són els produïts pels fenòmens de la natura (pluja, vent, etc.).

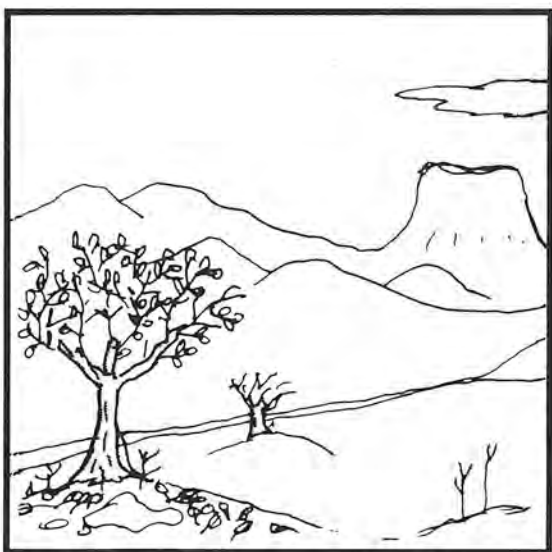
JO CANVIE EL PAISATGE?



1. Canvis naturals

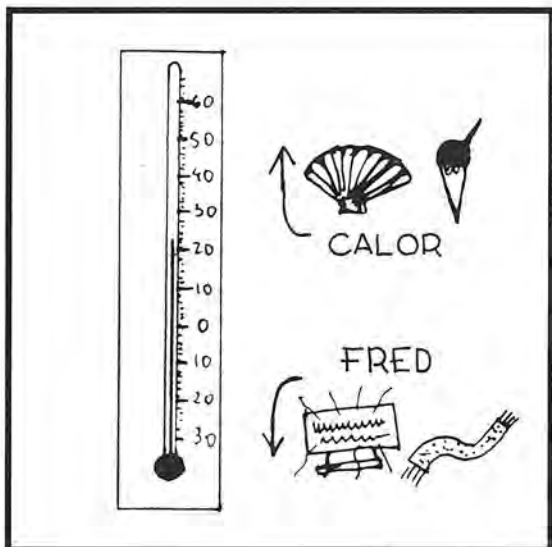


- La temperatura, la pluja i el vent són elements que produeixen els **canvis naturals**.



1.1 Temperatura

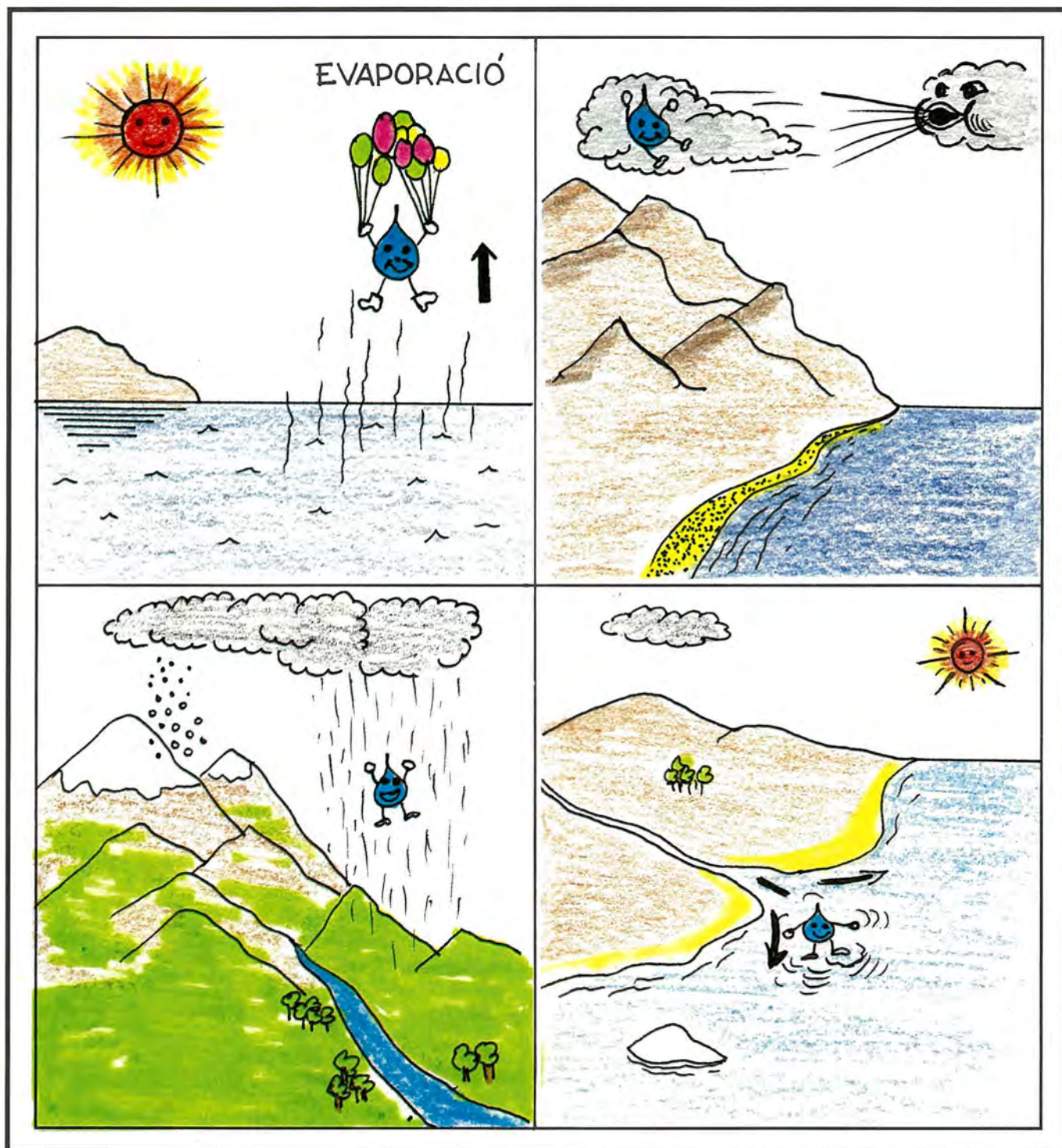
- El fred i la calor són conseqüència de la temperatura que el sol dona a la terra.
- La temperatura varia al llarg de l'any. En aplegar la primavera, la natura canvia, els arbres floreixen i el paisatge es veu més verd.
- En canvi, a la tardor alguns arbres perden les fulles i el paisatge es torna més trist.



- La temperatura la mesurem amb un aparell que anomenem **termòmetre**.

- És l'aigua que cau dels núvols en forma de gotes.
- On hi ha aigua, creixen els arbres, les plantes,... hi ha vida. En canvi, quan no plou, el paisatge és sec i a penes hi ha vegetació. Aquests canvis en el paisatge són produïts per l'aigua.

CICLE DE L'AIGUA





- Al nostre poble l'estació més plujosa de l'any és la tardor.
- Per poder mesurar la quantitat d'aigua de pluja que cau en un lloc determinat utilitzem un aparell anomenat **pluviòmetre**.



Rambla de Puça, any 1982

- Quan plou molt, l'aigua que baixa de les muntanyes i llocs alts aplega a les **rambles**, que són com rius intermitents que sols porten aigua quan plou de forma torrencial.



Rambla de Puça, any 1987

- Les rambles de Puça, Capralla i l'Almadrava, són algunes de les que tenim al nostre terme municipal.

ACTIVITATS

1. Ordena les frases segons passa en el cicle de l'aigua.

Plou. El Sol evapora l'aigua del mar. Els núvols apleguen a les muntanyes. El vapor d'aigua forma els núvols.

1.
2.
3.
4.

2. LLIG I CONTESTA

- En quina estació de l'any plou més a Petrer?

.....

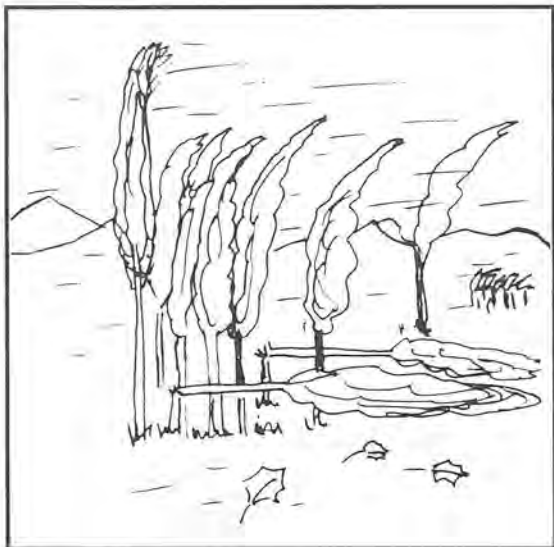
3. INFORMA'T I ESCRIU

- Arreplega tots els refranys que es refereixen a la pluja i escriu-los.

4. Escribe una cançó que parle de la pluja.

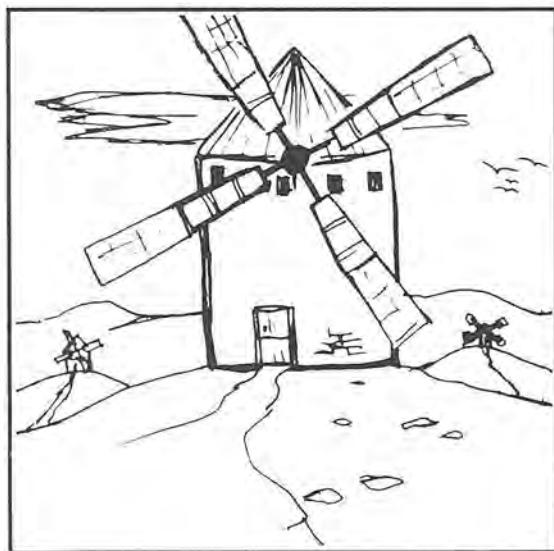
5. Dibuixa un dia de pluja.





1.3 El vent

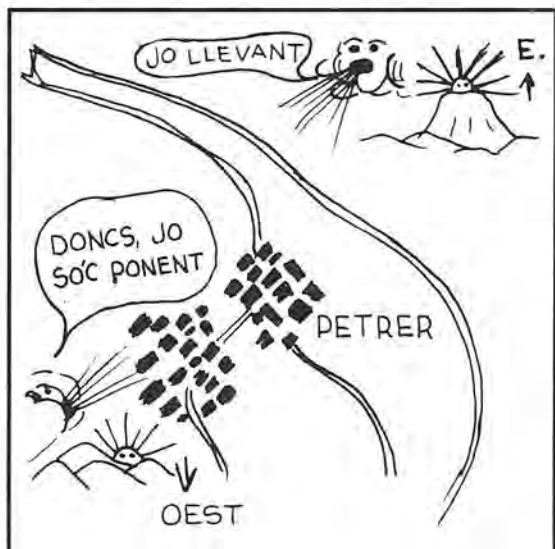
- Quan l'aire es mou es produeix el **vent**.
- En algunes ocasions bufa tan fort que és capaç de produir danys. Altres voltes, la majoria, fa un bon servei a l'home, movent els núvols, els vaixells de vela, els molins de vent, etc.
- A la tardor observem com canvia el paisatge al nostre voltant en caure les fulles dels arbres, que hi ha als parcs, jardins o zona rural. Açò es produeix per la força del vent.
- L'aparell que ens assenyalava la direcció del vent s'anomena **penell**.



Endevinalla

Qui és? Què és?
que et pega a la
cara i no veus res.

(EL VENT)



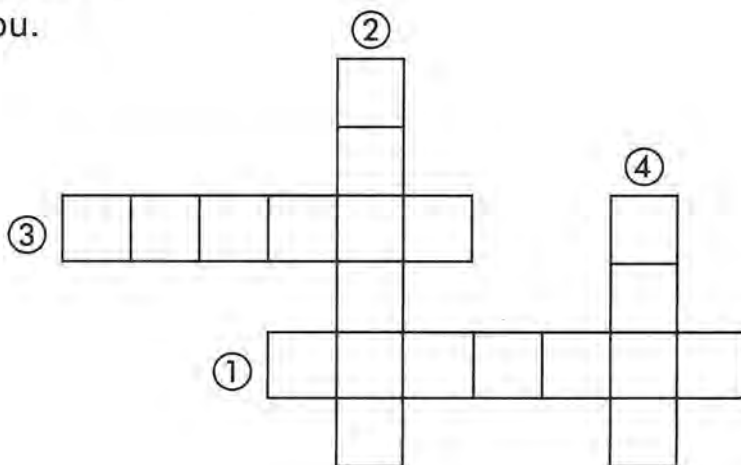
- El vent no sempre porta la mateixa direcció. Quan **bufa de l'est** (serra del Sit) és vent de **llevant**, i quan ho fa de l'**oest** és vent de **ponent**.
- El llevant ve del mar, és suau i provoca pluges abundants.
- El ponent ve de l'interior. Quan bufa a l'estiu produeix molta calor i a l'hivern molt de fred.

ACTIVITATS

1. Escriu algun refrany que parli del vent.
2. El vent ens pot proporcionar alguns beneficis. Escriu-ne el nom de dos.
3. Construeix un penell.

4. ENCREUAT

1. Vent que bufa de l'est.
2. Aparell que assenyala la direcció del vent.
3. Vent que bufa de l'oest.
4. L'aire quan es mou.



- La temperatura, el vent i la pluja són els elements que componen el clima d'un lloc.
- Per les característiques dels elements, el clima de Petrer és MEDITERRANI. Això vol dir que té poques pluges, els hiverns són curts i poc freds i els seus estius, llargs i calorosos.
- El clima altera o canvia la vida de les plantes, els animals, els arbres, les persones,...

ACTIVITATS

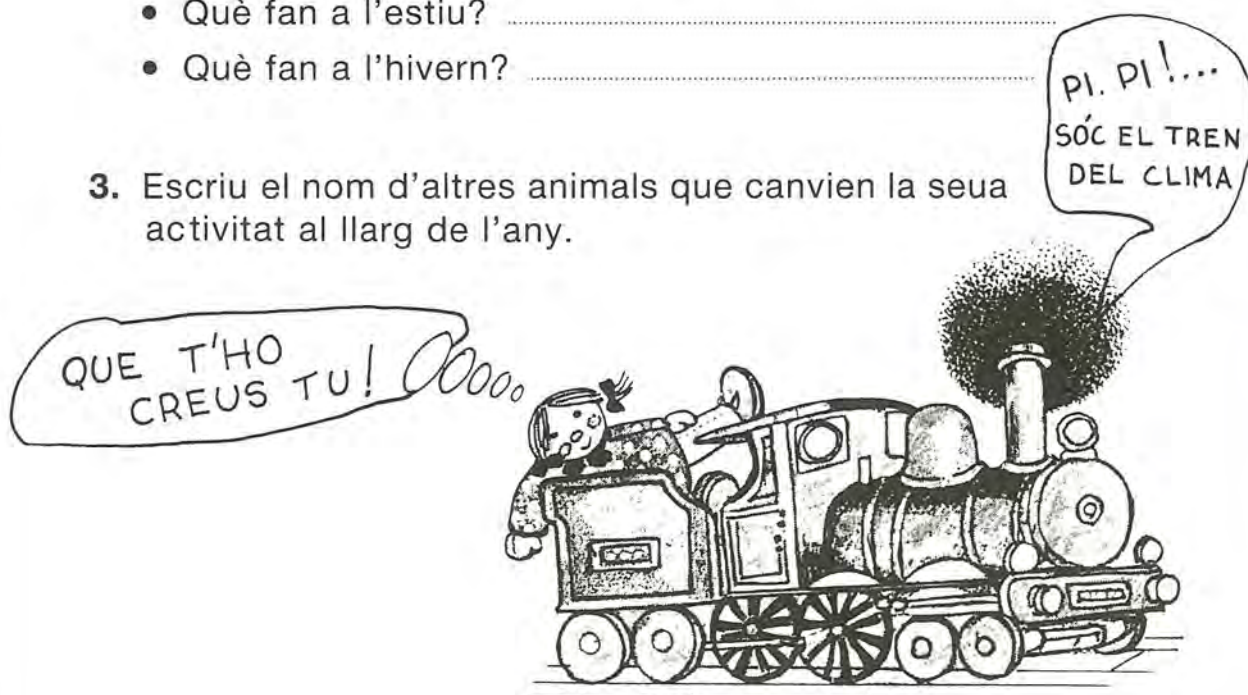
1. Dibuixa un tren en el qual els vagons porten els elements del clima.

- Vagó de la temperatura. (Pots ficar un sol.)
- Vagó de la pluja. (Núvols amb gotes de pluja.)
- Vagó del vent. (Un gegant bufant.)

2. **PENSA I CONTESTA**

- Les formigues fan el mateix a l'estiu que a l'hivern?
- Què fan a l'estiu?
- Què fan a l'hivern?

3. Escriu el nom d'altres animals que canvien la seua activitat al llarg de l'any.



2. Canvis artificials

- A més dels canvis naturals produïts pels elements del clima, l'home modifica el paisatge d'una forma artificial, tot buscant el seu profit.



Carrer de l'Esplanada

EN EL PAISATGE URBÀ

- Els homes canvien les formes dels pobles i ciutats construint carreteres, places, cases, fàbriques, etc., per fer la vida més agradable.

EN EL PAISATGE RURAL

- També intervé la mà de l'home en els canvis del paisatge rural cultivant els camps i les hortes per produir aliments.



Aigua-Rius

- Algunes voltes destrueix la natura, eliminant espècies animals i vegetals. Per la seua acció es cremen els boscos, es contaminen els rius i mars, sense adonar-se que tot això és indispensable per a la vida.



Bosc cremat a Catí

- A Petrer cada volta queden menys arbres per culpa dels incendis i sequeres.
- Per això nosaltres hem de procurar tornar a la natura part d'allò que li hem llevat, plantant arbres (repoblació de muntanyes) i no contaminant amb escombraries i deixalles els camps i les ciutats.

ACTIVITATS

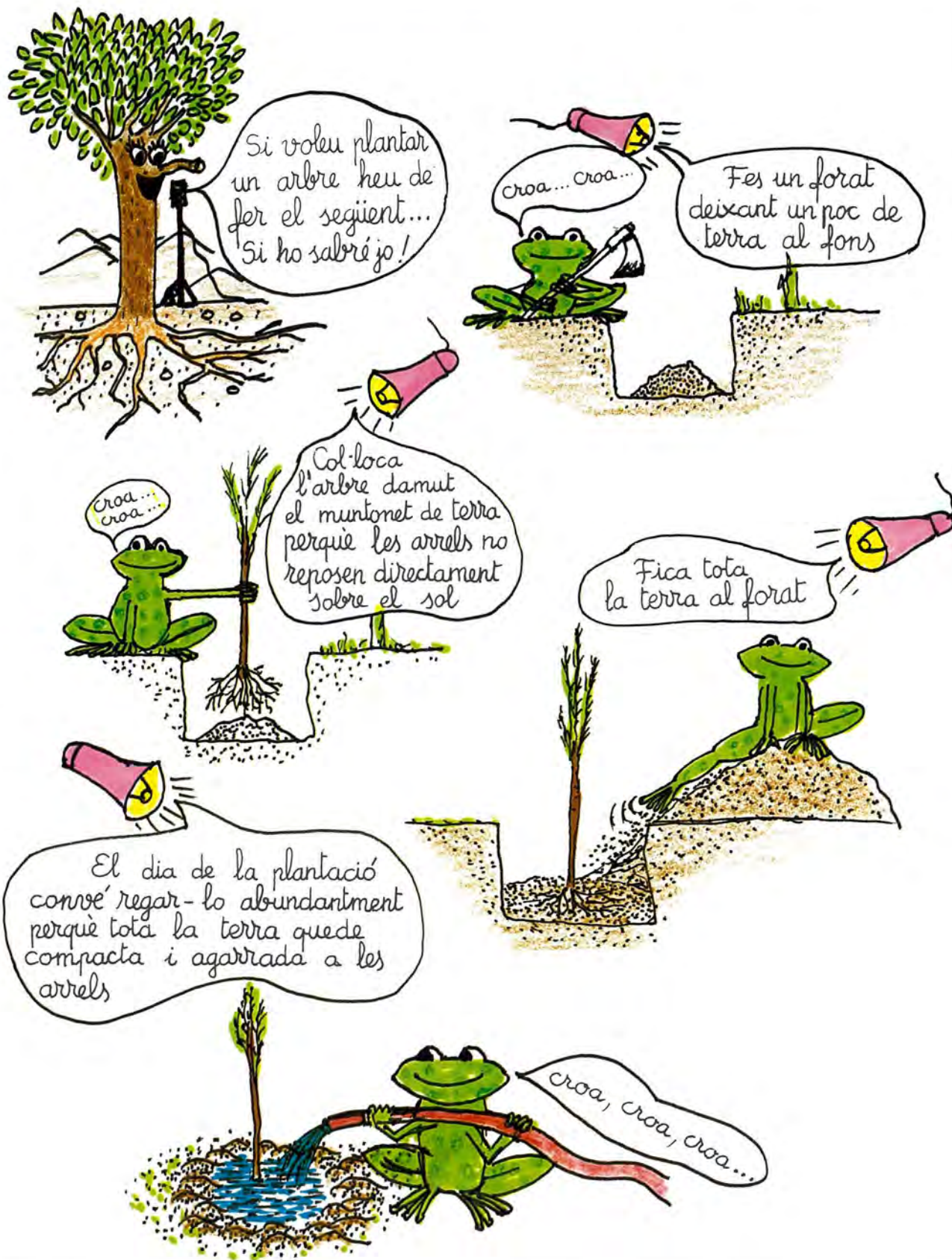


1. Realitza un dibuix que porte una frase referida a la netedat del camp. També una altra referida a la ciutat.
2. Què construeix l'home per canviar el paisatge urbà?
3. Retalla d'algun periòdic una notícia que ens comuniqui algun benefici per a la natura. I una altra que siga perjudicial.

4. RELACIONA:

- | | | |
|----------------|----------------|---------|
| 1. Termòmetre | A. Vent | 1. |
| 2. Penell | B. Pluja | 2. |
| 3. Pluviòmetre | C. Temperatura | 3. |

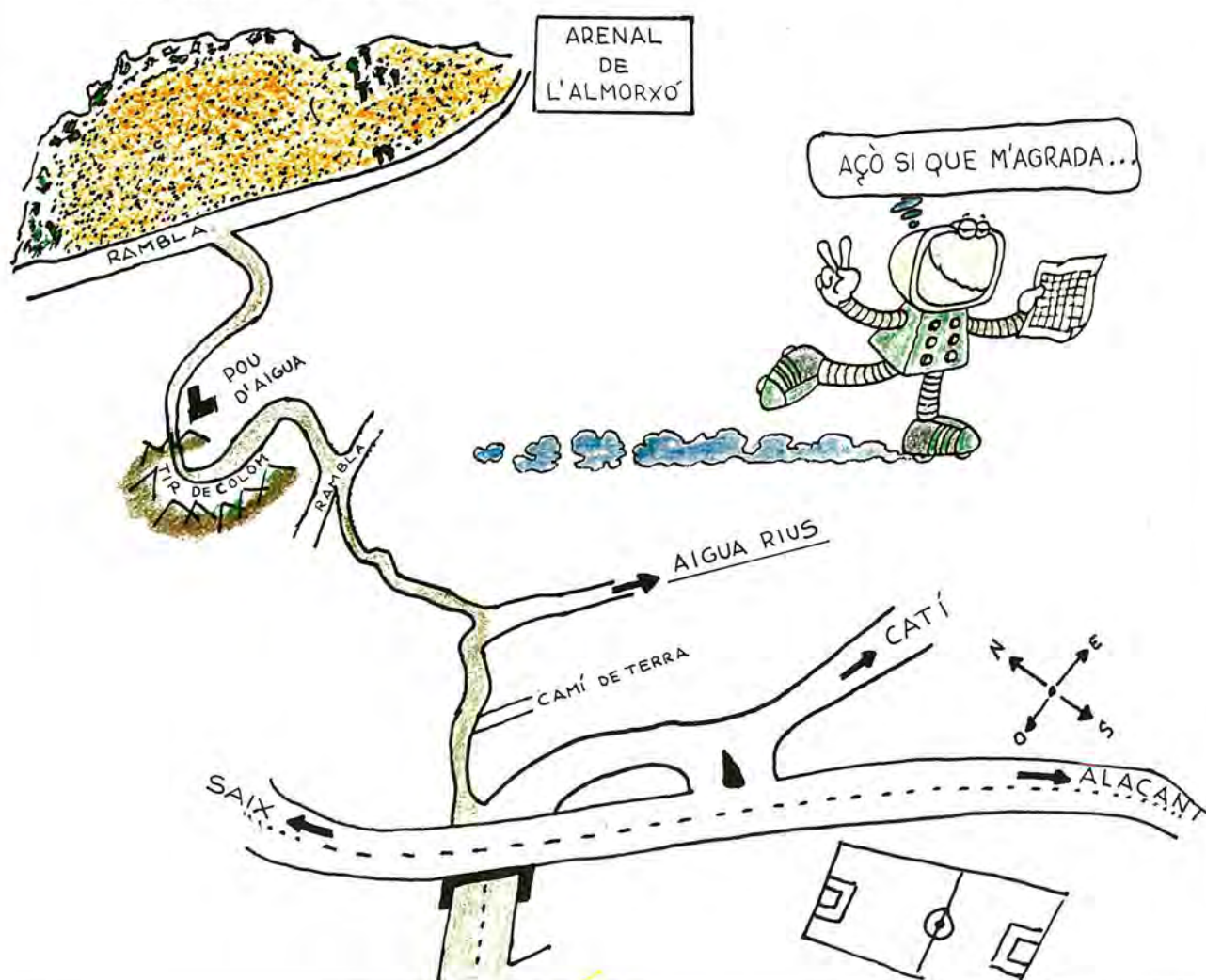
3. Com es planta un arbre



Excursió a l'arenal de l'Almorxó

- Per conèixer i gaudir dels racons i bel·leses del nostre terme, et proposem que realitzes una excursió a l'arenal de l'Almorxó.
- Al començament de la marxa hauràs d'orientar-te en direcció al camp de futbol i buscar el camí dels Aigua-Rius. Continua per ell fins a aplegar a les indicacions del tir de colom que són a l'esquerra, et portaran a una xicoteta vall coneguda pel nom de l'Almorxoneta. Després de pujar un tossalet, podràs contemplar l'arenal. Observant-lo sabràs orientar-te i aplegar fins a ell.
- És un bon moment per a recordar-te que al camp es va per a gaudir de la natura. Aprofita't, però recorda que... «El camp és de tots... cuida'l».

També pots realitzar excursions a Catí, Rabosa, Caprala, l'Avaiol i el Sit entre altres.



Resum

- El paisatge canvia de manera natural o artificial.
- Els canvis naturals, els produeixen els elements del clima que són: temperatura, pluja i vent.
- Els canvis artificials els provoca l'home.
- El pluviòmetre mesura la quantitat de pluja que cau en un lloc determinat.
- El penell ens diu la direcció del vent.
- El termòmetre mesura la temperatura.

Vocabulari

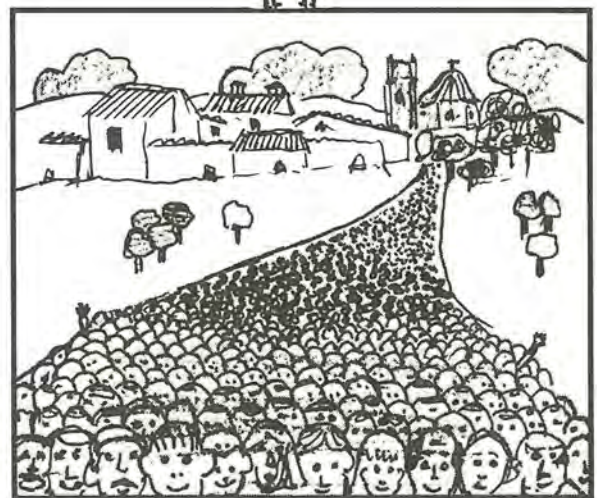
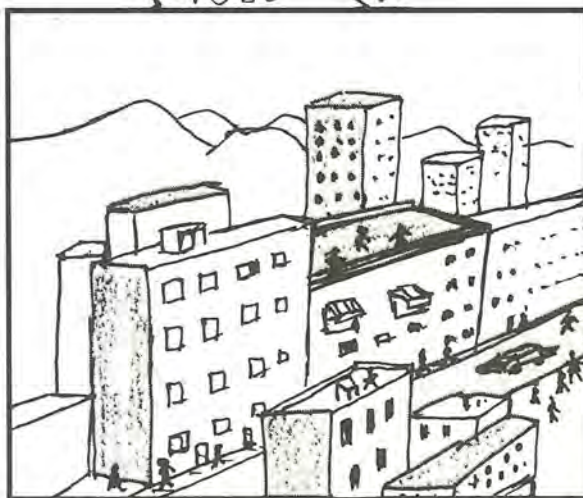
- CONTAMINACIÓ. Alterar els aliments, l'aire, les aigües, etc., amb substàncies que perjudiquen la salut.
- EVAPORACIÓ DE L'AIGUA. Convertir l'aigua en gas (vapor), per acció de la calor (sol).
- ENTORN. És tot allò que ens rodeja.
- RIUS INTERMITENTS. Són rius que a voltes porten aigua i altres no.
- PLUJA TORRENCIAL. Que plou molt en poc temps.
- SECADA. Escassetat d'aigua.



Tema 4

La població de Petrer

0. Nosaltres vivim a Petrer



1. Què és població?

- Totes les persones que viuen en un lloc determinat formen la **població**.



- Als pobles i les ciutats, no sempre viuen la mateixa quantitat de persones, per això cada cert temps els ajuntaments compten els habitants i confeccionen el **cens**.
 - Els encarregats de realitzar el cens a les distintes localitats van per les cases preguntant i anotant el nombre de persones que hi viuen, i d'aquesta forma podem saber la quantitat d'habitants que hi ha en un poble o ciutat.
- Petrer, l'any 1986, tenia 21.902 habitants, segur que hui no té els mateixos.



Oficines de l'Ajuntament

ACTIVITATS

1. INFORMA'T I CONTESTA

- Quants habitants té Petrer?
- En són més que els de l'any 1986?
- Calcula'n la diferència.

2. INFORMA'T I CONTESTA

- Si vius en un edifici amb diversos veïns, pregunta i realitza l'exercici següent.

Quantes persones viuen a ta casa?

Quantes cases hi ha a l'edifici?

Quantes persones viuen a cada casa?

Vés anotant en cada línia:

A l'entresol viuen persones.

Al primer pis viuen persones.

Al segon pis viuen persones.

Al tercer pis viuen persones.

Al quart pis viuen persones.

...A l'edifici viuen persones.

3. CONTESTA

- Reuniu-vos uns quants companys que visqueu al mateix carrer i realitzeu-ne el cens. Segueix el següent esquema:

Al número 1 viuen persones.

Al número 2 viuen persones.

Al número 3 viuen persones.

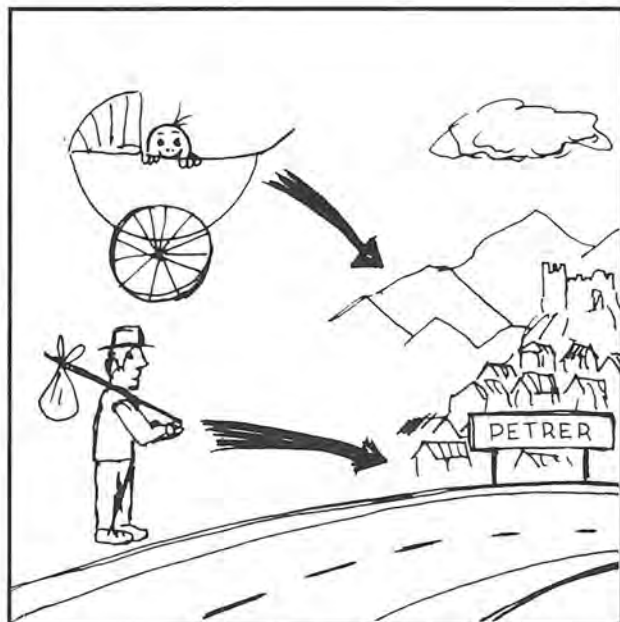
...

Al número viuen persones.

Al carrer viuen persones.

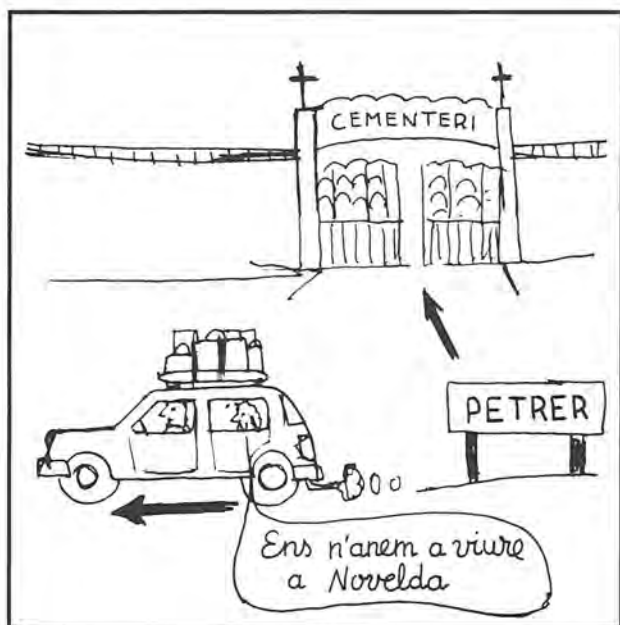
2. Canvis en la població

- La població canvia constantment i hi ha diferents factors que hi influeixen.



2.1 Per què augmenta la població?

- Els factors que fan augmentar la població són els **naixements** (natalitat) i les persones que arriben d'altres pobles a viure al nostre (**immigració**).



2.2 Per què disminueix la població?

- Els factors que fan disminuir la població són les **morts** (defuncions) i les persones que se'n van a viure a altres pobles (emigració).

ACTIVITATS

1. RELACIONA

- A) Naixements
- B) Immigració
- C) Emigració
- D) Defuncions

- 1) Disminueix la població.
- 2) Augmenta la població.

A B C D

2. CONTESTA

- Escriu el lloc on van nèixer els teus familiars que a continuació relacionem:

Jo vaig nèixer a

Mon pare va nèixer a

Ma mare va nèixer a

El meu iaio patern va nèixer a

La meua iaia paterna va nèixer a

El meu iaio matern va nèixer a

La meua iaia materna va nèixer a

De la teua família han nascut a Petrer membres.

De la teua família han nascut fora de Petrer membres.

3. ENQUESTA

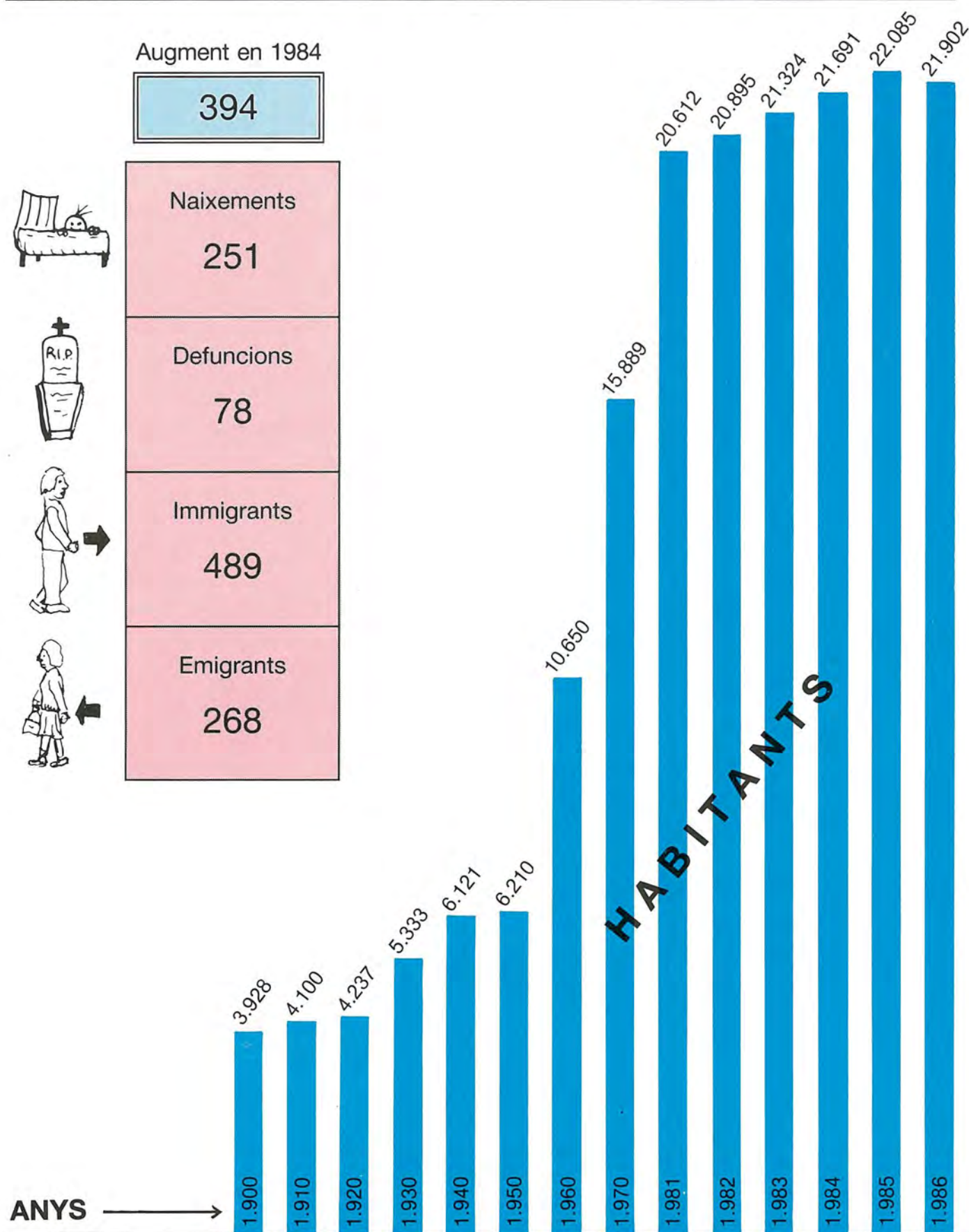
- Pregunta a tots els alumnes de la classe de tercer nivell on han nascut i completa:

Nascuts a Petrer

Nascuts fora de Petrer

En quins altres pobles han nascut?
.....

3. Gràfic de la població de Petrer



ACTIVITATS

1. OBSERVA I CONTESTA

- Durant l'any 1984 a Petrer...
Van nèixer
Augment de la població
Van venir a viure
Van morir
Disminució de la població
Se'n anaren
- Durant aquest any, va augmentar o va disminuir la població de Petrer?
- Calcula'n la diferència i anota-la

2. OBSERVA EL GRÀFIC

- Quants habitants tenia Petrer l'any 1910?
- I l'any 1940?
- En aquest espai de temps, va augmentar o va disminuir la població de Petrer?
- Calcula'n la diferència i anota-la.

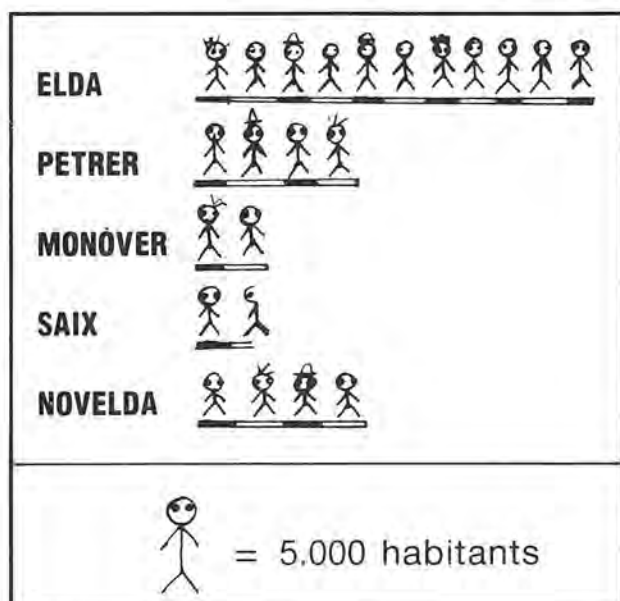
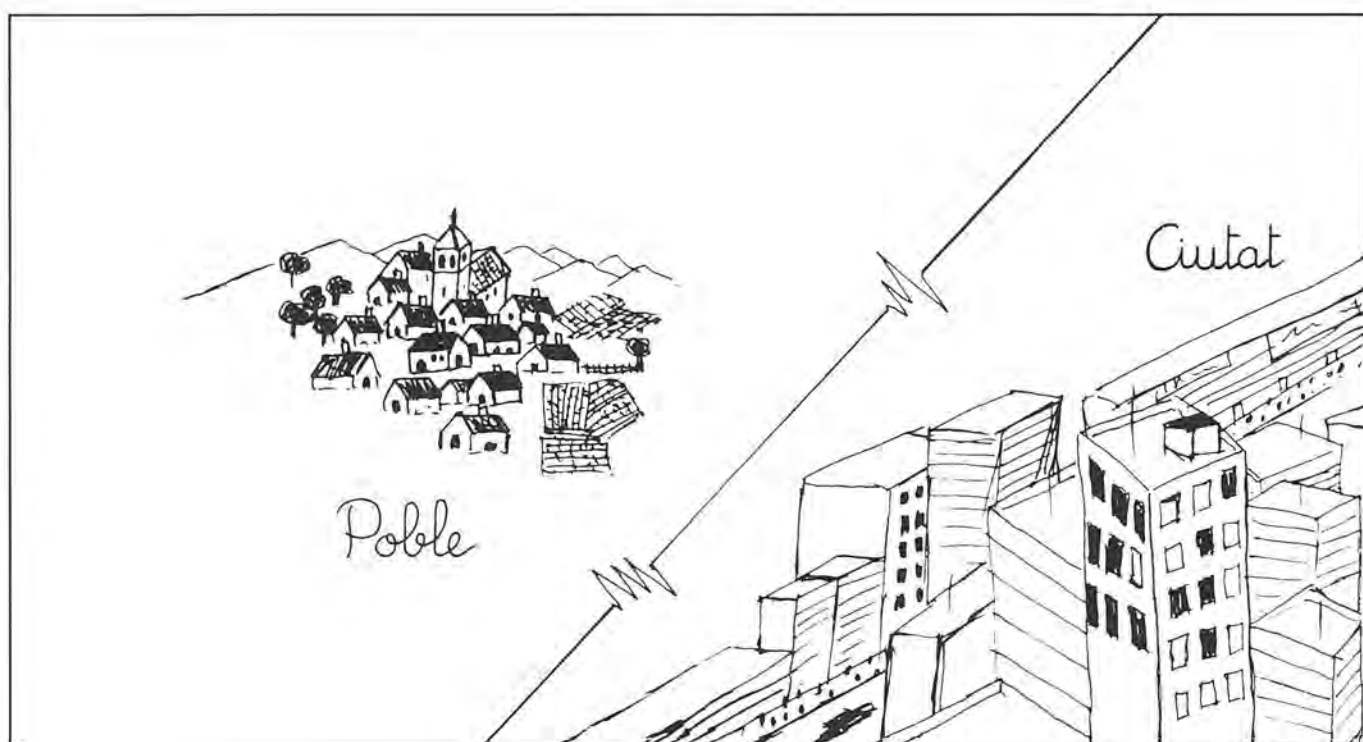
- 3.** Observa l'activitat de l'exercici anterior i realitza-la igual però entre els anys 1950 i 1981.

4. INFORMA'T I RESPON

- Petrer ha tingut menys habitants l'any
- Petrer ha tingut més habitants l'any

4. Pobles i ciutats

- Els pobles i les ciutats es diferencien per la seua extensió, la quantitat d'habitants i les activitats que realitza la gent.
- El poble és més xicotet, el seu nombre d'habitants reduït i la gent es dedica majoritàriament a l'agricultura. En canvi, la ciutat és gran, té més habitants, i la seua població es dedica a diferents activitats (indústria, comerç, etc.).



- Perquè et faces una idea de la quantitat d'habitants que té Petrer en comparació amb les poblacions veïnes, observa el següent gràfic.
- Cada ninotet representa 5.000 habitants.
- Cens de l'any 1986.

ACTIVITATS

1. Classifica, per ordre de major a menor quantitat d'habitants, les poblacions següents:

Elda, Monòver, Novelda, Petrer i Saix.

- Quin lloc ocupa Petrer?

2. OBSERVA I RESPON

- Quina població de les anteriors té més habitants?
- Quina població de les anteriors té menys habitants?

3. RESPON

- En què es diferencien un poble i una ciutat?
- Què és un poble?
- Què és una ciutat?

Resum

- Totes les persones que viuen en un lloc determinat formen la **població**.
- **Censar** una població és comptar les persones que hi viuen.
- La població augmenta pels naixements i la immigració.
- La població disminueix per les persones que moren i per l'emigració.
- Els pobles i les ciutats es diferencien pel nombre d'habitants, l'extensió i l'activitat que realitza la gent.

Vocabulari

- **FACTOR**. Causa o motiu.
- **GRÀFIC**. És un dibuix que representa quantitats per mitjà de figures o signes.
- **SEGLE**. Cent anys.
- **HABITANTS**. Persones que viuen en un poble o ciutat.

ACTIVITATS DE VOCABULARI

1. Escriu el significat de les paraules següents:

Cens:

Natalitat:

Defunció:

Ciutat:



Els nostres avantpassats

Per Petrer han passat pobles vinguts d'altres llocs molt llunyans que han deixat petjades de la seua cultura. Fenicis, romans i cartaginesos en són alguns.

Però, potser pel temps que van estar-se aquí, dels qui conservem més restes culturals siga dels musulmans que, després d'estar a les nostres terres quasi vuit segles, van ser expulsats de la nostra localitat a finals de l'any 1609. Per aquest motiu la vida del nostre poble es va paralitzar temporalment, ja que la població hi era majoritàriament morisca.

A partir d'aquella data, Petrer va ser repoblat per ordre del rei Felip III. Aleshores, era senyor de la vila Antoni Coloma (Comte d'Elda). Els nostres avantpassats més pròxims en el temps foren famílies vingudes de les viles de Biar, Castalla, Xixona, Mutxamel i Onil. Per açò, alguns cognoms molt freqüents a Petrer, com Navarro, Rico, Maestre, Payà i d'altres, ho són també als pobles esmentats.

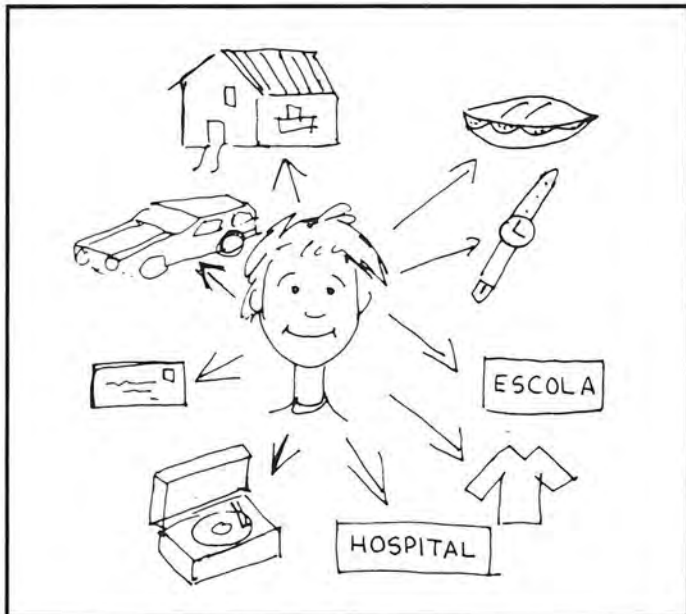
Tema 5

El treball a la localitat

POBLACIÓ ACTIVA



POBLACIÓ PASSIVA



- El treball de les persones permet tenir aliments, vestits, casa, i moltes coses més. Gràcies a l'esforç de tots, homes i dones, podem tenir zones d'esplai, rebre cartes, llegir diaris i revistes, curar les nostres malalties i les dels animals, ensenyar a llegir i escriure al col·legi, practicar esports, anar d'un lloc a altre...



Llar del Pensionista

- Les persones jubilades han treballat durant tota la vida; gràcies a ells avui tenim un poble gran: van construir carreteres, camins, cases; van escriure llibres, etc. Ara tenen un descans merescut. Ells s'ajunten i organitzen activitats per gaudir moltes voltes de coses que mai no han fet: excursions, viatges, jocs, activitats culturals, etc.

ACTIVITATS

1. Llig atentament el text i escriu el nom dels oficis que es descriuen.

Repartir cartes

Curar les nostres malalties

Curar els animals

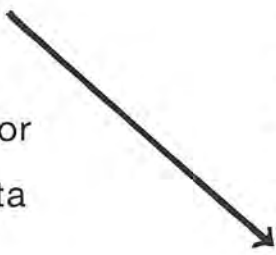
Ensenyar a llegir i escriure

Fer pistes polisportives

Cuidar els jardins

2. Relacioneu cada ofici amb l'instrument de treball.

1. Forner	A. Paella	1
2. Sabater	B. Tractor	2 F
3. Cuiner	C. Forn	3
4. Agricultor	D. Serra	4
5. Oficinista	E. Ordinador	5
6. Fuster	F. Fleix	6



3. L'edifici on es reuneixen els jubilats per ocupar el seu temps d'oci, quin nom té?

.....

En quin carrer està situat?

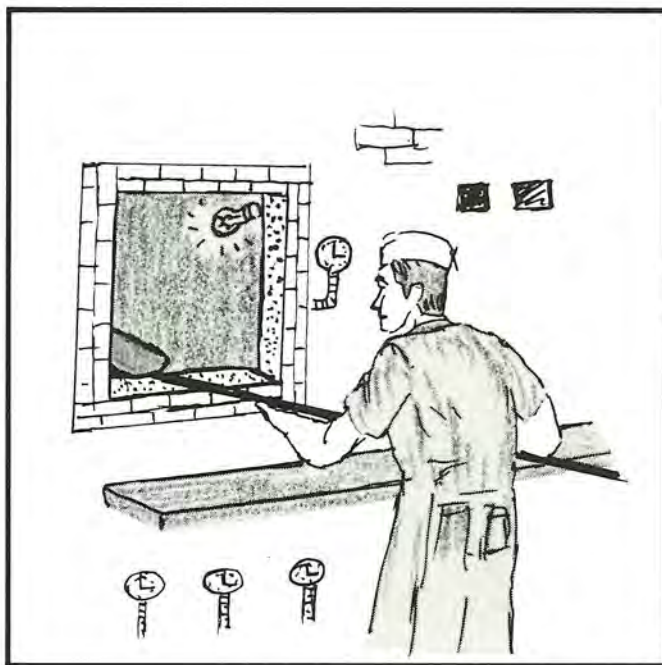
.....

1. Població activa



- Totes aquelles persones que reben un benefici o uns diners (sou o salari) pel treball realitzat, formen la **població activa**.

Sabaters, comerciants, metges, mestres, agricultors, infermeres, oficinistes, i molts més, són població activa.



ACTIVITATS

1. INFORMA'T I ESCRIU

- Escribe el nombre de todas las personas de tu familia que trabajen dentro de tu casa y reciban unos dineros por ello.
- ¿Cuánta es la cantidad de personas que formen la población activa de tu casa?

2. PREGUNTA ALS TEUS COMPANYS DE CLASSE

- Escribe el nombre de tres compañeros de clase y anota al costat la cantidad de personas que formen la población activa de su casa.
- ¿Cuánta es la cantidad de personas que formen la población activa de las familias de los tres compañeros de clase?

3. COMPLETA

- La población activa, la formen

4. ACTIVITAT DE GRUP

- Escribe el nombre de todos los alumnos de la clase y al costat, la población activa y pasiva de sus familias. Observa el gráfico.

(en xifres)

<u>Nom de l'alumne</u>	<u>Població activa</u>	<u>Població Passiva</u>
------------------------	------------------------	-------------------------

_____	_____	_____
-------	-------	-------

- ¿Cuánta es la población activa de las familias de todos los alumnos de la clase?
- ¿Cuánta es la población pasiva de las familias de todos los alumnos de la clase?

2. Població passiva



- Totes aquelles persones que no reben diners pel seu treball o activitat formen la **població passiva**.

El xiquets, mestresses, jubilats i estudiants formen la població passiva de la localitat.



ACTIVITATS

1. INFORMA'T I ESCRIU

- Escribe el nombre de personas de la teua família que treballen i no reben diners pel seu treball.
- Escribe el nombre de personas que no treballen i viuen a ta casa.
.....
- Quin és el nombre de personas que formen la població passiva de ta casa?
.....
- Escribe-ne els noms.

2. PREGUNTA ALS TEUS COMPANYS I ESCRIU

- Escribe el nom de tres companys de classe i anota al seu costat el nombre de personas que formen la població passiva de sa casa.
- Quin és el nombre total de personas que formen la població passiva de les famílies dels tres companys de classe?

3. ESCRIU VERTADER (V) O FALS (F)

- Són població passiva...

Xiquets	Obrers
Electricistes	Jubilats
Mestresses	Jardiners
Fusters	Estudiants

4. COMPLETA

La població passiva, la formen

.....

.....

3. Sectors de producció



- Tots els treballs són necessaris, per això hi ha moltes i diferents professions. Segons l'activitat que realitzen en cada una, les podem classificar en tres sectors:

- A. Primari
- B. Secundari
- C. Terciari

A) Primari

- Són del sector primari tots aquells **treballadors que trauen productes directament de la naturalesa**: agricultor, pescador, pastor, miner, etc.
- L'agricultor recull el producte dels arbres, el pescador de la mar, el miner trau els minerals de dins de la terra, etc.

B) Secundari

- Els oficis del sector secundari són tots els que **transformen els productes naturals en productes elaborats** i que ja podem utilitzar: sabaters, forners, obrers, fusters, etc.
- El forner transforma la farina en pa; el sabater, la pell en sabates; el fuster, la fusta en mobles, etc.

C) Terciari

- Les persones que **donen algun servei als altres** pertanyen al sector terciari o de serveis: metge, mestre, mecànic, camioner, comerciant, escriptor, etc.
- El metge cura els malalts, el mestre ensenya els alumnes, el camioner transporta les mercaderies, etc.

- Els serveis podem classificar-los en públics i privats.

SERVEIS PÚBLICS

- Són aquells que han estat creats per a tota la població, i les persones que hi treballen depenen del Govern, el Consell, la Diputació o l'Ajuntament. Per exemple:

Obres públiques: carreteres, aeroports...

Educació i cultura: escoles, biblioteques, polisportius...

Sanitat: hospital, centres de salut, vacunacions...

Defensa i seguretat: exèrcit, policia...

SERVEIS PRIVATS

- Són els que ofereix una persona o entitat particular amb la finalitat d'obtenir-ne un benefici. Alguns exemples són: comerços, bancs, caixes d'estalvis, bars, cines, transports...

Troba el nom de deu oficis i repassa'ls amb el llapis.

I	S	T	S	M	E	S	T	R	A	C
O	A	A	P	E	C	A	U	Z	U	A
B	B	G	R	T	Ç	S	F	T	B	R
U	A	R	A	G	J	T	O	V	Q	N
Ç	T	I	C	E	U	R	R	P	O	I
A	E	C	J	R	J	E	N	I	G	S
E	R	U	I	E	X	I	E	L	G	S
P	O	L	I	C	I	A	R	O	U	E
T	X	T	Q	T	C	X	V	T	Ç	R
Q	A	O	P	B	E	Ç	V	E	C	T
T	O	R	E	R	O	U	A	B	J	O

ACTIVITATS

1. ORDENAR PER SECTORS

- Classifica els oficis de la sopa de lletres segons els sectors...

Primari

Secundari

Terciari

2. COMPLETA

- L'ofici de mon pare és
- i pertany al sector
- L'ofici de ma mare és
- i pertany al sector

3. XICOTET GRUP

- Confeccioneu una llista amb les professions del pare i de la mare de cada un dels companys del grup.

4. CLASSIFICA

- Escribeu al costat de cada ofici de l'exercici anterior el nom del sector a què pertany.

Ofici

Sector

5. COMPLETA

- Els serveis es classifiquen en i

.....

ACTIVITATS

6. MURAL

- Feu un mural dels sectors de producció amb retalls de diaris, revistes, postals, etc. on apareguen treballadors de les diferents professions.

<u>PRIMARI</u>	<u>SECUNDARI</u>	<u>TERCIARI</u>

7. PENSA I ESCRIU

- Descobreix el nom de l'ofici i escriu-lo.

Cria i cuida el ramat

Venen productes a les persones

Extrauen roques i minerals

Curen malalts i ferits

Fan mobles de fusta

Curen els animals

8. ESCRIU I DIBUIXA

- Escriu i dibuixa un ofici que siga del sector primari, un altre del sector secundari i un tercer del sector de serveis.

4. Sectors de producció a Petrer

A) Primari

- Antigament la major part dels habitants de Petrer vivien de l'agricultura i la ramaderia.
- En canvi, són pocs ara els agricultors i pastors que queden.



Agricultor



Ametler en flor

AGRICULTURA

- De quasi les 10.500 hectàrees que formen el total de la superfície del nostre terme, només unes 1.500 es dediquen a l'agricultura productiva, distribuïdes segons el tipus de cultiu en dos sectors:
 - a) **Secà.** El formen tots els cultius que només es reguen quan plou. L'ametler, el raïm i l'oliva són els productes més abundants en l'agricultura de secà del nostre poble.
 - b) **Regadiu.** El formen els cultius que necessiten ser regats de tant en tant. Les tomateres i les lletugues són els productes més comuns a Petrer.



Ramat

RAMADERIA

- És una activitat poc important a Petrer, a pesar que quasi la meitat de la superfície del terme municipal es pot utilitzar per a pastures, els ramats són escassos. Hi ha només alguns d'ovelles i cabres.



Pedrera del Ginebre

MINERIA.

- A Petrer no hi ha mines, però sí **pedreres**. D'elles s'extrauen algunes primeres matèries que després seran utilitzades en les ceràmiques i la construcció.



Ceràmica

ACTIVITATS

1. RELACIONA

- | | | |
|------------|--------------------------|---------|
| 1. Secà | A. Es rega periòdicament | 1 |
| 2. Regadiu | B. Es rega quan plou | 2 |

2. LLIG I CONTESTA

- Quins productes de secà i de regadiu són propis de la nostra localitat?

De secà:

De regadiu:

3. Dibuixa dos productes de secà i dos de regadiu.

4. RELACIONA

- | | | |
|-----------|----------|---------|
| 1. Ametla | A. Oli | 1 |
| 2. Oliva | B. Torró | 2 |
| 3. Raïm | C. Vi | 3 |

5. ENTREVISTA

- Pregunta a un agricultor i anota'n les respostes.

Nom de l'agricultor

Des de quan treballa el camp?

Què és allò que més li agrada del seu ofici?

I el que menys li agrada?

Quantes hores treballa al dia?

Ha treballat en alguna fàbrica?

En cas afirmatiu, què li agrada més?

ACTIVITATS

6. ESCRIU VERTADER O FALS AL COSTAT DE CADA FRASE

- Ametler, vinya i olivera són productes de secà
- A Petrer hi ha molts ramats
- La ramaderia és una activitat molt important a Petrer
- Antigament la major part dels habitants vivien de l'agricultura i la ramaderia

7. COMPLETA

- Les pedreres són llocs
..... d'on es trauen
.....

8. INFORMA'T I CONTESTA

- Quines diferències i semblances hi ha entre una pedrera i una mina?

9. CONTESTA ADEQUADAMENT

- Hi ha pedreres a Petrer?
- Què se n'extrau?

B) Secundari

- A la nostra localitat, des de fa molts anys, l'activitat més important és la fabricació de sabates i bosses de mà. Més de la meitat de la població activa treballa en la **indústria de la pell**.
- Altres indústries de Petrer són: construcció, fusteria, tèxtil, alimentació, arts gràfiques.

PELL

- La major part de la nostra població es dedica a transformar la pell en sabates o bosses de mà. Un bon nombre d'aquestes seran exportades a altres països.



Almàssera (interior)

CONSTRUCCIÓ

- A les ceràmiques es transforma l'argila en rajoles i teules que després s'utilitzaran per a fer edificis o altres construccions.

ALIMENTACIÓ

- Tota l'oliva que s'arreglega als camps del nostre poble es transforma en oli a l'almàssera. Al costat d'aquesta, tenim una cooperativa de viticultors i ambdues estan a l'avinguda d'Elda, prop del col·legi Reis Catòlics.



Cooperativa de viticultors

ACTIVITATS

1. LLEGIM I CONTESTA

- Quina és la indústria de Petrer en què treballa més gent?

2. INFORMA'T I CONTESTA

- Escriu el nom de cinc fàbriques de sabates de la nostra localitat.
- Escriu el nom de cinc indústries que facen productes diferents a Petrer.
- Escriu el nom de tres fàbriques de bosses de mà.

3. PENSA I CONTESTA

- Anomena tres primeres matèries i els productes que es poden fer amb elles.

4. RELACIONA

- | | |
|-----------------------|--|
| 1. Treball industrial | A. Es fa amb les mans i ferramentes senzilles. |
| 2. Treball artesanal | B. Es fa amb màquines i utensilis complicats. |

1.

2.

- 5.** Escriu a xiquets d'altres poblacions demanant-los fotografies, dibuixos, etc. de les indústries més importants del seu poble, i formeu un mural.

ACTIVITATS

6. ENTREVISTA

- Visiteu una ceràmica i feu la següent entrevista a alguna persona que hi treballi.

D'on porten l'argila?

Necessita molta aigua per a fer el fang?

Per què té el forn la xemeneia tan alta?

Quin combustible utilitzen per al forn?

S'apaga el forn quan no treballen?

Per què?

7. VISITA

- Podeu visitar l'almàssera. També la cooperativa de viticultors. Prepareu una entrevista per a les visites.

8. MURAL

- Arreplegueu etiquetes i adhesius de productes fabricats a Petrer i feu un mural.

«Productes fabricats a Petrer»

C) Terciari

- Aquest sector, anomenat també de serveis, ocupa una gran part de la població activa de Petrer.
- Alguns serveis privats són els comerços i els bancs.

COMERÇ

- És l'activitat de comprar i vendre mercaderies. Al comerç hi ha dues persones sense les quals no existiria. Són el **comerciant** i el **consumidor**.
- El consumidor és la persona que compra productes per consumir-los, i el comerciant és la persona que ven productes a canvi d'un benefici.



Mercat de la Frontera

- A Petrer tenim bona quantitat de comerços de tota mena, des de papereries a ferreteries, forns, farmàcies, verdureries, floristeries, tendes de roba, de mobles, d'electrodomèstics, etc., on acudim per comprar.
- També tenim dos mercats municipals on trobem tota mena de tendes d'alimentació especialitzades en verdures, peix, carn...
- Un dia a la setmana, i en llocs diferents, s'instal·la al carrer un bon nombre de venedors ambulants, i durant tot un matí, venen els seus productes.

BANCS I CAIXES D'ESTALVIS

- Fa molts anys no existien els diners, les compres i vendes es feien canviant coses que sobraven, per altres que es necessitaven. Tot això era complicat i difícil de fer.



Edifici de la Cooperativa Agrícola. Any 1916.

- Per a fer més còmode el comerç s'inventaren els diners i amb ells aparegueren els bancs, i les caixes d'estalvis o de crèdit.
- A la nostra localitat tenim quatre caixes d'estalvis, set bancs i una **caixa-cooperativa de crèdit**, que **va nèixer a Petrer**, el 21 de maig de 1908. És una de les primeres cooperatives que es crearen a Espanya, i des d'aquell moment presta els seus serveis al nostre poble.

ACTIVITATS

1. LLEG I CONTESTA

- Quines persones intervenen en l'acte comercial?

2. INFORMA'T I CONTESTA

- On és el mercat municipal?
- Quins dies s'obri al públic?
- Quins productes venen?
- Quin horari té?
- Quins dies es posa el mercat de la Frontera?

3. OBSERVA I ESCRIU

- Escribeu el nom d'alguns comerços que hi ha al teu carrer o prop de ta casa. Anota la classe de comerç i el seu nom.

4. Escribeu al costat de cada tenda la classe de productes que es venen.

Supermercat

Farmàcia

Carnisseria

Verdureria

5. Com es fa una sabata?



Materials bàsics del calçat



Models de botes



- Abans de començar la fabricació d'una sabata és necessari tenir els materials i realitzar alguns preparatius.

MATERIALS BÀSICS

- Els principals materials per al calçat són les pells, encara que el plàstic, la tela per als folres, els fils i coles per a unir les peces també són necessaris.
- Algunes persones realitzen els primers treballs perquè altres puguin començar el procés de fabricació.

DISSENYADOR O MODELISTA

- És el creador de la sabata. Dibuixa i calcula la mida i la forma de cada una de les peces.

FORMER

- És qui realitza amb fusta o plàstic la forma o motle interior de la sabata.

PATRONISTA

- Transforma en peces de cartó cada una de les parts que componen la sabata. Aquestes peces s'anomenen patrons.

Formes

- Amb tot això preparat començarà el **procés de fabricació**, que és una sèrie de canvis que es produeixen per transformar la primera matèria, que és la pell, en el producte elaborat que és la sabata.

PELL ➡-----➡ SABATA

- Antigament era el sabater qui feia tots els treballs del procés de fabricació. Hui gràcies a l'especialització i a la nova maquinària, des que la pell entra en la fàbrica fins que ix convertida en sabata passa per moltes persones, algunes de les més importants en el procés són:



Tallador

1. TALLADOR

- Tallarà la pell amb els patrons de cartó dur o motles ("troquels") metàl·lics ajudant-se d'una màquina o d'un **fleix** molt afilat.



«Aparadora» o Enfranquidora

2. «APARADORA» O ENFRANQUIDORA

- Serà la persona que cus al lloc adequat les diferents peces tallades anteriorment. Totes aquestes peces unides formen el **tall**.



Cadena de muntatge

3. MUNTADOR

- Col·locarà la sola de la sabata a la part inferior de la forma i, finalment, encollarà o clavarà el taló.
- Actualment aquests treballs són realitzats a les cadenes de muntatge.



"Terminador"

4. "TERMINADOR"

- Serà qui lleve els trossos de pell o sola que pugen sobrar de la sabata. També trau la forma de dins de la sabata.



Magatzem

5. MAGATZEMISTA

- La seua missió és comprovar si està ben acabada la sabata, netejar-la, ficar-la dins de la caixa i enviar-la a la tenda en un paquet.

- En aquest procés hi ha tres personatges que, si bé no intervenen de forma directa en el treball de fabricació, la seua faena és necessària. Aquests són:



1. VIATJANT

- És la persona que ven les sabates a les tendes o magatzems.

2. L'ADMINISTRATIU

- Calcula el preu final de la sabata, s'encarrega de la correspondència i la comptabilitat de l'empresa.

3. L'EMPRESARI

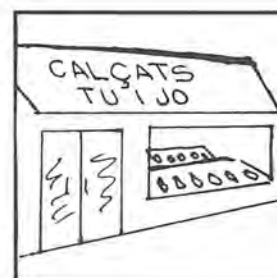
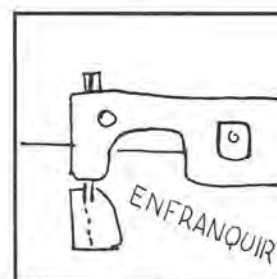
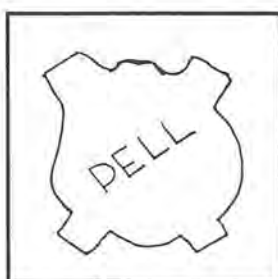
- És la persona que dirigeix i coordina la faena de tots i cada un dels treballadors de l'empresa.



ACTIVITATS

1. ORDENA ADEQUADAMENT. OBSERVA EL PROCÉS DE PRODUCCIÓ

- Ordena els dibuixos col·locant-los un número de l'u al sis.



2. OBSERVA I RELACIONA

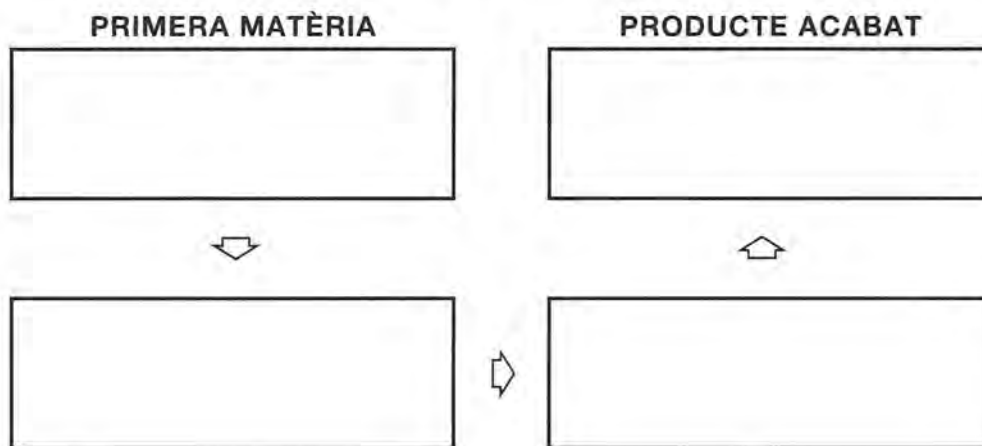
- Relaciona l'ofici amb el treball que realitza.
- | | |
|-------------------------------------|------------------------------|
| 1. Uneix les peces al lloc adequat. | A. Viatjant |
| 2. Lleva el que sobra de la sabata. | B. Patronista |
| 3. Talla la pell en peces. | C. Terminador |
| 4. Crea el model. | D. Tallador |
| 5. Fa les peces en cartó dur. | E. Aparadora o Enfranquidora |
| 6. Ven les sabates a les tendes | F. Modelista |

1. 2. 3. 4. 5. 6.

ACTIVITATS

3. INFORMA'T

- Explica el procés de fabricació del vi completant els quadres.



PROCÉS DE FABRICACIÓ

4. VISITA A UNA FÀBRICA DE SABATES

- Escriu unes preguntes per fer una entrevista i completa-la durant la visita.

5. INFORMA'T I DIBUIXA

- Els noms que veus a continuació són instruments de treball en la indústria del calçat. Dibuixa'ls.

FLEIX

FORMA

PATRÓ

6. AGUDITZA L'ENGINY

- Dissenya la teua sabata fantàstica.

Resum

- Les persones que reben uns diners pel seu treball formen la **població activa**.
- Les persones que no treballen o no cobren pel seu treball formen la **població passiva**.
- Els sectors de producció són: primari, secundari i terciari.
- El sector primari el formen els qui extrauen els productes de la naturalesa.
- El sector secundari el componen els qui transformen els productes naturals en productes elaborats.
- El sector terciari el formen els qui ofereixen algun servei als altres. I pot ser públic o privat.
- El sector secundari és on més persones treballen a Petrer.
- És la indústria de la pell (sabates, bosses de mà, cinturons) la que major nombre de treballadors té Petrer.
- El comerç és l'activitat de comprar i vendre. Hi intervenen dues persones: comerciant i comprador.
- En el procés de fabricació de la sabata participen el tallador, l'enfranquidora, el muntador, el "terminador" i la magatzemista.
- Altres persones importants per a l'elaboració de la sabata són el modelista, el patronista i el former.

Vocabulari

- COOPERATIVA. Grup de persones que s'organitzen per a obtenir serveis més beneficiosos davant una necessitat comuna.
- EXPORTACIÓ. Vendre productes a altres països.
- HOSTALISSA. Producte cultivat a l'horta.
- HECTÀREA. Una determinada superfície de terreny (10.000 metres quadrats).
- JUBILAT. Persona que deixa de treballar per la seua edat i continua cobrant un salari.
- LLOCS D'ESPLAI. Llocs on es passa el temps lliure passejant, fent esport...
- OCI. Temps lliure.
- PRODUCTE ELABORAT. Producte fabricat en una indústria.
- PASTURES. Camps d'herba per als ramats.
- SUCURSAL DE BANC. Banc que depén d'un altre principal.
- VENEDORS AMBULANTS: Comerciants que van d'un poble a l'altre venent els seus productes.

ACTIVITATS DE VOCABULARI

1. Escriu el significat de les paraules següents:

- Ofici
- Salari
- Pedrera
- Argila
- Extens

L'ofici de canterer

- Fa alguns anys els canterers de Petrer, amb les seues mans, argila i un torn, feien botijons i cànters. Aquests i altres objectes pareguts els pots fer de la forma següent:

1. Arreplegar l'argila.

Busca una zona on la terra siga argilosa i amb una paleta agarra argila sense pedres en una bossa.

2. Garbellar-la.

Desfés l'argila en les teues mans i separa'n les pedres xicotetes; després, amb una garbella damunt d'un paper gran sobre la taula, garbella-la i en trauràs fina pols d'argila.

3. Pastar.

Posa l'argila en un poal i afegeix aigua a poc a poc remonent la mescla amb les mans. Així es formarà una massa pareguda a la plastilina.

4. Modelar.

Quan la massa estiga preparada, dóna-li la forma que vulgues (un cendrer, una figura, etc.)

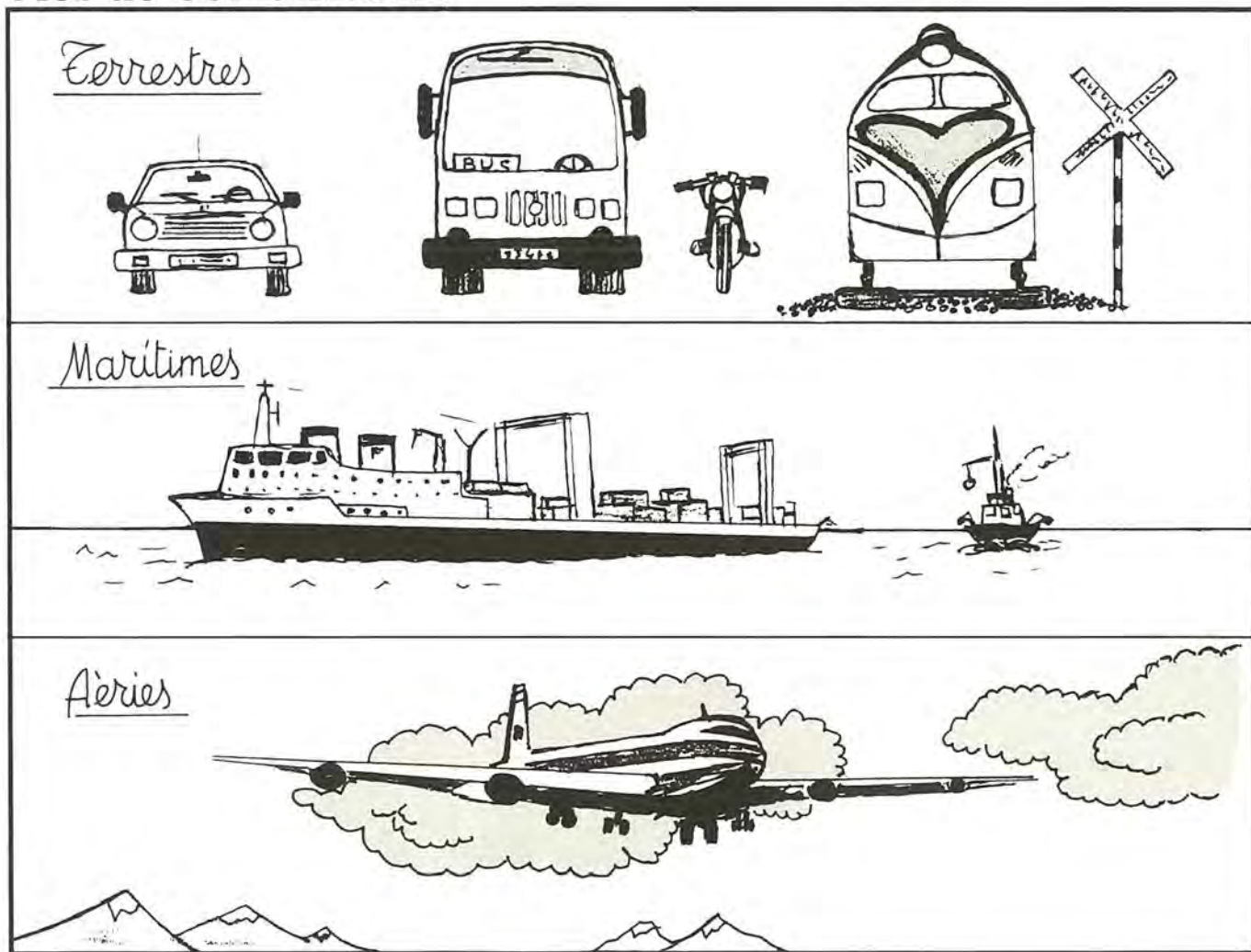
5. Eixugar i pintar.

Deixa la figura en un lloc ombrer i airejat alguns dies i la pintes amb pintura plàstica.

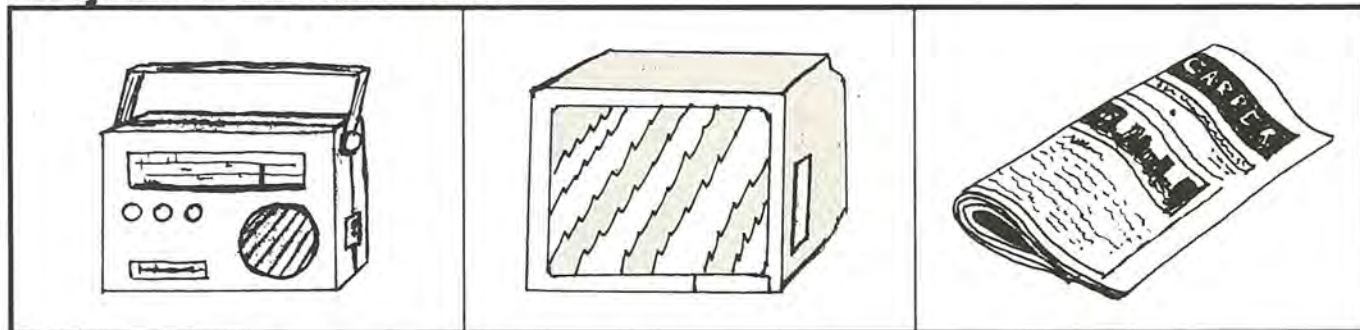
Tema 6

Ens comuniquem

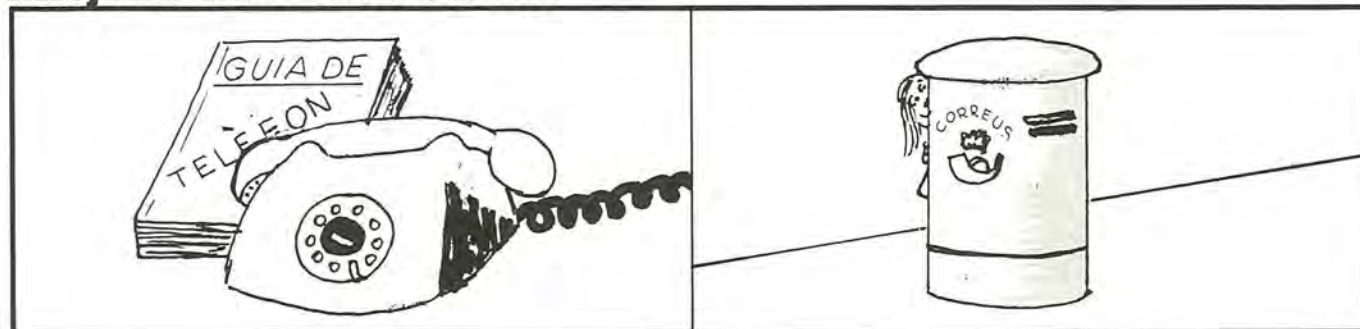
Vies de Comunicació



Mitjans d'informació



Mitjans de comunicació



1. Vies de comunicació de la nostra localitat



1.1 Les carreteres

- Les carreteres són les vies que utilitzem per traslladar-nos d'una ciutat a una altra. Estan asfaltades, i així els vehicles hi circulen sense dificultat.

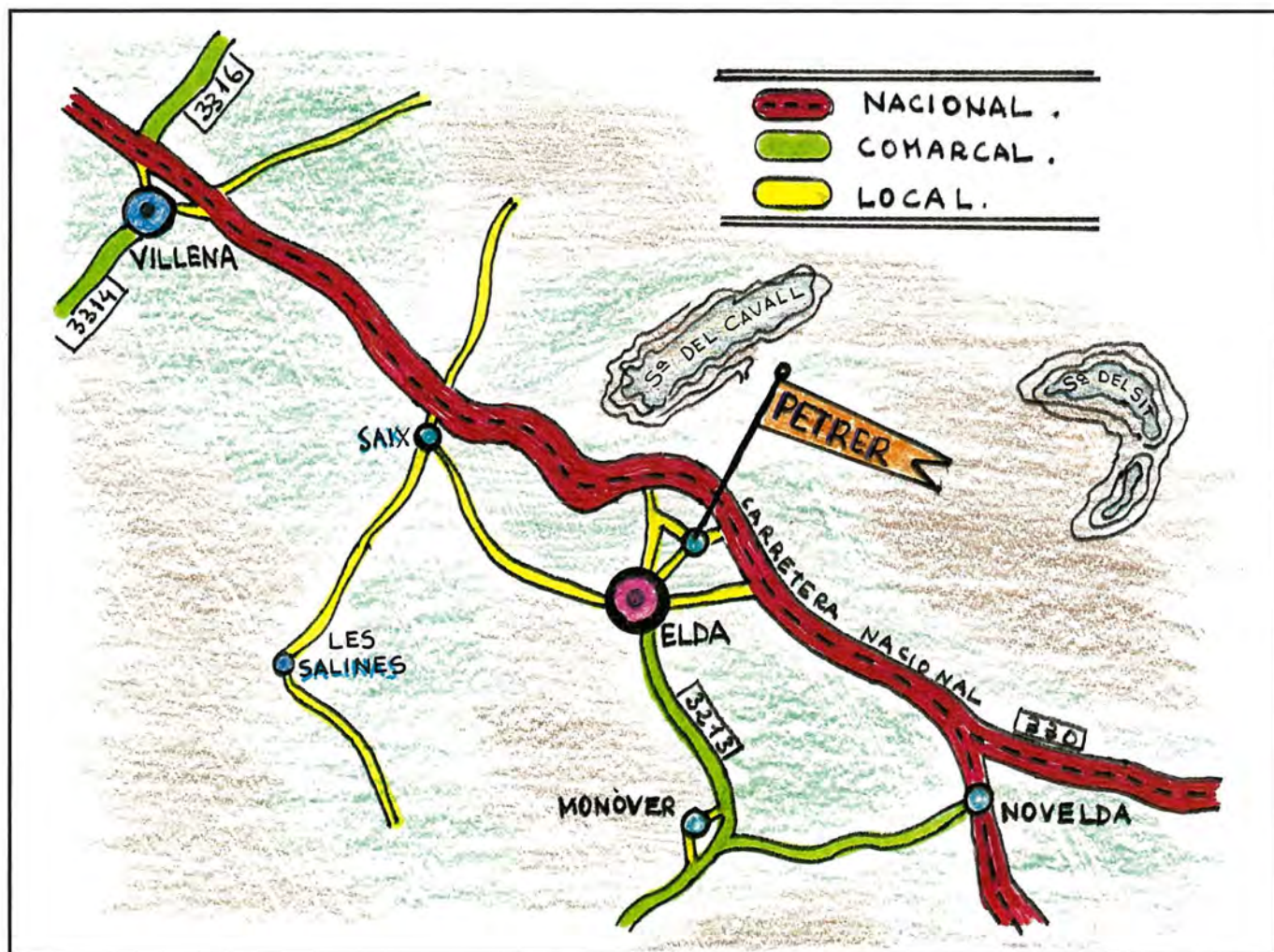
A) Classes de carreteres.

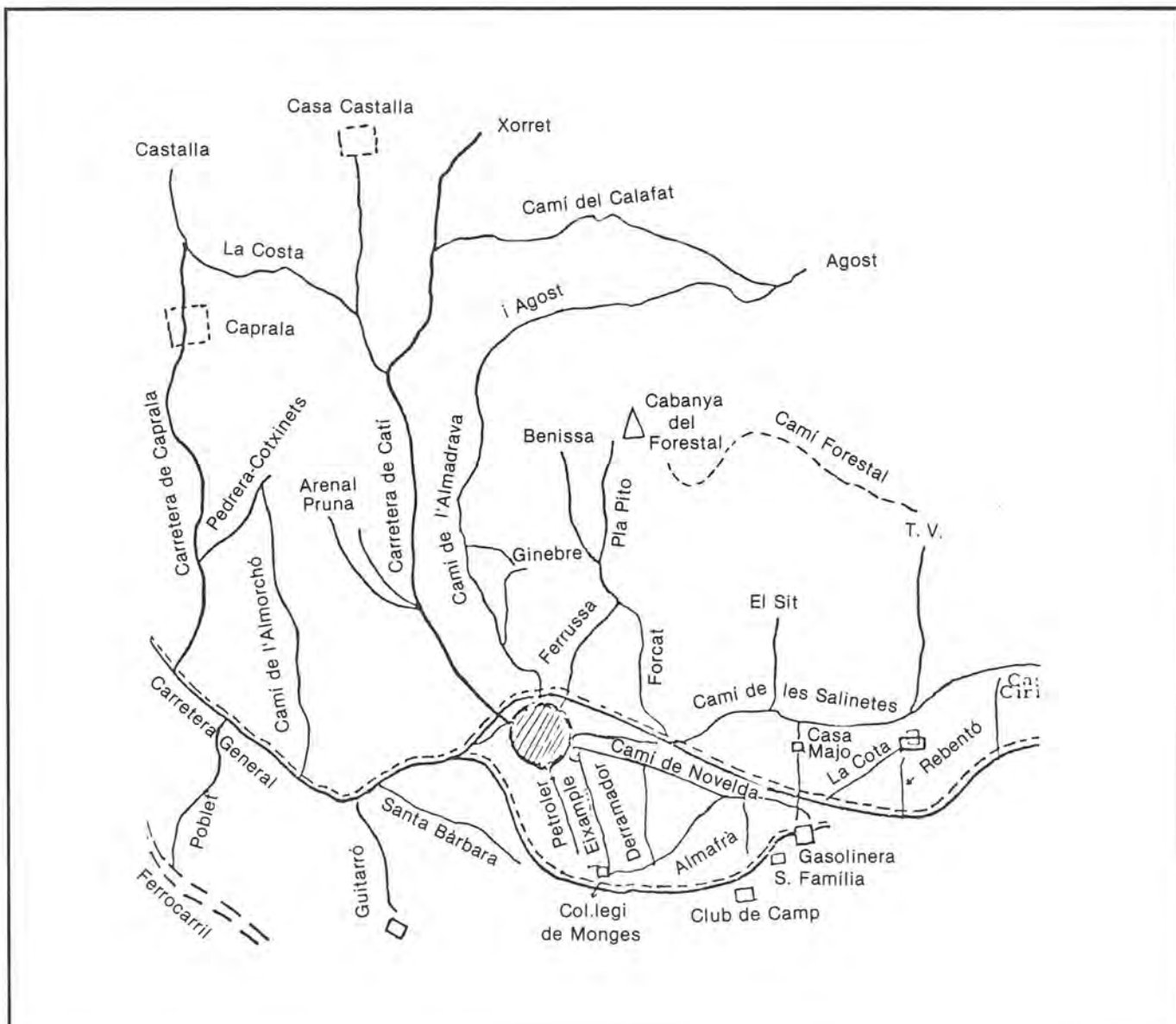
- Les podem classificar en:

Nacionals. Són molt amples i uneixen les ciutats més importants.

Comarcals. Són les que uneixen els pobles més importants de la comarca.

Locals. Són les que uneixen els pobles veïns.





1.2 Els camins

- A voltes també trobem altres vies de comunicació sense asfaltar; els diem **camins**. Són més estrets, estan fets de terra i pedres. Per revolts i costeres ens condueixen a llocs tranquils i apartats de la població.

ACTIVITATS

1. INFORMA'T I RESPON

- Passa per Petrer alguna carretera nacional?
- És la nacional número
- A quina ciutat important condueix l'esmentada carretera?

2. OBSERVA I RESPON

- De quin color estan pintades en els mapes...
- Les carreteres nacionals
- Les carreteres comarcals
- Les carreteres locals

3. COMPLETA

- Observa el croquis dels camins de Petrer i escriu-ne el nom de tres.

.....

4. PENSA I COMPLETA

- Per anar al **Sit** agarrarem el camí de
- Per anar a l'**arenal de l'Almorxó** agarrarem el camí de
- Per anar a **Caprala** agarrarem el camí de
- Per anar a **Castalla** agarrarem el camí de

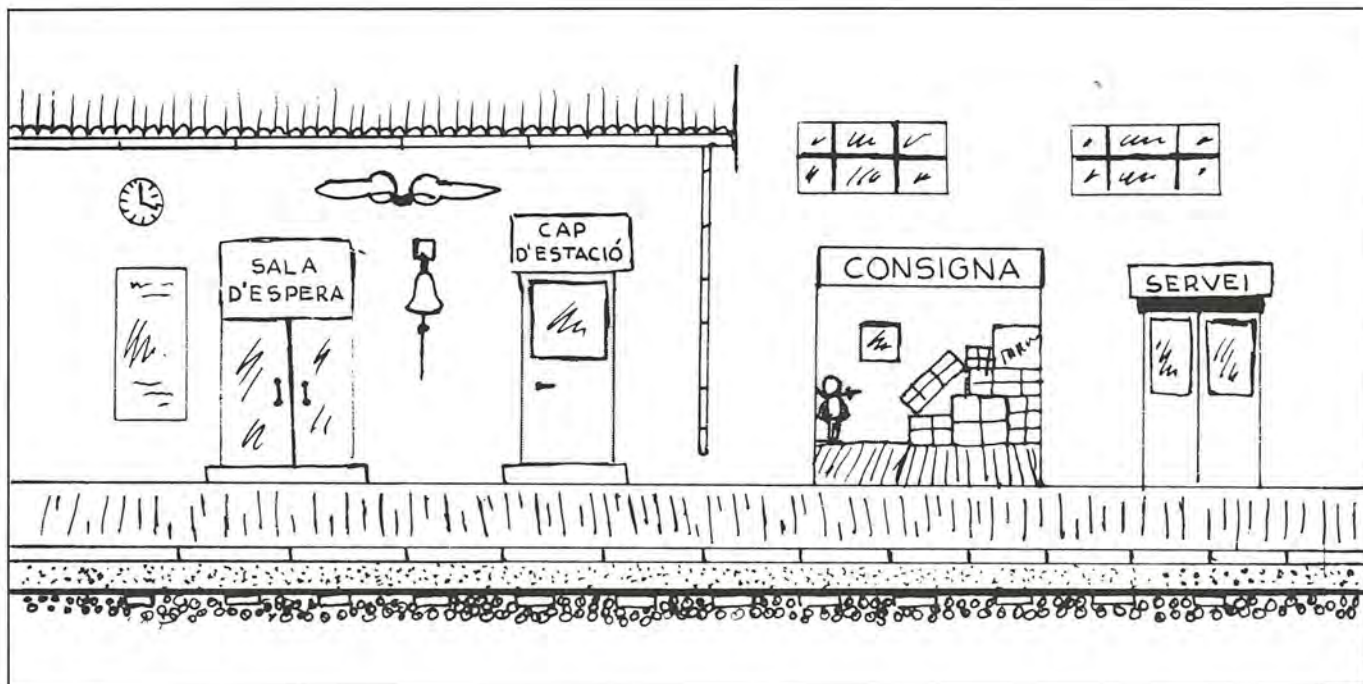
Vocabulari

Via
Vigilant
Locomotora
Vagó
Maquinista
Andana
Cotxe-llit
Cotxe-restaurant
Tren de mercaderies
Inspector...



1.3 El Ferrocarril

- Fa molt anys va ser inventada una cosa molt important, tant, que va canviar la forma de viure dels homes; açò va ser el **tren**. Des d'aleshores molta gent va començar a viatjar i a transportar moltes mercaderies amb una sola màquina.



SALA D'ESPERA. Lloc on els viatgers esperen el tren.

CONSIGNA. Recinte de l'estació on es dipositen les mercaderies per a ser transportades.

DESPATX DE BITLLETS. On es venen els bitllets.

ANDANA. Vorera que hi ha al llarg de la via.

ESTACIÓ DE FERROCARRIL. Lloc on paren els trens i pugen o baixen els viatgers i carreguen o descarreguen mercaderies.



LA NOSTRA ESTACIÓ DE FERROCARRIL

- L'estació d'ELDA-PETRER és la nostra estació de ferrocarril. Es troba situada a l'altre marge del riu Vinalopó, a uns sis quilòmetres de Petrer.
- Per arribar-hi creuarem Elda, passarem un dels ponts del Vinalopó i ràpidament ens trobarem a l'estació.

Estació de ferrocarril Elda-Petrer.

ACTIVITATS

1. OBSERVA EL CROQUIS

- Des de l'estació de ferrocarril d'Elda-Petrer, a quines ciutats podem anar amb tren?
-

2. Inventa i dibuixa un bitllet de tren. No t'oblides de posar la destinació, l'hora d'eixida, la data, el preu...

3. RELACIONA

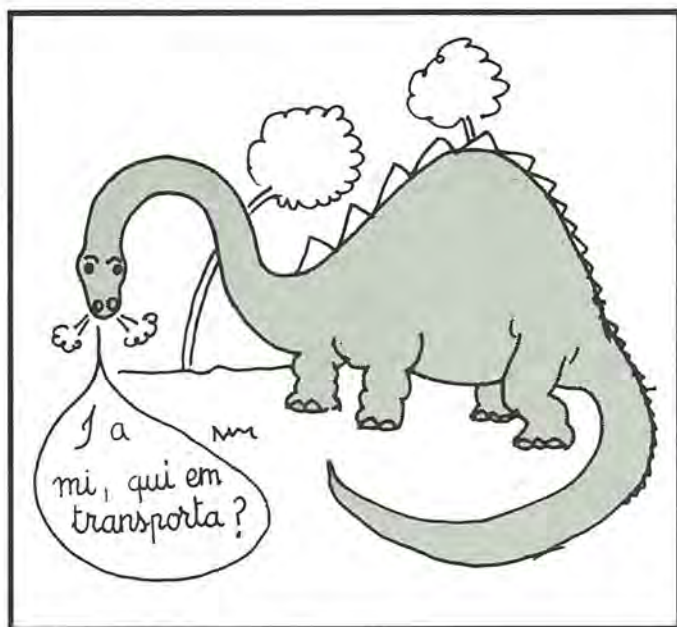
- | | |
|--|-------------------|
| 1. Dóna l'ordre d'eixida als trens. | A. Consigna. |
| 2. On esperen els viatgers. | B. Cap d'estació. |
| 3. Es dispositen les mercaderies. | C. Sala d'espera. |
| 4. Vorera que hi ha al costat de la via. | D. Andana. |

4. PENSA I RESPON

- Imagina't que has de fer un viatge en tren. Explica el que faries des de ta casa fins que t'assegueres en el vagó.

- 1
- 2
- 3
- 4
- ...

2. Transport



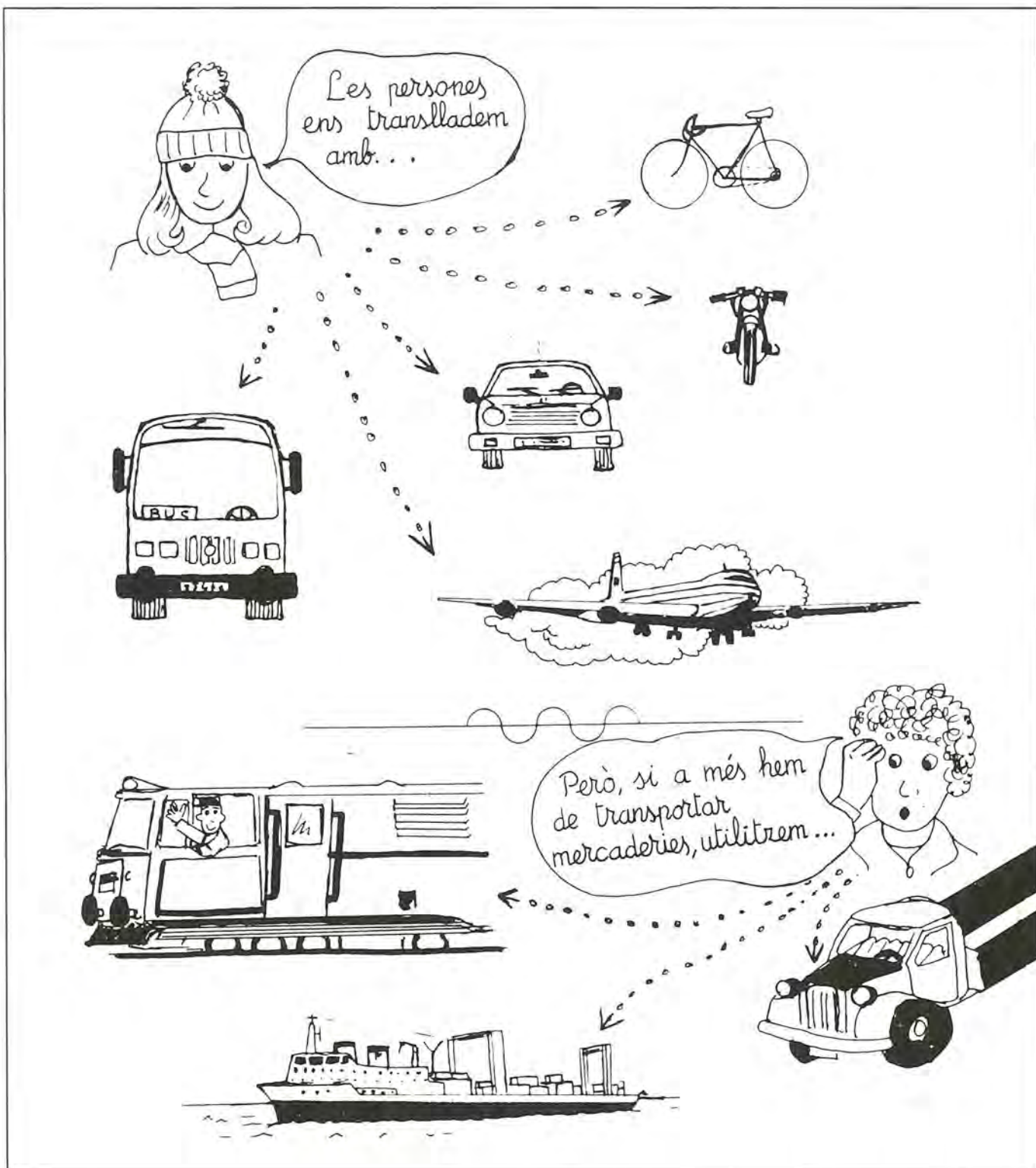
- Transportar és dur d'un lloc a un altre persones o mercaderies.
- Hi ha dues classes de transport.

2.1 Transport urbà

- És el transport que es fa dins de la ciutat, anant d'un carrer a un altre, d'un barri a un altre.
- Per a aquest transport utilitzem la bicicleta, la motocicleta o el cotxe.



- També podem utilitzar els transports públics, com són l'autobús o el taxi. El taxi ens du a qualsevol carrer de la ciutat, en canvi l'autobús sempre circula pels mateixos carrers i només en llocs determinats.
- A Petrer tenim dues parades de taxi, l'una al carrer Cànovas del Castillo (plaça del Derrocat), i l'altra, a l'avda. de Madrid.



2.2 Transport interurbà

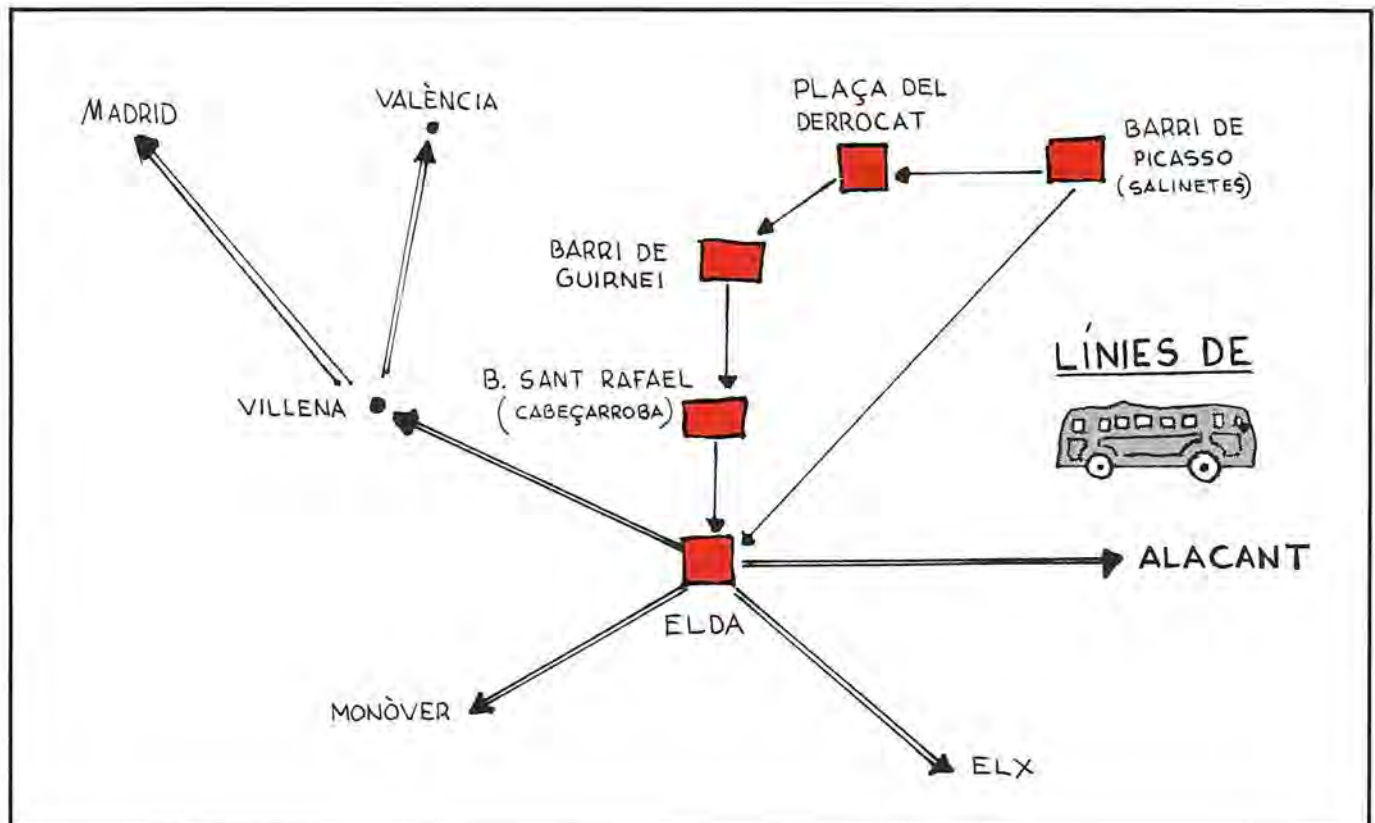
- Quan les persones ens translladem d'una ciutat a una altra, o d'un poble a un altre, estem utilitzant el **transport interurbà**.
- Per a açò, s'han organitzat les línies d'autobusos, de ferrocarril i empreses de transport de mercaderies.

A) LÍNIES D'AUTOBUSOS

- Són els recorreguts que fan els autobusos per anar d'un lloc a un altre. Si circulen només dins de la ciutat es diuen **autobusos urbans**. Quan van d'una ciutat a una altra, es diuen **autobusos interurbans**.
- De Petrer a Alacant anirà un autobús interurbà, i del barri de Cabeçarroba (Sant Rafael) al barri de la Foia, un autobús urbà.

B) LÍNIES DE FERROCARRIL

- Són els recorreguts que fa el tren. Per a això, s'estenen les vies que uneixen unes ciutats amb altres.
- A les estacions paren els trens perquè pugen o baixen els viatgers i carreguen o descarreguen les mercaderies.



C) LES EMPRESES DE TRANSPORTS

- Són les encarregades de dur i portar d'un barri a un altre o d'una ciutat a una altra les mercaderies, utilitzant-hi camions o furgonetes.
- Al costat de la carretera que va a Alacant es troba l'agència de transports més important de Petrer.

ACTIVITATS

1. COMPLETA

- Quin mitjà de transport utilitzaries per dur d'un lloc a un altre...

Tres persones?

Una caixa?

Una persona?

Moltes caixes i persones?

2. PENSA I RESPON

- Quins tres mitjans de transport públics podries utilitzar si volgueres anar de Petrer a Alacant?

3. INFORMA'T I RESPON

Respon: sí o no

Petrer té...

Autobús urbà ..

Avió ..

Tren ..

Taxi ..

4. RELACIONA

1. Transport urbà

A. Dins de la ciutat.

2. Transport interurbà

B. D'una ciutat a una altra.

1 2

3. Mitjans d'informació

- Són els mitjans que utilitzem per assabentar-nos de les notícies que es produeixen.
- La informació pot ser escrita o àudio-visual.

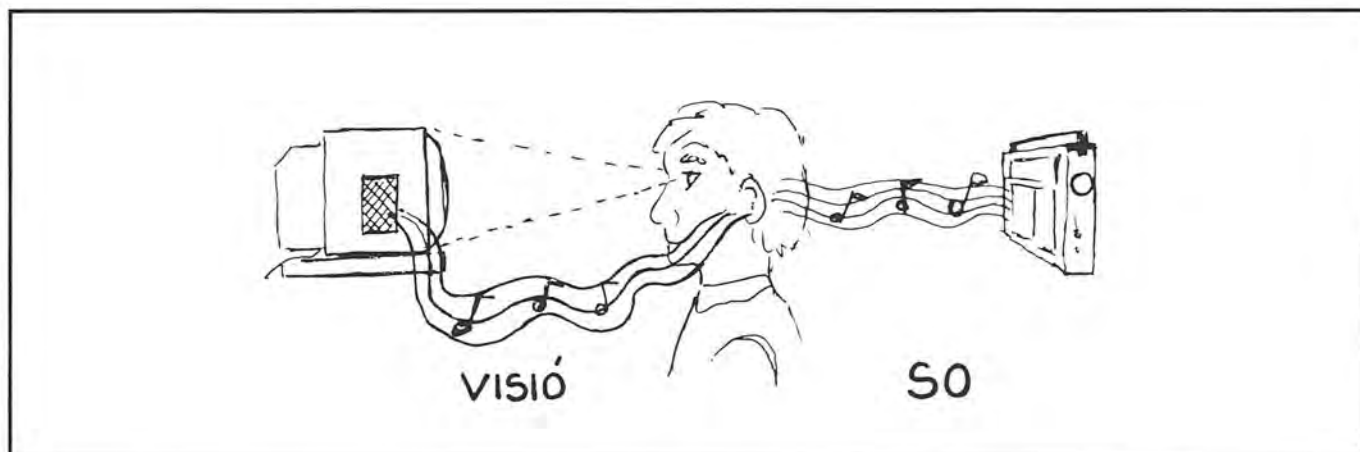


3.1 Informació escrita

- Són aquells mitjans d'informació que utilitzen l'**escriptura**, com periòdics, revistes, etc.
- La informació escrita sobre la nostra localitat la podem trobar en la premsa provincial. Els periòdics diaris de la nostra província són: Información i La Verdad.
- També tenim un butlletí informatiu mensual editat per l'Ajuntament: El Carrer, on trobem les notícies més importants sobre el nostre poble.
- Cada any es publiquen dues revistes sobre les nostres festes de la Mare de Déu i de Moros i Cristians. Hi contenen articles i poesies que parlen de les festes i del poble.

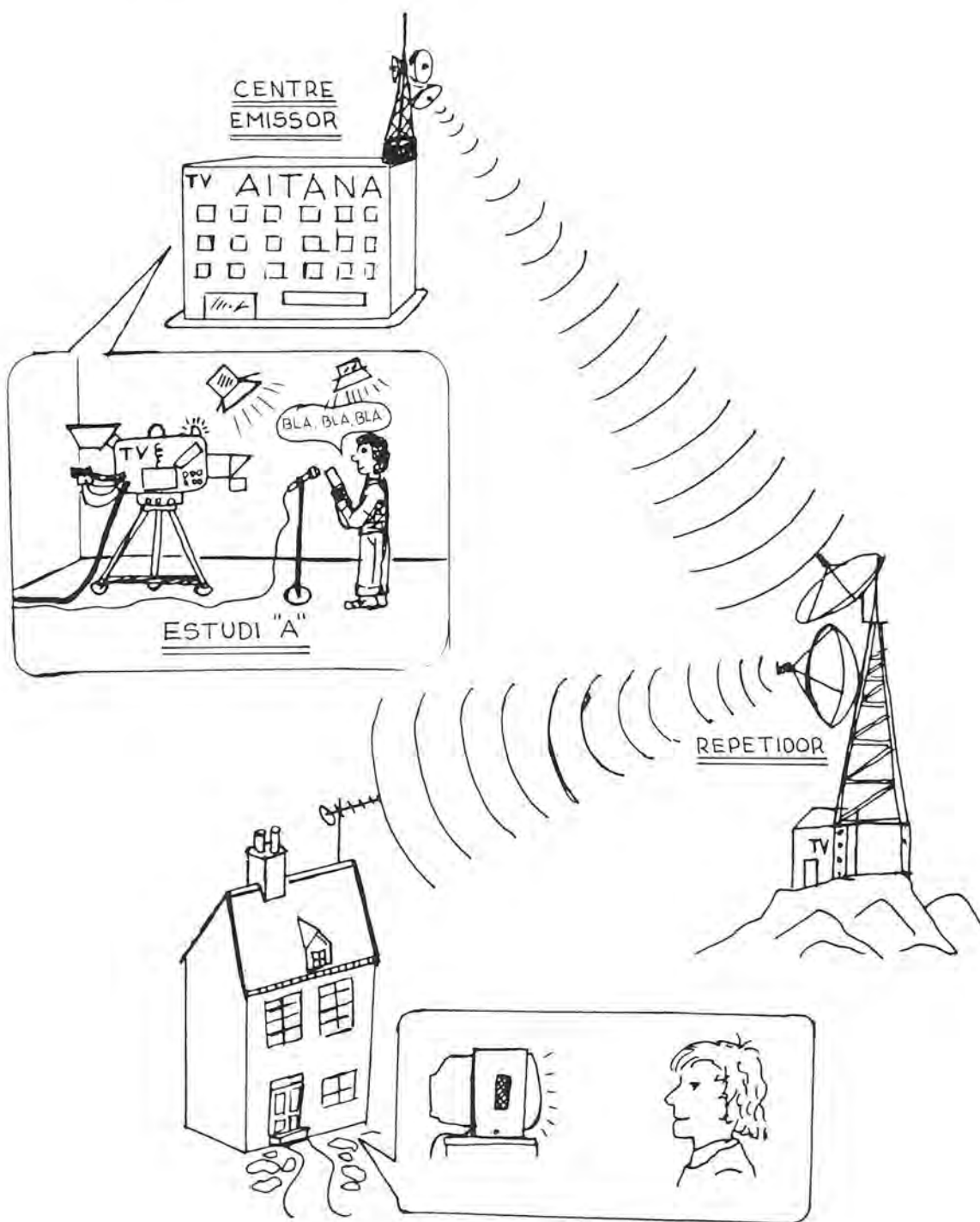
3.2 Informació àudio-visual

- Són els mitjans d'informació que utilitzen el so (ràdio), o la imatge i el so alhora (televisió).



- Ràdio Petrer és la nostra emissora local. Des de l'any 1986 ens informa especialment de les notícies que ocorren al nostre poble.

Observa com ens arriba el so i la imatge per televisió



ACTIVITATS

1. OBSERVA I RESPON

- Visita un quiosc o una llibreria i anota el nom de tres diaris, tres revistes i tres contes.

2. PREGUNTA I ESCRIU

- En ta casa es llig...
- la revista
- el diari

3. LLIG I ANOTA

- *El Carrer* és el nostre periòdic local. Copia el titular d'alguna notícia...
esportiva
cultural
sobre l'Ajuntament
sobre l'escola

4. VERTADER O FALS

- El butlletí informatiu *El Carrer* ix tots els dies.
- El diari *Información* el fa l'Ajuntament de Petrer.
- Cada any es publiquen a Petrer dues revistes sobre les festes.
- El butlletí informatiu *El Carrer* es publica cada mes.

ACTIVITATS

5. OBSERVA I CONTESTA

- Explica el camí que recorre la imatge de televisió.

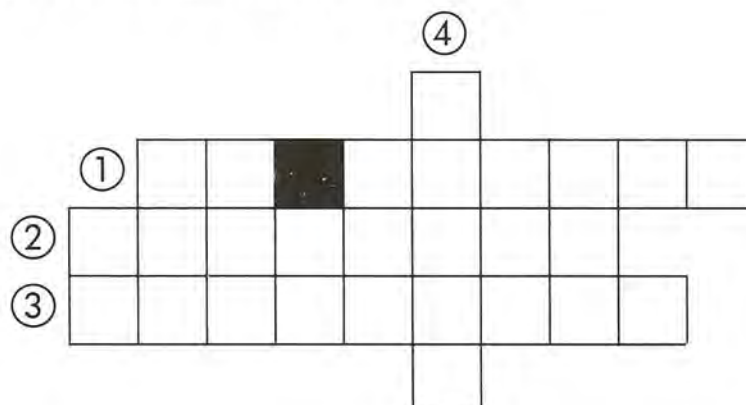
6. COMPLETA EL QUADRE

PROGRAMES DE TELEVISIÓ

<u>Tema que tracta</u>	<u>Nom del programa</u>
Esport	
Salut	
Infantil	
Notícies	
Musical	

7. ENCREUAT

1. Butlletí informatiu local.
2. Mitjà d'informació escrita.
3. Mitjà d'informació que es veu i s'escolta.
4. Mitjà d'informació que utilitza el so.



4.3 El telèfon

- És el mitjà més ràpid i còmode per a comunicar-nos. Podem parlar amb la persona que ens interesse directament sense moure'ns de casa, ja que la nostra veu es transmet per un senyal que viatja a través dels cables.



SOPA DE LLETRES

- Busca en la sopa de lletres el tres mitjans de comunicació i rodeja'ls amb el llapis.

C	R	O	O	N	Y	W	A	Z	L
A	U	S	F	I	A	I	N	O	S
R	H	I	M	U	M	L	Y	O	N
P	I	T	A	R	A	T	R	A	C
R	J	O	L	P	R	S	P	I	S
U	K	S	P	E	G	U	T	L	O
X	M	T	E	L	E	F	O	N	H
H	O	N	R	E	L	F	N	M	O
I	L	I	L	T	E	O	L	A	Z
J	L	I	L	T	T	O	L	A	Z
J	L	Q	S	S	A	M	P	T	V
T	E	L	P	R	W	A	T	T	S

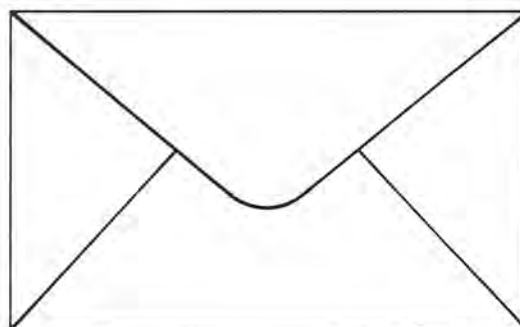
ACTIVITATS

1. OBSERVA I RESPON

- Prop de ta casa hi ha una bústia de correus?
- Al carrer
- Qui arreplega les cartes?
- A on les du?
- En quin carrer de Petrer es troba l'oficina de correus?
.....

2. DIBUIXA I COMPLETA

- Dibuixa aquest sobre en la teua llibreta i escriu l'adreça i el remitent. Imagina't que li l'envies a un amic o a un familiar.



3. VISITA

- Visiteu Correus i Telègrafs. **Entrevisteu** el cap de l'oficina:
Quin és el seu nom? Des de quan treballa a Petrer? Quantes persones treballen a l'oficina? Fins a quina hora arrepleguen les cartes?
Quins altres treballs fan a l'oficina?

ACTIVITATS

4. INVENTA I ESCRIU

- Imagina't que ets una carta. Descriu el viatge que faries si t'enviaren des de Petrer a la ciutat que tu elegires.

Abans de fer l'exercici, llig la lectura d'aquest tema. T'ajudarà a ser més creatiu.

5. ESCRIU

- Pregunta al teu professor sobre com s'escriu un telegrama.
- Inventa i escriu el text d'un telegrama adreçat a un amic teu.

6. JOC DEL TELÈFON

- Després d'haver format una fila, el primer passarà un missatge al segon, el segon al tercer, i així fins a arribar a l'últim. Finalment es contrastarà el missatge inicial amb el final.

7. OBSERVA I CONTESTA

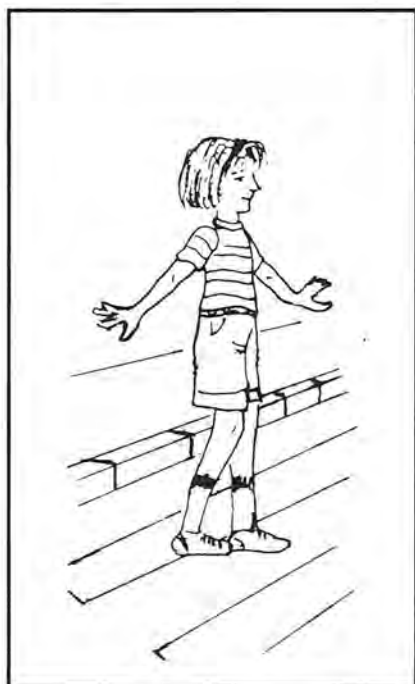
- Prop de ta casa hi ha una cabina telefònica?
- En quin carrer?
- Explica en frases curtes el que faries per poder parlar amb una amic des d'una cabina telefònica.

1

2

5. Educació vial

- Nosaltres vivim a Petrer i, sempre que circulem a peu o en vehicle pels carrers, ens trobem amb senyals, altres vehicles, persones, semàfors, etc. ¿T'has preguntat què ocurreria si cadascú circulara per on li vinguera de gust? Segurament hi hauria molts accidents i seria perillós eixir a fer un passeig. Per tot això, cal tenir una certa **educació vial**.



- Hi ha persones que caminen. Són els **vianants**.

Com a vianant has de respectar unes normes:

- En carretera has de circular per l'esquerra.
- A la ciutat cal respectar els semàfors.
- Caminar per les voreres.
- Creuar pels passos de vianants.
- Ans de creuar el carrer, cal mirar als dos costats i passar quan no vinga cap vehicle.



- Altres vegades som **conductors**, ja que portem un vehicle.

Com a conductors també hi ha unes normes que hem de respectar:

- Els vehicles en carretera han de circular per la dreta. També a la ciutat.
- Feu senyals quan gireu a la dreta o a l'esquerra.
- No sobrepassen la velocitat que indiquen els senyals de trànsit. A la ciutat aneu a poc a poc.
- Obeïu les indicacions dels agents de trànsit.



**Senyals de trànsit
que cal recordar**

- Si tots respectem les normes i els senyals de trànsit, podrem passejar a peu o en vehicle sense perill i gaudir del nostre poble.

ACTIVITATS

1. OBSERVA I DIBUIXA

- Dibuixa en el teu quadern els senyals de trànsit que hi ha al teu carrer.

2. INVENTA I ESCRIU

- Inventa un eslògan que parle del respecte als senyals i normes de circulació i decora'l amb algun dibuix.

3. TRIA LA FRASE CORRECTA

- Un vianant és una persona que...
...condueix un vehicle.
...és transportada per un vehicle.
...circula a peu per la vorera.

4. OBSERVA I RESPON

- Què has de fer si davant de tu es troben aquests senyals?



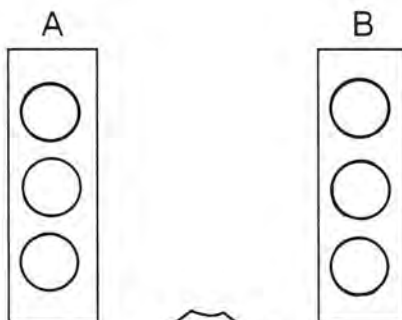
ACTIVITATS

1. LLIG I PINTA

- Dóna color al semàfor d'acord amb les ordres.

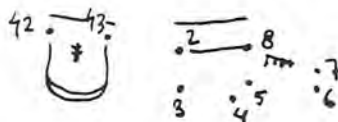
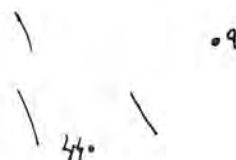
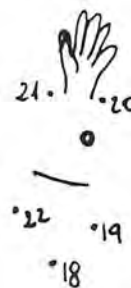
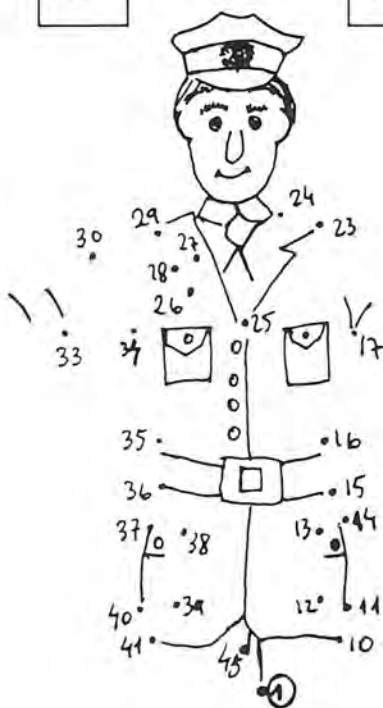
A. Vianants, passeu.

B. Vianants, espereu.



6. PINTA

Busca el
número 1 i
acaba en el 45

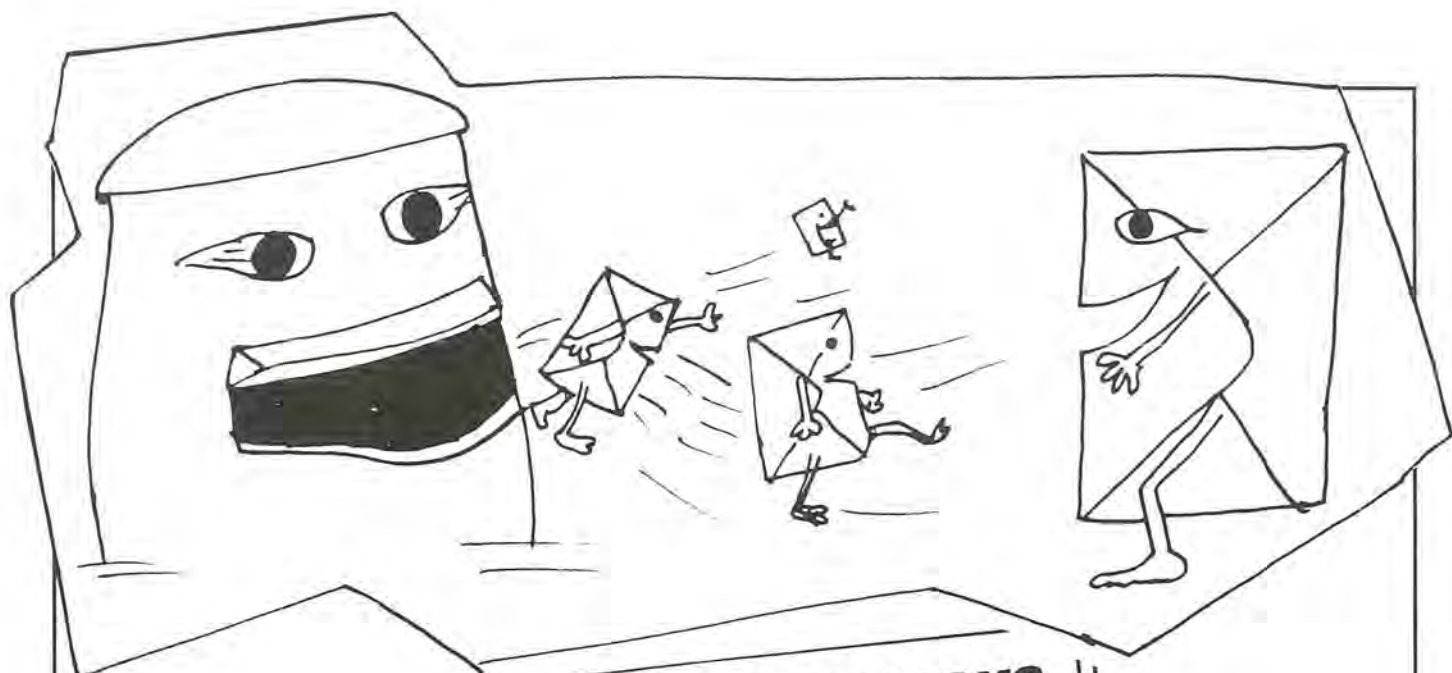


Resum

- Les vies de comunicació són terrestres, marítimes i aèries.
- L'estació de ferrocarril de Petrer es troba a sis quilòmetres del centre de la població.
- Transportar és dur persones o mercaderies d'un lloc a l'altre.
- El transport urbà es fa dins de la ciutat, i l'interurbà, entre ciutats distintes.
- La informació pot ser escrita o àudio-visual.
- *El Carrer* és el butlletí informatiu de Petrer i es publica tots els mesos.
- Els mitjans de comunicació són la carta, el telèfon i el telegrama.
- La nostra oficina de correus es troba al carrer de la Constitució, prop de l'Ajuntament.

Vocabulari

- ARTICLE PERIODÍSTIC. Escrit que apareix en un periòdic.
- CARRETERA ASFALTADA. Carretera recoberta amb qualsevol material; generalment quitrà.
- MARGE DEL RIU VINALOPÓ. Banda del riu.
- MERCADERIA. Qualsevol producte que és objecte de comerç.
- PREMSA JUVENIL. Publicacions periòdiques adreçades als joves.



Oficina de correus

Dins d'una vella bústia que, si no fóra perquè era bústia, hauria portat monyo i pinta al cap, les cartes i les targetes postals xarraven entre elles animadament, mentre esperaven que arribara la furgoneta de Correus. La majoria es trobaven molt excitades, ja que eren a punt de partir a un llarg viatge.

Ben cert és que una de les postals només anava de Zieselwitz de Dalt a Zieselwitz de Baix. Però també hi havia cartes que anirien fins a Berlín o Frankfurt en el tren ràpid. A més a més, hi havia una postal, la foto de la qual mostrava la posada de Ziesel, adreçada a Birmingham, Alabama, una ciutat que es troba a Amèrica, i que no sols utilitzaria el cotxe de Correus i el tren ràpid, sinó també l'avió i, potser, fins i tot un avió de propulsió per reacció. Cap d'aquelles cartes podia imaginar com seria tot allò, exceptuant-ne una postal de resposta pagada que feia ja el seu camí de regrés. I les postals de resposta pagada si que s'ho passen bé: poden fer dos viatges! En el primer van enganxades a una altra que du escrita una pregunta, per exemple: "¿És veritat que al Pirineu hi ha esquirols?" Ambdues postals, la de la pregunta i la de la resposta, viatgen juntes fins a arribar a casa d'un professor que llig la primera, es rasca darrere de l'orella, i escriu en la segona: "Sí, és de veres que hi ha esquirols al Pirineu. Viuen als pins negres". Tot seguit, el professor separa una targeta de l'altra i envia la de la resposta a qui li va fer la pregunta. Aquest és el seu segon viatge.

Crec que les cartes i postals que, juntament amb la targeta de resposta pagada, estaven esperant la furgoneta, no deixaren córrer l'oportunitat d'interrogar-la, ja que ella havia estat en una autèntica oficina de Correus. Una carta escrita per un periodista li preguntà:

—Quina ha sigut l'experiència més interessant del seu primer viatge?

—Les escales mecàniques— respongué la targeta de resposta pagada—. A les grans oficines de correus hi ha escales mecàniques, com als grans magatzems. És clar que no hi són perquè les usen els xiquets, sinó solament les cartes, les targetes i els paquets grans i menuts. Cada una condueix a un sac postal, l'una al sac destinat a Zieselwitz, l'altra al sac destinat a Anglaterra, segons els casos. Si has fet amistat amb una targeta, convé que procures acomiadar-te'n a temps. Si no ho fas, gires el cap i, nyas!, et trobes que la targeta ha encetat ja el tram de descens. ¡Però, de tota manera, és meravellós això d'anar en una escala mecànica, li ho assegure!

Text traduït pels autors de:

El lleó Leopold

Reiner Kunze

Juvenil Alfaguara

Tema 7

Ens organitzem

1. El Govern de la localitat



Façana de l'Ajuntament



Ple Municipal

1.1 L'Ajuntament

- Com tots els pobles i ciutats, Petrer té el seu Ajuntament.
- L'alcalde i els regidors que formen la corporació municipal són els qui governen el municipi.
- El nostre Ajuntament es troba situat a la plaça de Baix, enfront de l'església.
- A més de l'alcalde i els regidors, a l'Ajuntament treballen els **funcionaris municipals** (secretari, policies, jardiner, etc.)
- Les reunions de la corporació municipal són públiques, i podem assistir-hi tots els veïns que ho desitgem, per escoltar les decisions que l'alcalde i els regidors prenen sobre el poble. A aquestes reunions se'ls diu **plens municipals**.

BAN

EN VICENT MAESTRE I JUAN

ALCALDE-PRESIDENT DE L'AJUNTAMENT DE PETRER

FA SABER:

A petició de la Unió de Festejos de Sant Bonifaci, Màrtir, i amb la finalitat de regular el funcionament dels locals denominats "CUARTELILLOS" que durant les Festes de Moros i Cristians, aquesta Alcaldia ve en dictar, per a enguany, una sèrie de NORMES de caràcter obligatori, a les quals auran d'atènyer-se, i prèviament acceptar, els responsables dels esmentats "CUARTELILLOS", advertint, que el seu incompliment, serà sancionat amb el màxim rigor, procedint-se, així mateix, a la seua immediata clausura.

Per tot això, l'obertura dels CUARTELILLOS quedarà subjecta a les següents NORMES:

- 1.- Terminantment prohibit per a menors de 18 anys.
- 2.- En la relació dels components de cada cuartellillo, ha de figurar: Nom i cognoms, D.N.I., domicili i edat, així com domicili del cuartellillo.
- 3.- Tot cuartellillo, ha de reunir les condicions mínimes d'higiene que s'indiquen: Serveis d'urinaris i wáter, aigua, llum i poal de fem. Obligació de neteja diària.
- 4.- Així mateix, queda prohibit tot tipus de decoració, distribució i ús, que no estiguen en consonància amb la finalitat festera a que es destinen aquests locals.
- 5.- Durant els actes oficials de Festa, romandran tancats els cuartellillos. Aquells que incompliquen aquesta norma, quedaran clausurats en l'acte.
- 6.- L'edifici o local on s'instal·le el cuartellillo, haurà de gaudir de pólissa de segur que cobreisca el risc d'incendis i responsabilitat civil, durant els dies que siga obert. Haurà d'acompanyar-se fotocòpia de dita pólissa de segur en la sol·licitut.
- 7.- Les sol·licituts, degudament complimentades, seran lliurades, pels Presidents dels Comparses, en la Secretaria de la Unió de Festejos, abans del dia 4 de maig del l'any en curs.
- 8.- Tot cuartellillo posat en funcionament sense ésser autoritzat, responsabilitzarà als components del mateix, i al propietari del local que l'haja llogat, podent ser sancionades ambdues parts.
- 9.- Queda totalment prohibit, circular per l'interior de la població, portant envasses de begudes de qualsevol tipus, en evitació de la brutor que en aquests dies s'hi observa i del perill que comporta la trencadura dels objectes de vidre per al personal dels serveis de neteja.
- 10.- Tot cuartellillo aurà de tenir el full d'autorització i el present ban, en lloc visible del local, per a la seua comprovació en qualsevol revisió pertinent.
- 11.- Els cuartellillos posaran fi a la seua activitat durant els deu dies següents a la Festa; en aquests dies sols podran romandre oberts fins les 24 hores.
- 12.- En evitació de majors perjudicis, queda prohibit, durant les Festes, dipositar objectes de vidre en bosses o envasses de fem, per la possible utilització dels mateixos, com objectes tallants, en cas de begues o desordres que pogueren produir-se.
- 13.- No podran servir-se begudes alcohòliques, de conformitat amb la legislació vigent, a menors de 16 anys. El cuartellillo, o persona infractora, s'atendrà a les conseqüències legals que per tal infracció li corresponga.

El que es fa públic per a general coneixement i exacte compliment.

Petrer, abril 1.992
L'ALCALDE

- L'Ajuntament informa d'alguns dels acords adoptats en els plens municipals i que afecten la comunitat, en uns escrits denominats **bans**.
- Alguns dels serveis que dóna l'Ajuntament són: la recollida de brossa, la il·luminació del poble, la pavimentació dels carrers, la regulació de la circulació, la construcció de parcs públics, etc.
- Per poder realitzar aquests serveis l'Ajuntament recapta diners per mitjà dels **impostos municipals**, que tots els veïns hem de pagar per millorar el funcionament del nostre poble.



**Excmo. Ayuntamiento
de Petrer**

C.I.F. P-0310400-G

NOVIEMBRE-DESEMBRE

AÑO / ANY	PERÍODO / PERÍODE	Nº RECIBO / Nº REBUT	CONTRIBUYENTE / CONTRIBUENT	OBJETO TRIBUTARIO / OBJECTE TRIBUTARI
1992	12	100000	123456	AGUA POTABLE
CONCEPTO TRIBUTARIO / CONCEPTE TRIBUTARI		IMPORTE / IMPORT		FECHA, FIRMA Y SELLO / DATA, SIGNATURA I SEGELL
Lectura anterior: 100 Lectura actual : 100 13 Consumido : 0 Import consum a 7.- Canon mantenimiento 340.- I.V.A. 3% 21.-		17.- 340.- 21.-		
TOTAL A PAGAR / TOTAL A PAGAR			375.-	NOMBRE Y DOMICILIO / NOM I DOMICILI Salinetes Baños, partida 109 PETRER (Alicante)

ACTIVITATS

1. RESPON

- Quines persones formen la corporació municipal?
- Com es diu el carrer o la plaça on es troba el teu Ajuntament?

2. ESCRIU VERTADER O FALS

- Les reunions que fa la corporació municipal es diuen plens
.....
- A les reunions de l'Ajuntament pot anar qualsevol veí
- L'Ajuntament està situat a la plaça de Dalt
- Els serveis que dóna l'Ajuntament es diuen bans

3. VISITA L'AJUNTAMENT

- Anota en el teu quadern el nom d'algunes dependències, els rètols de les sales.
- Anota quants empleats atenen el públic.
- Què fan els oficinistes?
- Quin horari té l'alcalde per a rebre visites?

4. PENSA I INVENTA

- Escribeu una frase amb cada un d'aquests serveis:
Arreplegador de brossa (o escombraire). Policia. Jardiner.

ACTIVITATS

5. LLIG I RESPON

- Per què es paguen els impostos municipals?

6. INFORMA'T I RESPON

- Pregunta al teu Ajuntament i completa el següent quadre amb els noms i cognoms.

Alcalde.

Regidor d'Educació.

Regidor d'Urbanisme.

Regidor de Mercats.

Regidor de Sanitat.

Regidor de Cultura.

Regidor d'Esports.

Regidor de Joventut.

Regidor d'Ecologia i Medi Ambient.

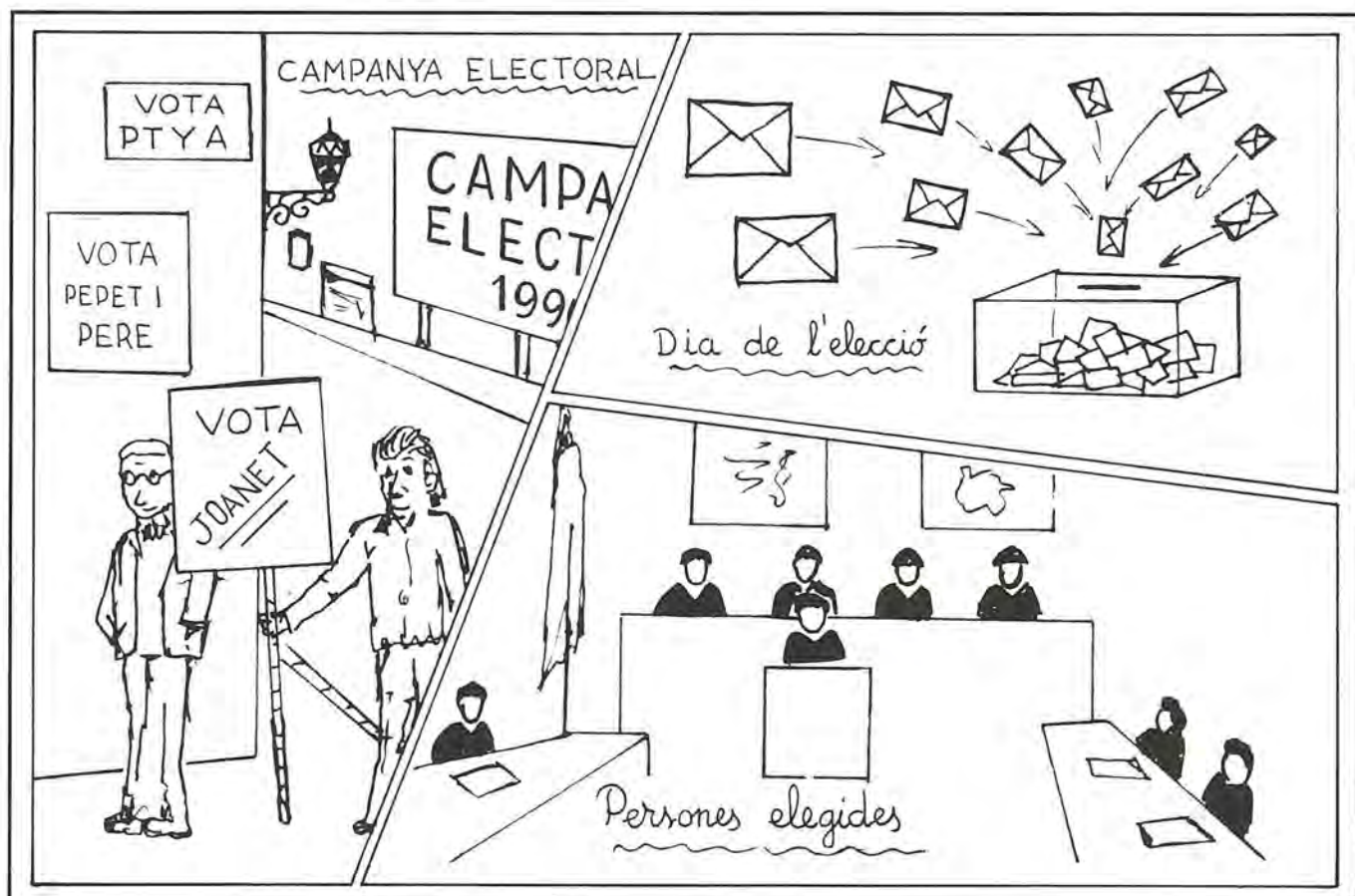
1.2

Eleccions municipals

- Cada quatre anys tenen lloc les eleccions municipals. En aquestes eleccions, els ciutadans de Petrer que han complert els divuit anys, poden elegir lliurement els regidors municipals del seu Ajuntament, votant les persones que consideren millors per governar el municipi.



- Després, els regidors municipals elegiran l'alcalde d'entre ells.
- Petrer té un alcalde i vint regidors municipals que pertanyen als diversos partits polítics.



ACTIVITATS

1. LLEGIR I RESPON

- Cada quants anys tenen lloc les eleccions municipals?
- Des de quina edat es pot votar en les eleccions?

2. INFORMAR-TE I RESPON

- A quin partit pertany l'alcalde de Petrer?
- Quan tingueren lloc les últimes eleccions?

3. RELACIONEU

- Relaciona els serveis amb les seues regidories.

1. Decorar els carrers.	A. Educació.	1
2. Ordenar la circulació.	B. Trànsit.	2
3. Conservar la natura.	C. Urbanisme.	3
4. Cuidar les escoles.	D. Sanitat.	4
5. Vetlar per la salut.	E. Ecologia	5

4. INVENTA

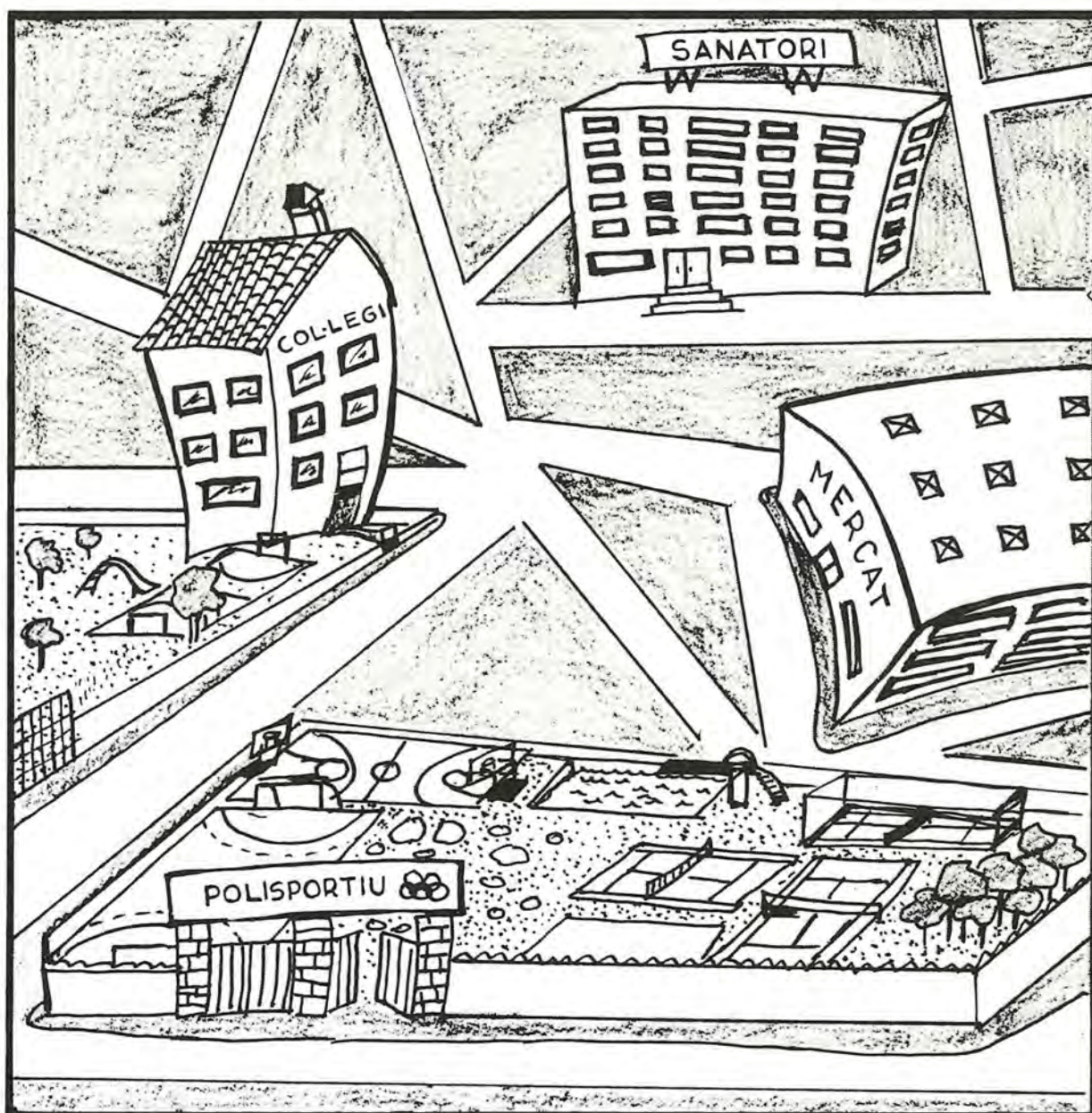
- Escribeu el nom de cinc regidories i inventa un símbol per a cada una. Exemple: Regidoria d'Ecologia i Medi Ambient, un pi.

5. ENTREVISTA

- Prepara i realitza una entrevista a l'alcalde i a algun regidor municipal.

2. Serveis Públics

- Els veïns de Petrer necessitem diversos serveis públics, com són: **escoles** per a estudiar, **centres culturals** per a ampliar els nostres coneixements, **mercat municipal** per a comprar i vendre aliments, **instal·lacions esportives** per a practicar esports, **centre de salut** per a atendre els malalts, **parcs** i **places** per a passejar, descansar i jugar.



2.1 Escoles i Institut



Institut de BUP Azorín

- Al nostre poble hi ha molts centres d'EGB que cobreixen l'educació bàsica dels xiquets. A més a més, tenim un institut on els joves poden acudir per a continuar la seua educació quan acaben l'EGB. Aquest institut es troba a l'avinguda de Madrid i el seu nom és Azorín. Hi acudeixen xics de Petrer i de la veïna localitat d'Elda.

2.2 Centre de Salut

- Els metges són persones que es preocupen de curar-nos quan estem malalts.
- A Petrer passen consulta diàriament uns quants metges que vetlen per la nostra salut.
- Hi ha, a més a més, un ambulatori de la Seguretat Social, situat al carrer del Rector Jesús Zaragoza. En aquest centre, a més dels metges, infermeres i ATS, hi ha altres persones que col·laboren amb ells per cuidar els malalts.
- També a la nostra localitat hi ha moltes farmàcies on ens venen els medicaments que els metges ens recepten.

2.3 Centres Culturals

- La vida cultural de Petrer és cada vegada més activa. L'Ajuntament i altres organismes públics (Diputació, Conselleria) i privats (bancs, caixes d'estalvis, etc.) organitzen actes molt interessants (conferències, exposicions, cinema, teatre, etc.), contribuint d'aquesta forma al desenrotllament cultural.



Biblioteca Pública (plaça de Baix)

BIBLIOTECA PÚBLICA

- La biblioteca està situada a la plaça de Baix. Hi acudeixen escolars i ciutadans de la nostra localitat a estudiar i llegir.

CASAL DE LA JOVENTUT

- Per als més joves tenim un Casal de la Joventut situat al carrer de l'Esplanada. S'hi organitzen diverses activitats i actes culturals.

2.4 Instal·lacions esportives

- Per a practicar l'esport a la nostra localitat tenim diverses instal·lacions. El polisportiu municipal, la ciutat esportiva i el camp de futbol són els més importants.



Polisportiu Municipal

POLISPORTIU

- Es troba situat al final del carrer d'Azorín.
- Les piscines i el pavelló cobert constitueixen el principal atractiu. A les instal·lacions, pots practicar tennis, bàsquet, gimnàstica, handbol, etc.

CIUTAT ESPORTIVA

- Es troba al barri del Guirnei. La ciutat esportiva té menys instal·lacions que el polisportiu. En l'actualitat s'està construint una piscina coberta.

CAMP DE FUTBOL

- També el camp de futbol és al barri del Guirnei, prop de la carretera nacional.
- És una instal·lació municipal on poden practicar aquest esport els equips locals de les distintes categories.



Plaça de Dalt

- A Petrer hi ha parcs i places on els xiquets poden jugar sense els perills del trànsit, i els grans poden passejar i descansar quan tenen temps lliure.



Plaça d'Espanya

- El parc de l'Esplanada, la plaça d'Azorín, la plaça d'Espanya, la plaça de Sant Crispí i les places de Baix i de Dalt, situades a la part vella de la nostra localitat, són algunes de les més significatives.



Plaça d'Amèrica

ACTIVITATS

1. INFORMA'T I RESPON

- Quants col·legis d'EGB hi ha a Petrer?

2. COMPLETA

- L'institut de Petrer és l'
- Es troba a l'avinguda de

3. PREGUNTA

- Al teu metge de capçalera li diuen
- El seu horari de visita és

4. LLEG I COMPLETA

- El centre de salut es troba al carrer
- En aquest centre, a més de metges, treballen
- A les farmàcies venen
- La farmàcia que és més a prop de ma casa és la de

5. Visita el centre de salut per conèixer-ne les dependències.

6. PREGUNTA I ESCRIU

- Conta en una redacció com es curava abans alguna malaltia.
- Pregunta-ho als teus pares o als teus iaïos.

ACTIVITATS

7. LIG I COMPLETA

- Els joves poden organitzar els seus actes culturals al
- La biblioteca municipal està situada a
- Hi podeu acudir a

8. RELACIONEU

- 1. Polisportiu A. Barri del Guirnei 1
- 2. Ciutat esportiva B. Carrer d'Azorín 2

9. INFORMA'T I RESPON

- Com es diu l'equip de handbol de Petrer?
- En quina categoria competeix?

10. INFORMA'T I RESPON

- En quins esports competeix el teu col·legi?
- En quines categories?

11. SOPA DE LLETRES.

- Busca vuit esports en la sopa de lletres.

F	R	I	P	R	O	W	A	T	E	S
U	I	B	U	O	L	I	S	I	M	A
T	H	A	N	D	B	O	L	R	S	L
R	I	S	O	A	O	S	O	T	I	C
A	L	Q	S	I	P	I	L	O	T	A
O	D	U	J	R	S	N	X	W	E	R
S	E	E	I	E	M	E	T	A	L	P
Q	R	T	V	S	A	T	V	N	T	I
U	C	C	F	U	T	B	O	L	A	X
S	O	L	M	N	A	T	A	C	I	O
A	L	V	O	S	X	W	Y	N	L	A

Resum

- L'alcalde (o batlle) i els vint regidors (o consellers municipals) formen la corporació municipal del nostre Ajuntament.
- Els plens municipals són les reunions públiques que fa a l'Ajuntament la nostra corporació municipal.
- Els veïns paguen uns diners a l'Ajuntament, són els impostos municipals.
- Cada quatre anys els ciutadans majors de divuit anys elegeixen els regidors en les eleccions municipals.
- Les escoles, els centres culturals, les places, les instal·lacions esportives, etc. són els serveis públics.
- La biblioteca pública i el casal de la joventut són centres culturals de la nostra localitat.
- Les instal·lacions esportives de Petrer són el polisportiu, la ciutat esportiva i el camp de futbol.
- Les places d'Azorín, de Sant Crispí, d'Espanya, de Baix i de Dalt són algunes de les que tenim a Petrer.

Vocabulari

- **AMBULATORI.** Lloc on es dóna l'atenció mèdica als malalts que no han de ser internats a l'hospital.
- **ATS.** Ajudant tècnic sanitari. Practicant.
- **REGIDOR.** Conseller municipal. Membre de la Junta de Govern d'un ajuntament.
- **CONFERÈNCIA.** Explicació oral sobre un tema determinat.
- **EGB.** Educació General Bàsica.
- **EXPOSICIÓ.** Lloc on es mostren al públic obres d'art o altres objectes.
- **RECEPTA.** Escrit que ens dóna el metge on s'indica el medicament que cal que prenguem.
- **SIGNIFICATIU.** Que sobreïx d'entre els altres.
- **CONSULTA MÈDICA.** Lloc on ens atén el metge per aconsellar-nos sobre la nostra salut.

El somni de Maria Lluïsa

Maria Lluïsa al seu pupitre
somia que les coses canvien,
i l'aula, tan xicoteta,
com un plegable s'eixampla.

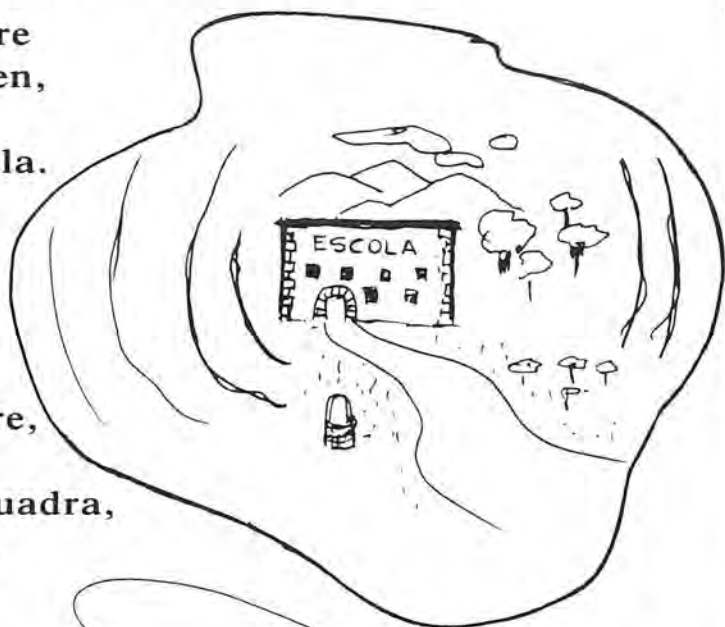
Tanca els ulls i veu
com es multiplica l'espai:
sala de música i jocs,
cuina, tallers; després...
la finestra permet de veure,
gran com una pantalla,
una granja amb la seua quadra,
i ferramentes preparades.

En l'abstracció del somni
sobre el seu pupitre recolzada,
l'adormen els murmurs.
Maria Lluïsa! No t'adormes!
Escriu-nos una lletra
de fantasies i somnis!

Somnis no!, no seran somnis!
que quan jo siga gran
tots em votareu
i arribaré a regidora,
i potser siga alcaldessa.

Em posaré el vestit de somnis,
el traduiré en paraules
que esdevinguen fets,
i no hi haurà més xiquets murrís,
ni amuntegats ni estrets.

Maria Dolores Gil



Tema 8

Coneguem la nostra història

Coneguem la nostra història



Paqui Planelles

1. Primers pobladors de Petrer

- Per les restes ceràmiques trobades al nostre terme municipal es dedueix que els primers pobladors de Petrer foren els **ibers**.



- Els **romans** van viure al lloc que ocupa actualment Petrer, i una bona mostra del seu pas pel nostre poble són els mosaics trobats al carrer de la Constitució, prop de l'Ajuntament.



- Però, potser pel gran període de temps que estigueren amb nosaltres, són dels **musulmans** de qui conservem un major record històric. Bona prova d'açò és el castell que fa poc ha estat restaurat.

2. Origen del nom de Petrer



- Durant l'espai de temps que els romans estigueren al nostre poble, probablement Petrer fóra conegut amb el nom de *Villa Petrària*.



- És dels musulmans de qui tenim el primer testimoni escrit referit al nom del nostre poble.
- Ells l'anomenaren **Bitrir**, que traduït de l'àrab vol dir **Petrer**.

ACTIVITATS

1. LLEG I CONTESTA

- Escriu el nom de tots els pobles que han passat per Petrer.
Llig atentament la primera pregunta a “Primers pobladors”.

2. LLEG I ESCRIU

- En la lectura final d'aquest tema titulada “Mosaics romans” trobaràs la resposta a les preguntes.
En quin any foren trobats els mosaics romans de Petrer?
On es troben exposats en l'actualitat?

3. RELACIONA

- | | | |
|--------------|--------------------------|---------|
| 1. Romans | A. Bitrir | 1 |
| 2. Musulmans | B. <i>Villa Petrària</i> | 2 |

3. L'escut de Petrer



- El nostre escut d'armes té més de dos-cents anys d'antiguitat.
- Està format per un castell amb tres torres dos braços als costats, l'un porta una espasa, i l'altre, una bandera. A l'entorn hi ha dos dracs i dalt una corona.

Escut de Petrer (façana de l'Ajuntament)

ACTIVITATS

1. COMPLETA

- Col·loca els noms que falten.
TORRE, DRAC, CORONA, CASTELL.

2. PINTEU

- Pinta amb els colors corresponents l'escut de Petrer que hi ha al final del llibre.

3. VISITA

- Visita l'Ajuntament i observa l'escut que hi ha a la façana.

4. Invita algun personatge de la localitat per parlar-vos sobre la història de Petrer.



4. Edificis amb història

- Conèixer els nostres edificis històrics és una bona forma de començar a estimar-los i respectar-los. L'església de Sant Bertomeu, el castell i les ermites constitueixen una part important de la nostra història.



Església de Sant Bertomeu

ESGLÉSIA DE SANT BERTOMEU

- L'actual església parroquial va ser reformada i ampliada per última vegada l'any 1783.
- Es troba situada a la plaça de Baix, enfront de l'Ajuntament.
- Dalt la porta principal, en la façana, hi ha un escut esculpit en pedra amb una corona. Entre les dues torres hi ha una escultura que representa Sant Bertomeu.
- A l'altar major podem veure la patrona de Petrer, la Mare de Déu del Remei.



Escut de la façana de l'església de Sant Bertomeu

LES ERMITES

- Les ermites són esglésies més xicotetes situades normalment als afores de la població.
- L'ermita de Catí està situada en plena serra de Petrer, i les del Santíssim Crist i Sant Bonifaci dins la zona urbana.



Ermita de Catí



Ermita del Santíssim Crist



Ermita de Sant Bonifaci

ERMITA DE SANT BONIFACI

- Està situada en un vessant de la muntanyeta del calvari, des d'on es veu tota la vall.
- Fou construïda l'any 1634, encara que ha sofert diversos canvis des d'aleshores.
- Dins es troba la imatge de sant Bonifaci, que és el patró de Petrer.



Vista del Castell



Interior del Castell

EL CASTELL

- És l'edifici més antic dels que tenim a Petrer. Va ser construït fa més de 800 anys pels musulmans.
- Està situat a la part més alta del barri antic, i des dels seus merlets es pot veure tota la vall.
- Jofré de Loaisa fou senyor del castell durant la segona meitat del segle XIII.
- Des de l'any 1985, en què acabaren les obres de restauració, és visitat i utilitzat com a lloc d'exposicions.



AQÜEDUCTE

- Molt prop del barri de Sant Rafael, a la rambla de Puça, hi ha les restes d'un aqüeducte amb uns 400 anys d'antiguitat, que va ser utilitzat en altres temps per a la conducció d'aigua.

Aqüeducte

ACTIVITATS

1. OBSERVA I RESPON

- Observa el plànol de la localitat i anota els carrers pels quals has de passar per anar de ta casa:

—al castell

—a l'església de Sant Bertomeu

—a l'ermita de Sant Bonifaci

2. LLEG I CONTESTA

- En quin any fou inaugurada l'actual església de Sant Bonifaci?
- Quin sant està a la part superior de la façana de l'església?
- Què hi ha damunt la porta principal?

3. SUBRATLLA

- L'ermita de Sant Bonifaci fou construïda l'any...
1500 - 1634 - 1700 - 1986

4. ESCRIU

- Escriu el nom de les tres ermites que hi ha a Petrer.
-

5. VISITA

- Visita el castell, l'església i les ermites.

ACTIVITATS

6. COMPLETA

- L'edifici més antic de la localitat és
- Va ser construït pels
- Està situat al barri
- Al segle XIII hi va viure

7. DIBUIXA

- Pinta en la teua llibreta el dibuix que hi ha al principi del tema.

8. BUSCA I SITUA

- Situa els números que porta al costat cada un dels noms escrits a continuació sobre un mapa de Petrer i en el lloc corresponent.

1. CASTELL.

2. ERMITA DE SANT BONIFACI.

3. ERMITA DEL SANT CRIST.

4. ESGLÉSIA DE SANT BERTOMEU.

- 9.** Busca fotografies, dibuixos, postals, etc. de Petrer i en grups reduïts confecciona un **mural**.

Escriu davall de cada fotografia el nom de l'edifici que representa, i el lloc on es troba.

5. Personatges cèlebres

- Totes les persones que viuen o han viscut a la nostra localitat han contribuït amb el seu esforç a fer que Petrer siga hui com tu el veus. N'hi ha algunes que han destacat entre la resta: escriptors, pintors, religiosos, músics, militars, etc.
- Bartolomé Poveda, Miguel Amat i Paco Mollà en són alguns.

Personatges històrics

BARTOLOMÉ POVEDA CORTES, religiós.

- Va nèixer l'any 1678. Aquest sacerdot de gran talent fou vicari general de l'arquebisbat de València, ministre del Sant Ofici, i exercí el càrrec de virrei o capità general de València de forma accidental.

VICENTE POVEDA JUAN, pintor.

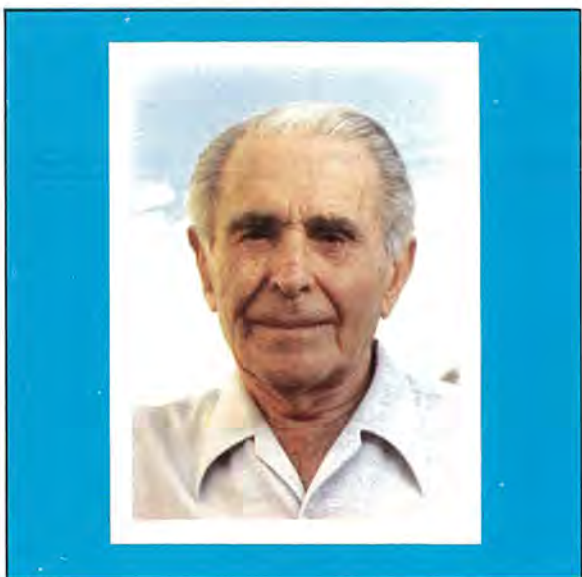
- Va nèixer en 1865, estudià pintura a Madrid i va continuar els seus estudis a Roma. Fou pintor de temes històrics i retrats. Va morir l'any 1935 a Roma.



MIGUEL AMAT MAESTRE, advocat.

- Va ser advocat, periodista, poeta i polític. Va nèixer a València en 1837 i va viure molts anys a Petrer d'on eren els seus pares. Fou diputat provincial, va escriure nombrosos articles al diari *Las Provincias*. Entre les seues obres poètiques destaca *Cantos y rimas* dedicada al seu fill. Va morir en 1896 a Petrer.

Personatges actuals



D. Francisco Mollá Montesinos

PACO MOLLÁ, poeta.

- Francisco Mollá Montesinos, va nèixer l'any 1902 a Petrer i morí en 1989.
- Fou autor de nombrosos poemes, la major part dels quals han estat recollits als llibres: *Orto*, *Alma y otros poemas*, *Luz en la senda*, i, últimament, *Canciones del valle*, *Mi tierra* i *Canciones del camino*.



D. Hipólito Navarro Villaplana

HIPÓLITO NAVARRO, cronista local.

- Hipólito Navarro Villaplana, va nèixer a Petrer l'any 1909. És autor del llibre *La fiesta de Moros y Cristianos de Petrer* i dos sainets amb temàtica festera.
- Però principalment és un investigador de la història i personatges de Petrer.

ACTIVITATS

1. RELACIONEU

1. Bartolomé Poveda	A. Pintor	1
2. Hipólito Navarro	B. Advocat	2
3. Paco Mollá	C. Poeta	3
4. Vicente Poveda	D. Cronista local	4
5. Miguel Amat	E. Religiós	5

2. INVESTIGA

- Pregunta als teus pares o germans majors, si coneixen el nom d'algun altre personatge de Petrer i escriu-lo en el teu quadern.

3. OBSERVA I COPIA

- Busca en alguna revista de festes de Petrer una poesia de Paco Mollá i copia-la al teu quadern.

Resum

- Els primers pobladors de Petrer foren els ibers.
- Altres pobles com els romans i musulmans han deixat restes històriques del seu pas per la nostra localitat.
- Petrer és d'origen romà; les restes trobades al nostre poble així ho demostren.
- El nom de *Villa Petrària* va ser posat pels romans. Els musulmans l'anomenaren *Bitrir* que traduït de l'àrab vol dir *Petrer*.
- L'escut de Petrer té més de 200 anys d'antiguitat.
- Edificis històrics del nostre poble són: el castell, l'església de Sant Bertomeu, les ermites i l'aqüeducte.
- Alguns dels personatges importants del nostre poble són:

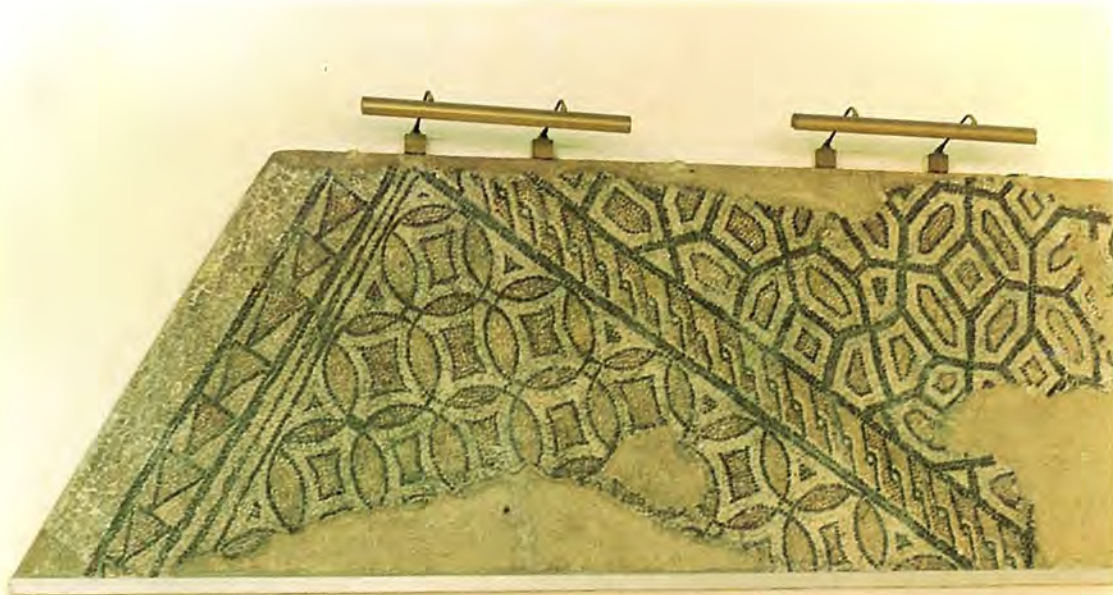
Bartolomé Poveda Cortés (religiós), Vicente Poveda Juan (pintor), Miguel Amat Maestre (advocat, periodista, poeta i polític), Francisco Mollà Montesinos (poeta), Hipólito Navarro Villaplana (cronista local).

Vocabulari

- MERLETS. Parts més altes d'un castell o fortificació.
- AVANTPASSAT. Els que van viure abans que nosaltres.
- CRONISTA LOCAL. Persona que investiga sobre la història de la nostra localitat.
- ESCUT D'ARMES. Símbol que representa una comunitat o poble.
- ESCULPIT. Tallat en pedra fet a mà.
- ESCULTURA. Art de representar figures amb distints materials (marbre, pedra, etc.).
- MOSAIC. Obra feta amb bocins de pedres, vidres, etc., de diferents colors.
- RESTAURAR. Reparar una obra que estava en mal estat o desfeta.
- TRADUIR. Passar un text d'un idioma a un altre.
- VICARI. Jutge de l'església.

Mosaics romans

- El dia 11 de setembre de 1975 va ser un dia assenyalat per al nostre poble, ja que en unes obres realitzades prop de l'Ajuntament es trobaren dos paviments molt antics, fets amb bocins de pedra (tessel·les), que resultaren ser dos mosaics catalogats entre els segles II i III de la nostra era. Per ells podem saber hui que **Petrer és d'origen romà**.
- En l'actualitat es troben exposats a l'interior del nostre Ajuntament, adornant les seues parets i donant fe de l'origen de Petrer.

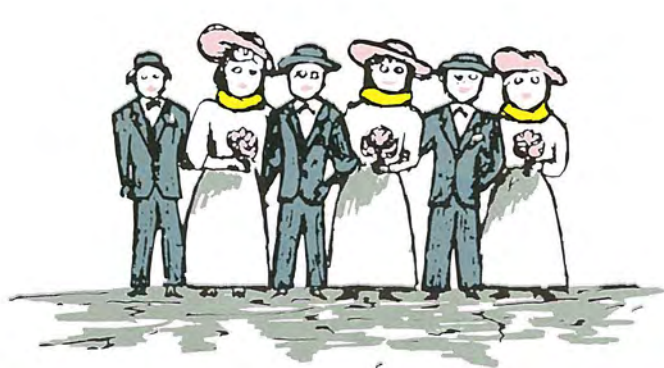


Mosaic Roma (Excm. Ajuntament)

Tema 9

Petrer, festes i costums

Petrer, festes i costums



Paqui Planelles

1. Festes



- Tots els pobles i ciutats tenen les seues festes populars en les quals es commemoren esdeveniments religiosos, històrics, polítics o relacionats amb el treball del camp.
- Però les persones, a més de la pròpia celebració, sempre busquem en elles el descans, la diversió i oblidar-nos de les preocupacions diàries.

1.1 Classes de festes

- Segons els llocs on se celebren les festes, les podem classificar en tres grups:



- A) **Locals.** Són les que se celebren al nostre poble. Els moros i cristians són les més conegudes fora de la nostra localitat, i en les quals hi ha major participació popular.
- B) **Autòniques.** Són les que se celebren en la nostra comunitat autònoma. El 9 d'octubre és el dia del País Valencià.
- C) **Nacionals.** Aquelles que es commemoren en tots els pobles d'Espanya. Algunes en són: el dia de la Hispanitat, la festa del treball i el dia de la Constitució.

- Si hagueres d'anomenar les festes més significatives de Petrer ordenades segons el calendari, ho faries de la forma següent:

MARÇ - ABRIL

- La Setmana Santa i el Diumenge de Pasqua són festes religioses. El Diumenge de Pasqua se celebra eixint al camp a menjar la tradicional mona de Pasqua. L'Arenal de l'Almorxó és el lloc més visitat per tots. Fa alguns anys també eren llocs de reunió els camps de l'Horteta i Ferrussa, i en tornar es cantaven cançons.



Arenal (temps de mona)

- El diumenge següent de Pasqua se celebra el «dia de les banderes». Pregó, desfilades d'abanderades i arcabusseria són els actes principals que anuncien les festes de Moros i Cristians.

MAIG

- Són les festes de **Moros i Cristians**, sens dubte, les més esperades per tots els petrerins. S'hi commemora la rendició dels musulmans al rei En Jaume I.



PETRER
ALICANTE - ESPAÑA

Del 14 al 18 de Mayo 1.987
Declaradas de Interés Turístico

MOROS Y CRISTIANOS

Desfilada



Guerrilla

- Per recordar aquest esdeveniment, les cinc comparses moros, i les cinc cristianes desfilen lentament pels carrers de Petrer, amb luxoses vestimentes de l'època, tot formant filades al compàs de pas-dobles i marxes moros.
- Les **guerrilles** i ambaixades representen la lluita entre els moros i cristians per la conquesta del castell.



Falla escolar



"Nanos" i gegants

JUNY

- El dia 12 de juny, vespra de Sant Antoni, es fan moltes fogueres en què tradicionalment es cremen totes les coses que molesten o són inservibles.
- És costum saltar la foguera dient:

«Per Sant Antoni, oli, oli»
- La nit de Sant Joan, que marca el principi de l'estiu, aquí és coneguda com la **nit del rotllo**.

- Fa alguns anys era costum, a la matinada del dijous de Corpus, eixir al carrer per veure ballar els nans i gegants, al so de la dolçaina i el tabalet, la següent cançó:

«Nanos i gegants
 "xiquetets" i grans
 van pel carrer
 saltant i brincant».

OCTUBRE

- Del 5 al 7 d'octubre celebrem les festivitats en honor de la nostra patrona la Mare de Déu del Remei.
- Molts petrerins participen en actes com l'ofrena de flors, la processó o la salve. Als barris es commemora aquesta festivitat adornant el carrer i organitzant activitats diverses en què participen tots els veïns.



Dolçaina i tabalet (festes d'octubre)

- Durant tots els diumenges i festius del mes d'octubre, després del dia de la Mare de Déu, se celebren **les carasses**. Aquesta festa tan particular consisteix en un joc d'endevinalla, que es du a terme al carrer i en el qual participen la carassa que va vestida amb roba vella i la cara tapada, i l'espectador, que serà qui intente descobrir-la al mateix temps que ella li pregunte: «Em coneixes?». L'acte finalitza quan es reuneixen a la plaça per ballar la dansa acompanyats de la música de dolçaina i tabalet.

ACTIVITATS

1. ESCRIU VERITABLE O FALS

- Llig les següents frases i escriu en el teu quadern veritable o fals, segons corresponga.

Les festes autonòmiques són les que se celebren en tots els pobles d'Espanya al mateix temps

El 9 d'octubre és una festa local

Les festes locals són les que se celebren al nostre poble

2. RELACIONAR

1. Ofrena de flors	A. Mare de Déu del Remei	1
2. Carasses	B. Sant Joan	2
3. Nit del Rotllo	C. Em coneixes?	3
4. Diumenge de Pasqua	D. Excursió a l'Arenal	4

3. PENSA I DIBUIXA

- Inventa un cartell per anunciar les festes de:
 - Moros i Cristians.
 - Mare de Déu del Remei.
 - Carasses.
 - Fogueres de Sant Antoni.

4. DRAMATITZACIÓ

- Escenifiqueu algun acte de les festes més importants de la localitat.
 - Ambaixada o desfilada de Moros i Cristians.
 - Carasses.

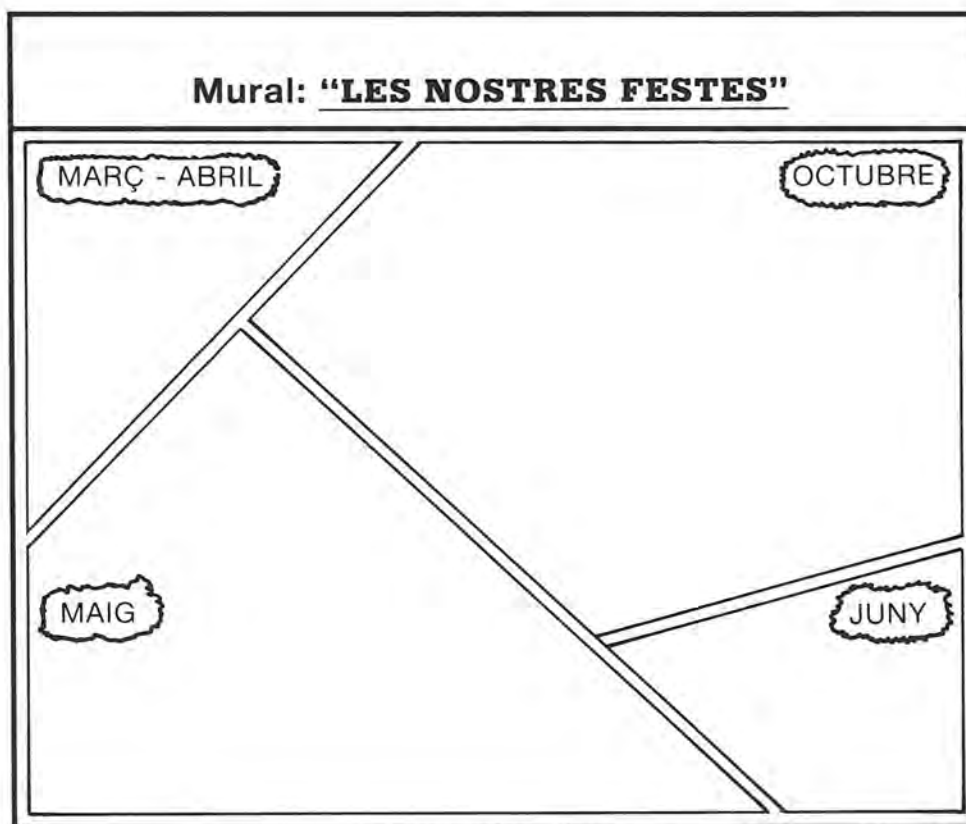
ACTIVITATS

5. CONFERÈNCIA

- Convideu alguna persona que conega les festes i els costums de la localitat per parlar-ne.

6. MURAL

- Observa el dibuix de la primera pàgina d'aquest tema.
- Arreplega fotografies, postals, dibuixos, retalls de revistes, fotocòpies, etc.
- Ordena-les i apegales procurant que cada fotografia corresponga a una festa distinta.



2. Costums

- En les cançons, jocs, refranys, menjars, etc., es troben les tradicions, costums i part de la cultura d'un poble, per això és important que conegues algunes de les que tenim a Petrer.

Cançons

- «De l'horteta venim» és una cançó de Petrer que es canta en les festes de Pasqua.

De l'horteta venim

(Petrer)

$\text{♩} = 56$

De l'hor-te—ta ve—nim, la mo—na mos ham men—jat, mos
ham be—gut tot el ví i mos ham em—bo—rrat—xat. Xe-que-rre-que—
Xe-que-rre-que—
—xec no'm to-ques la pin—ta, xe-que-rre-que—xec ni'l mo-nyo tam—poc,
—xec la pin-ta es de pla—ta, xe-que-rre-que—xec i el mo-nyo es de or.

- En estiu, quan en les eres els llauradors batien el blat solien cantar estrofes com aquestes:

«Matine un dia de juny
i com aquell que s'espanta
tenia la falç al puny
i vaig córrer a buscar la manta».

«Jo no cante per cantar
que cante per alegria
i el que no vulga sentir-me
que es quede amb sa tia».

- La lletra de la cançó de les danses, que ballen les carasses els diumenges d'octubre a la plaça de Baix, acompanyades per la dolçaina i el tabalet, és la següent:



Luís el dolçainer

**A ballar les danses
al carrer major
eixirà Lluïseta
amb el mocador.**

**Sabatetes roges,
vestit de crespó
i un plat de tomaques
pel senyor retor.**

**Ja tinc el morros lluent
de tocar i no cobrar,
fadrinetes de Petrer,
no eixireu més a ballar
si no em paguen al corrent.**

**Mes que s'empenyen
tots els currutacos de Petrer,
no eixireu més a ballar
si no em pagueu al corrent.**



Les carasses en octubre

- El pas-doble «PETREL» és part important de la nostra festa de Moros i Cristians. La música va ser composta pel mestre M. Villa i la lletra per Hipólito Navarro.



Ambaixada cristiana



Desfilant

«PASODOBLE PETREL»

Nuestro Petrel hermoso de campos,
donde sus aguas, sus aires y su sol
fertilizan nuestras huertas.

Nuestro Petrel hermoso de sierras,
desde el valle de Catí y el Almorchó
con sus bosques y su arena

Nuestro Petrel es un canto vivo
del trabajo, y su gran fertilidad
con sus almendros y olivos.
Su hospitalidad,
el amor de sus mujeres y su fe,
sus encantos y bellezas sin igual,
es un canto de hermandad.

Nuestro Castillo y San Bonifacio
son dos tesoros de un largo ayer.
Allá, en la Ermita van las plegarias
de nuestro pueblo llenas de fe.

Las aguas de la Almadrava,
Avaiol, Caprala y Puça,
los llanos de Salinetas,
son nostalgias de un ayer.

¡Canto de amor, cantos de alegrías!

Mi amor va siempre en ti
con el afán de sentirte siempre en mí.
Mi fe, mi gran pasión,
vibra en mi alma al quererte
y al amarte así.

Petrel, mi gran Petrel,
mi frenesí no te puede cantar más,
porque mi voz no sabrá
expresar con más pasión
lo que mi alma te dirá.



Pilota de carrer

Jocs

- Els jocs també formen part de les nostres tradicions i costums, alguns d'ells com la pilota de carrer (llargues), el trinquet o el calitx són propis del nostre país. Fa alguns anys a Petrer, els xiquets com tu jugaven a la trompa, píndola, rest, amagats, etc.

A L'AMAGAT

- Aquest joc és conegut a Petrer amb el nom d'«Alça la molla».
- Poden participar tants xiquets com vulguen. Abans de començar, heu de decidir qui ha de buscar els companys. Tots els xiquets es posen en cercle i un canta:

**Un, dos, tres, carabàs
carabasseta bullideta
en un cabàs.**

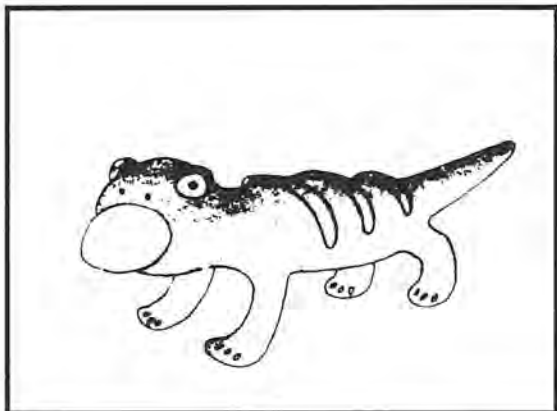
- D'aquesta forma podeu eliminar els que s'amaguen. L'últim que es queda tanca els ulls i compta vint-i-cinc en veu alta, després diu:

«Conillets, ja esteu ben amagadets?»

- Mentrestant els seus companys de joc s'amaguen. Després eixirà a buscar-los fins que els trobe tots. Aquell que descobreisca primer serà qui pague la pròxima volta. I així continua el joc.

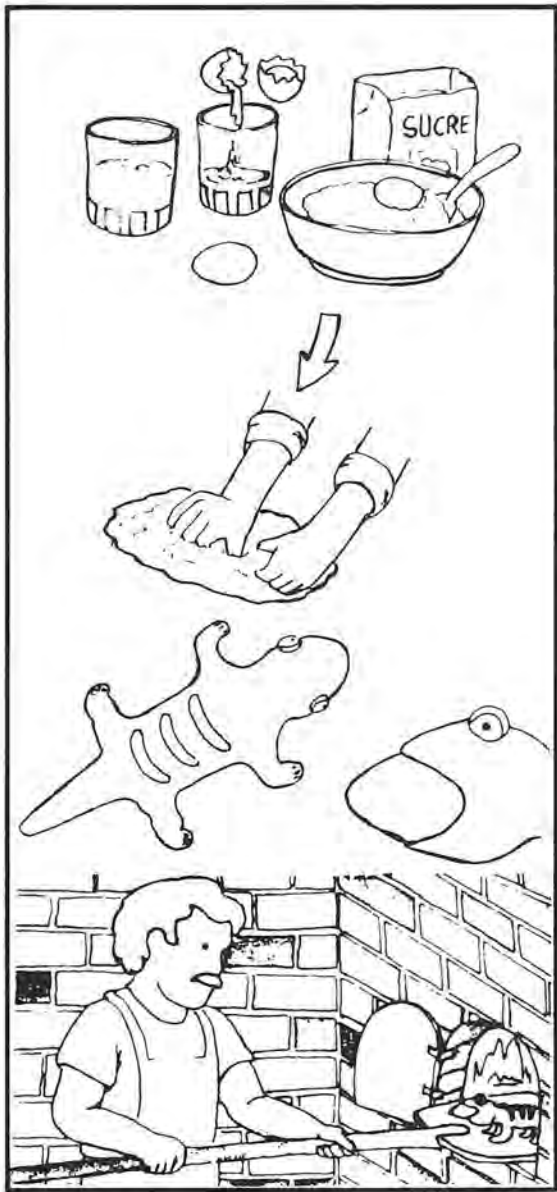
Gastronomia

- Hi ha alguns menjars que són propis del poble i les localitats veïnes. La *gachamiga*, la borreta, les farinetes o la mona de pasqua, són alguns dels més típics del nostre poble.



MONA DE PASQUA

- La paraula **mona** ve de l'àrab, i es refereix a un pa dolç que els moriscos regalaven als amos de les terres que treballaven. Aquí en teniu la recepta.



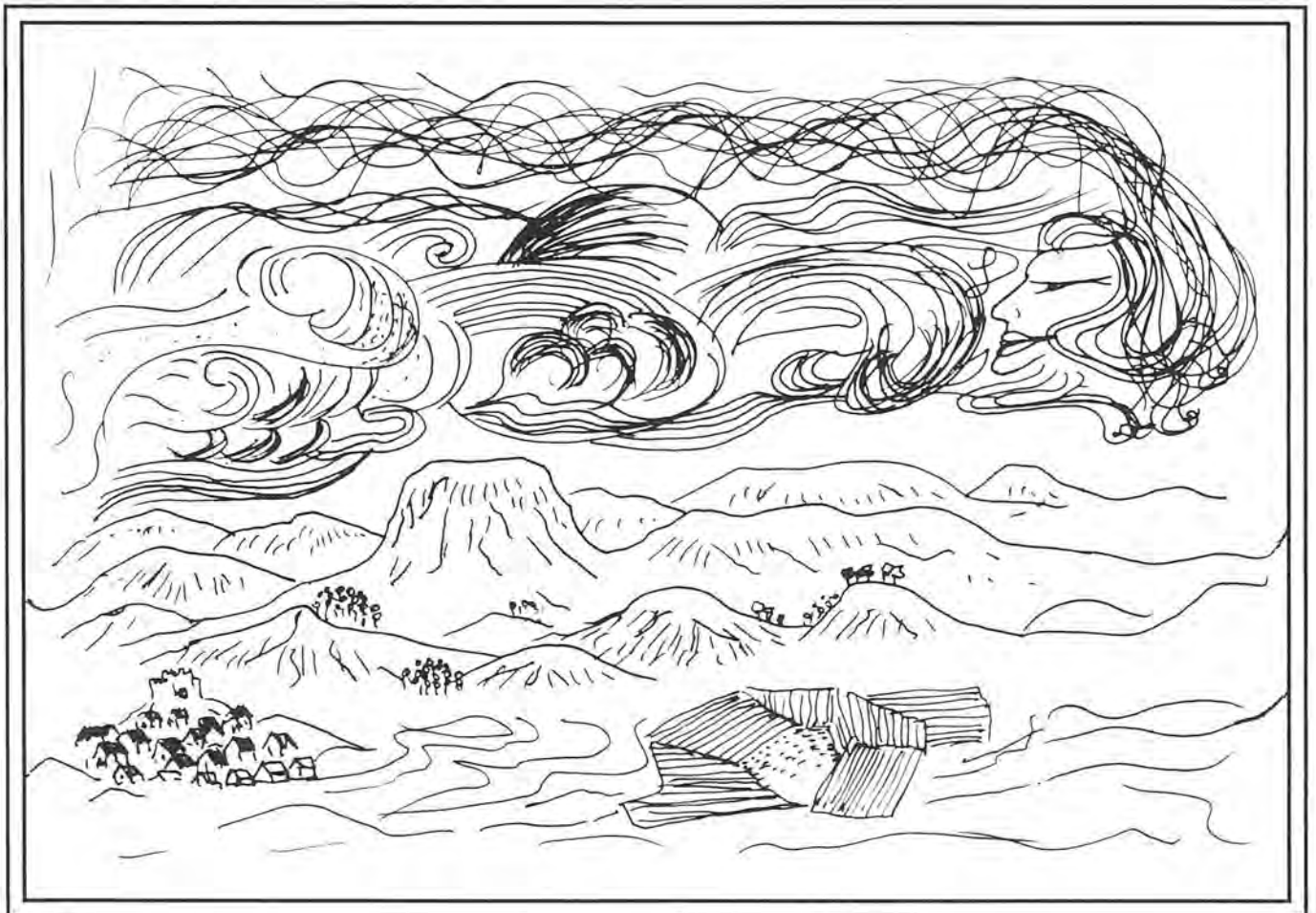
INGREDIENTS

125 g. de farina
Mig got de sucre
Un got d'aigua
Un ou fresc
Un ou dur
Llevat

- 1r. Desfeu el llevat en aigua.
- 2n. Separeu el rovell de l'ou.
- 3r. Mescleu aigua, farina, sucre, rovell, i llevat.
- 4t. Remeneu bé la pasta.
- 5é. Modeleu la figura que vulgueu.
- 6é. Fiqueu l'ou dur en la figura modelada.
- 7é. Unteu-la amb el rovell de l'ou.
- 8é. Tapeu-la amb un drap gros.
- 9é. Fiqueu-la dins del forn per coure-la.

Refranys

- Alguns dels refranys propis de la nostra localitat estan relacionats amb el clima i l'agricultura.
- A setembre qui tinga gra que sembre.
- En abril no furgueu l'arrel.
- Nuvolat dalt del Sit, aigua davall el llit.
- Al setembre o s'assequen les fonts o s'emporten els ponts.
- Aire de ponent aigua fresca i vi calent.
- Les aigües de Sant Joan furten vi i no donen gra.
- A Sant Joan la bacora clevallant.



ACTIVITATS

1. VERITABLE O FALS

- La cançó “De l’horteta venim” es canta en les festes de Nadal
- Les eres són llocs on es batia el blat i altres cereals
- La «gachamiga» és un menjar de la nostra localitat i comarca
- Al calitx es juga amb un pilota de cuiro

2. Dibuixa una mona de pasqua i copia’n la recepta.

3. LLIG I CONTESTA

- Escribe el nom de tres menjars propis de Petrer.

4. INFORMA’T I EXPLICA

- Informa’t d’algun joc i escriu el seu nom. Explica’l en poques paraules.

5. RELACIONA

- | | | |
|-----------------------|------------------------|---------|
| 1. Carasses | A. Trinquet | 1 |
| 2. <i>Gachamiga</i> | B. Mona | 2 |
| 3. Diumenge de Pasqua | C. Menjar típic | 3 |
| 4. Joc | D. A ballar les danses | 4 |

ACTIVITATS

6. INTERPRETA I MEMORITZA

- Memoritzeu i reciteu alguns refranys.
- Canteu cançons del folklore local.

7. EXPLICA

- Llig atentament els refranys i intenta explicar-los en poques paraules.
- A setembre, o s'assequen les fonts o s'emporten els ponts.

.....

- Cel emborregat, als tres dies banyat.

.....

8. COMPLETA ELS REFRANYS

- En abril no la
- A setembre qui que

.....

- A la bacora cleillant.

- Nuvolat dalt del Sit

Resum

- En les festes es commemoren esdeveniments religiosos, històrics, polítics o relacionats amb els treballs del camp.
- Hi ha festes locals, autonòmiques i nacionals.
- Les festes més significatives de Petrer són les de Moros i Cristians.
- Altres festes són les de la Mare de Déu, les Carasses, les Fogueres de Sant Antoni i la Nit del Rotllo.
- Els costums o folklore d'un poble el trobem en les seues cançons, jocs, refranys, menjars i llegendes.
- Cançons de Petrer conegudes per tots són: De l'horteta venim, i el Pas-doble de "Petrel".
- La *gachamiga*, la borreta, les farinetes, són menjars propis del nostre poble.
- Al nostre poble es practiquen jocs propis del nostre país com el trinquet, les llargues i el calitx.

Vocabulari

- DESAFIAR. Provocar una lluita.
- ERA (agricultura). Espai de terra pla on se separa el gra de la palla.
- LLEGENDA. Relat fantàstic parcialment històric, que s'ha anat transmetent al llarg dels anys.
- BATRE. El fet de separar el gra de la palla.
- REFRANY. Frase popular que expressa una ensenyança.
- VESPRA. Dia anterior a un altre.

ACTIVITATS

1. Escriu el significat de les paraules següents:

Tradició

Costum

Dolçaina

Tabalet

Rendició

Llegenda del Cid

Això era que...

En una de les serres més altes de Petrer tenia un campament el Cid, que després d'un desafiament presentà batalla als moros.

Conten que eren més de cinc mil musulmans contra uns quans cavallers que formaven l'exèrcit del Cid, quan a la matinada d'aquell dia del mes de juliol començà la lluita. En plena batalla i quan tot ho va veure perdut, va llançar el crit de «¡Santiago y cierra España!»

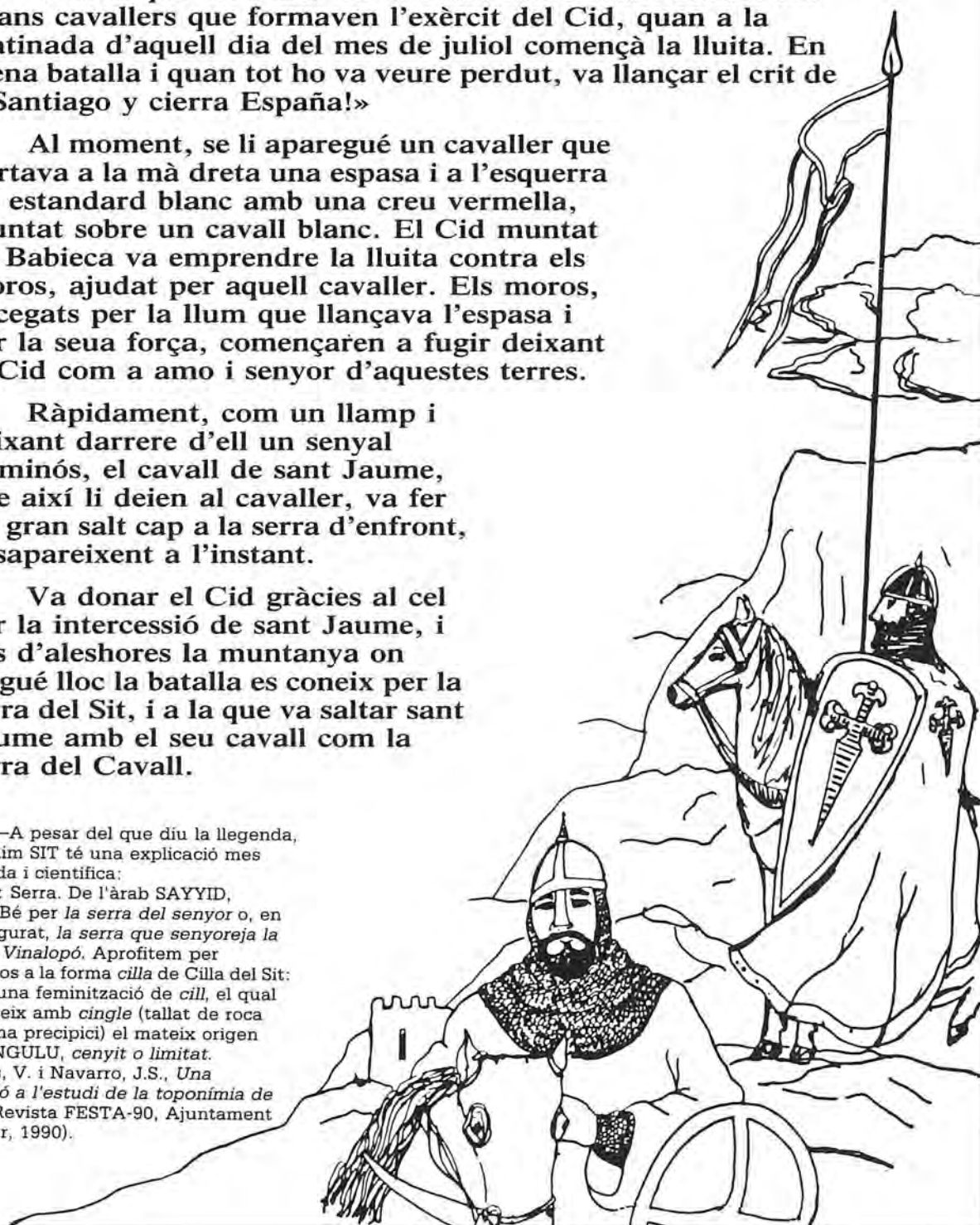
Al moment, se li aparegué un cavaller que portava a la mà dreta una espasa i a l'esquerra un estandard blanc amb una creu vermella, muntat sobre un cavall blanc. El Cid muntat en Babieca va emprendre la lluita contra els moros, ajudat per aquell cavaller. Els moros, engegats per la llum que llançava l'espasa i per la seua força, començaren a fugir deixant el Cid com a amo i senyor d'aquestes terres.

Ràpidament, com un llamp i deixant darrere d'ell un senyal lluminós, el cavall de sant Jaume, que així li deien al cavaller, va fer un gran salt cap a la serra d'enfront, desapareixent a l'instant.

Va donar el Cid gràcies al cel per la intercessió de sant Jaume, i des d'aleshores la muntanya on tingué lloc la batalla es coneix per la serra del Sit, i a la que va saltar sant Jaume amb el seu cavall com la serra del Cavall.

NOTA.—A pesar del que diu la llegenda, el topònim SIT té una explicació més apropiada i científica:

—Sit, el: Serra. De l'àrab SAYYID, senyor. Bé per la serra del senyor o, en sentit figurat, la serra que senyoreja la Vall del Vinalopó. Aprofitem per referir-nos a la forma cilla de Cilla del Sit: pot ser una feminització de cill, el qual comparteix amb cingle (tallat de roca que forma precipici) el mateix origen llatí, CINGULU, cenyit o limitat. (Brotons, V. i Navarro, J.S., Una aportació a l'estudi de la toponímia de Petrer, Revista FESTA-90, Ajuntament de Petrer, 1990).



Tema 10

L'escola



L'article 27 de la nostra Constitució diu:

Constitució

Article 27

Tots tenim dret a rebre una educació.

Aquesta educació ens ensenya a ser lliures i respectar els principis democràtics.

L'educació serà obligatòria i gratuïta per a tots els alumnes d'EGB.

L'estat crearà els col·legis

Espanyola

que es necessiten, i els professors, pares i alumnes controlaran la marxa d'aquests.

També poden crear col·legis qualsevol persona si respecta els principis constitucionals; fins i tot l'Estat els ajudarà econòmicament.

Els pares podran escollir el tipus d'ensenyament religiós o moral per als seus fills.

ACTIVITATS

1. ESCRIU VERITABLE O FALS

- Els xiquets no tenen obligació d'anar a l'escola
- Tots els xiquets podem rebre educació gratuïta
- L'escola ha de respectar els principis democràtics
- Els alumnes no podem participar en el control del col·legi a través del Consell Escolar
- L'ensenyança de la religió és obligatòria per a tots els alumnes

2. ENQUESTA

- Elegiu un tema relacionat amb l'escola i feu una enquesta per passar-la als alumnes del centre.

3. ENTREVISTA

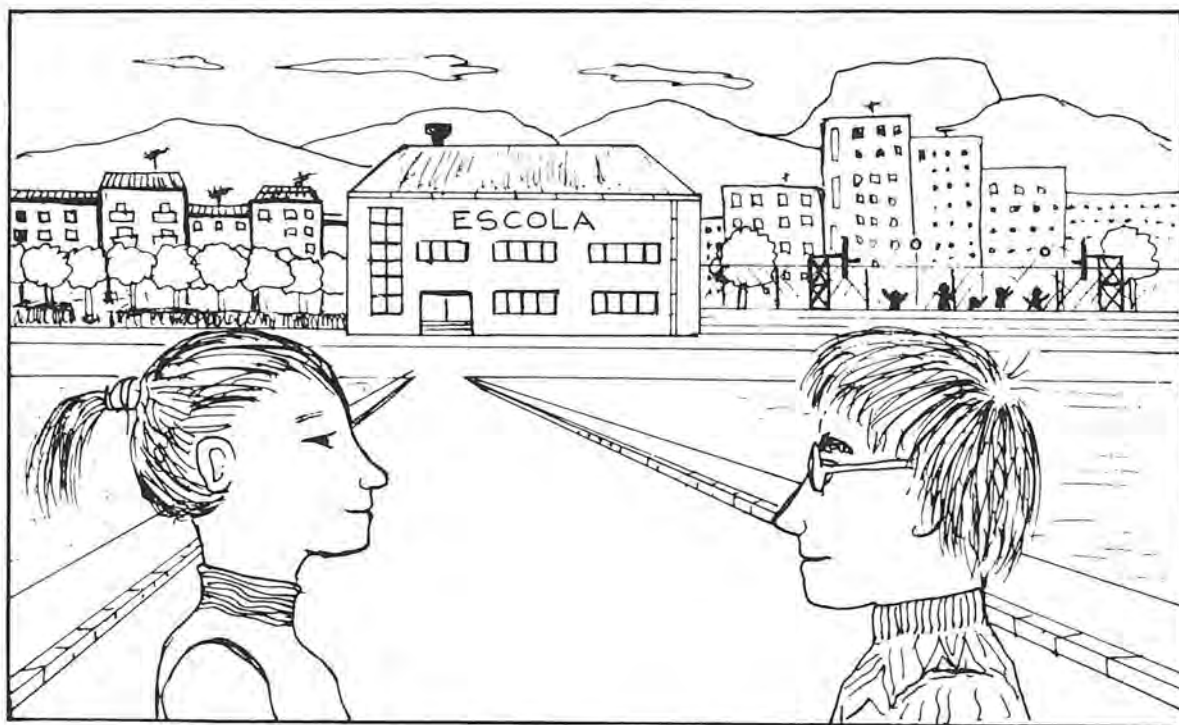
- Confeccioneu una entrevista amb preguntes fetes entre tots per a entrevistar...
regidor d'Educació, director, cap d'estudis, etc.

4. DEBAT

- Establiu un debat entre els alumnes amb el tema "Com participeu els alumnes en el control del col·legi".

2. El meu col·legi es troba a Petrer

- A Petrer hi ha molts col·legis, aquests són els seus noms:
 - CID CAMPEADOR
 - LA FOIA
 - MIGUEL AMAT
 - PRIMO DE RIVERA
 - RAMBLA DELS MOLINS
 - REIS CATÒLICS
 - VIRREI POVEDA
 - REINA SOFIA
 - SANTO DOMINGO SAVIO
- Veient el plànol de Petrer que hi ha en el primer tema pots saber on és el teu col·legi i tots els altres.
- Com deus saber, tots els xiquets que són companys teus viuen a prop del col·legi, fins i tot alguns són els teus veïns, per tant és el col·legi del barri.



ACTIVITATS

1. INFORMA'T I CONTESTA

- Com es diu el carrer on està situat el teu col·legi?
- Quin número de telèfon té?
- De quin color està pintat?
- És prop o lluny de ta casa?
- Quants xiquets i xiquetes van al teu col·legi?

2. PREGUNTA I ESCRIU

- Escribeu el nom de tres amics teus que no vinguen a aquest col·legi i al costat el nom del col·legi on estudien.

.....		
.....		
.....		

3. INFORMA'T I ESCRIU

- En quin any es va fundar el teu col·legi?
- Quants anys fa que el teu col·legi existeix?
- Quin és el col·legi més antic de Petrer?
- Quin és el més modern?

3. Òrgans directius del col·legi

DIRECTOR



Treball de director, dirigir i organitzar representant el col·legi davant la comunitat.

CAP D'ESTUDIS



Aci està el cap d'estudis coordinant el treball, perquè ajuntant esforços millorem els resultats.

SECRETARI



El **secretari** molt seriós recull punt per punt els acords que es prenen en totes les reunions.

CLAUSTRE DE PROFESSORS



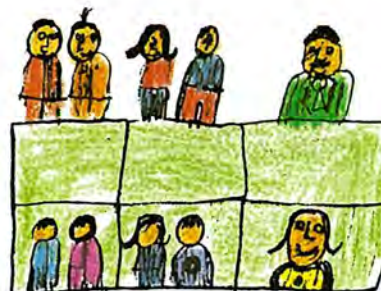
Al **claustre** reunits tots els mestres estem contrastant opinions de l'educació que fem.

COL·LEGI



L'**escola** és la societat, tots al col·legi anem i junts treballem perquè persones formem.

CONSELL ESCOLAR



Pares, alumnes i mestres en el **Consell Escolar** tractaran els assumptes de la nostra Comunitat.

ACTIVITATS

1. COMPLETA

- Escriu el nom de:

Director

Cap d'Estudis

Secretari

Tutor

Alumnes del Consell Escolar:

..... Nivell

..... Nivell

Delegat de curs

2. MURAL

- Dibuixa la façana del teu col·legi.
- Dibuixa el director, el cap d'estudis i el teu mestre. Forma un mural amb tots els dibuixos.

4. Associació de pares d'alumnes

- Cada col·legi del nostre poble té una associació de pares d'alumnes. Aquestes associacions tenen uns estatuts o normes que tots els associats han de respectar.
- Ajuden el col·legi organitzant actes culturals, excursions, festes, etc., i col·laboren amb els professors en algunes activitats extraescolars.

ACTIVITATS

1. COMPLETA L'ENCREUAT

- Escribeu la paraula que apareix en la vertical de l'encreuat.

1. Dirigeix el col·legi.
2. Anota els acords de les reunions.
3. És necessari per a dibuixar a la pissarra.
4. És necessari per a esborrar a la pissarra.
5. Té moltes pàgines i podem llegir-lo.
6. Lloc del col·legi on estudiem i treballem.



Resum

- L'article 27 de la Constitució diu...
 - Tots tenim dret a rebre educació.
 - L'educació serà obligatòria i gratuïta per a tots els alumnes dels nivells bàsics.
- A Petrer hi ha nou col·legis.
- A cada col·legi hi ha una associació de pares que col·labora amb els professors en les activitats extraescolars.
- L'escola és la societat,
tots al **col·legi** anem,
i junts treballarem
perquè **persones** formem.

Vocabulari

- **CONSTITUCIÓ.** Llei fonamental d'un estat, on s'estableixen els drets i obligacions dels ciutadans, i el funcionament de les institucions.
- **PRINCIPIS DEMOCRÀTICS.** Conjunt de normes de respecte i tolerància per les quals es regeix un estat modern.



1 Dret a la igualtat sense distinció de raça, creença o nacionalitat.

Drets dels xiquets

• Declaració dels drets del xiquet aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1959.



2 Dret a una protecció especial per al seu desenvolupament físic, mental i social.



3 Dret a un nom i a una nacionalitat.



4 Dret a una alimentació, habitatge i atenció mèdica adequats per al xiquet i la mare.



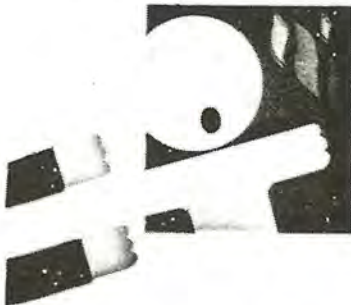
5 Dret a una educació i protecció especials per al xiquet físicament o mentalment disminuït.



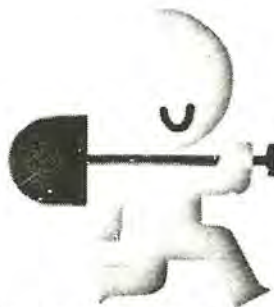
6 Dret a comprensió i amor per part dels pares i la societat.



7 Dret a rebre educació gratuïta i a gaudir dels jocs.



8 Dret a ser el primer a rebre ajuda en cas de desastre.

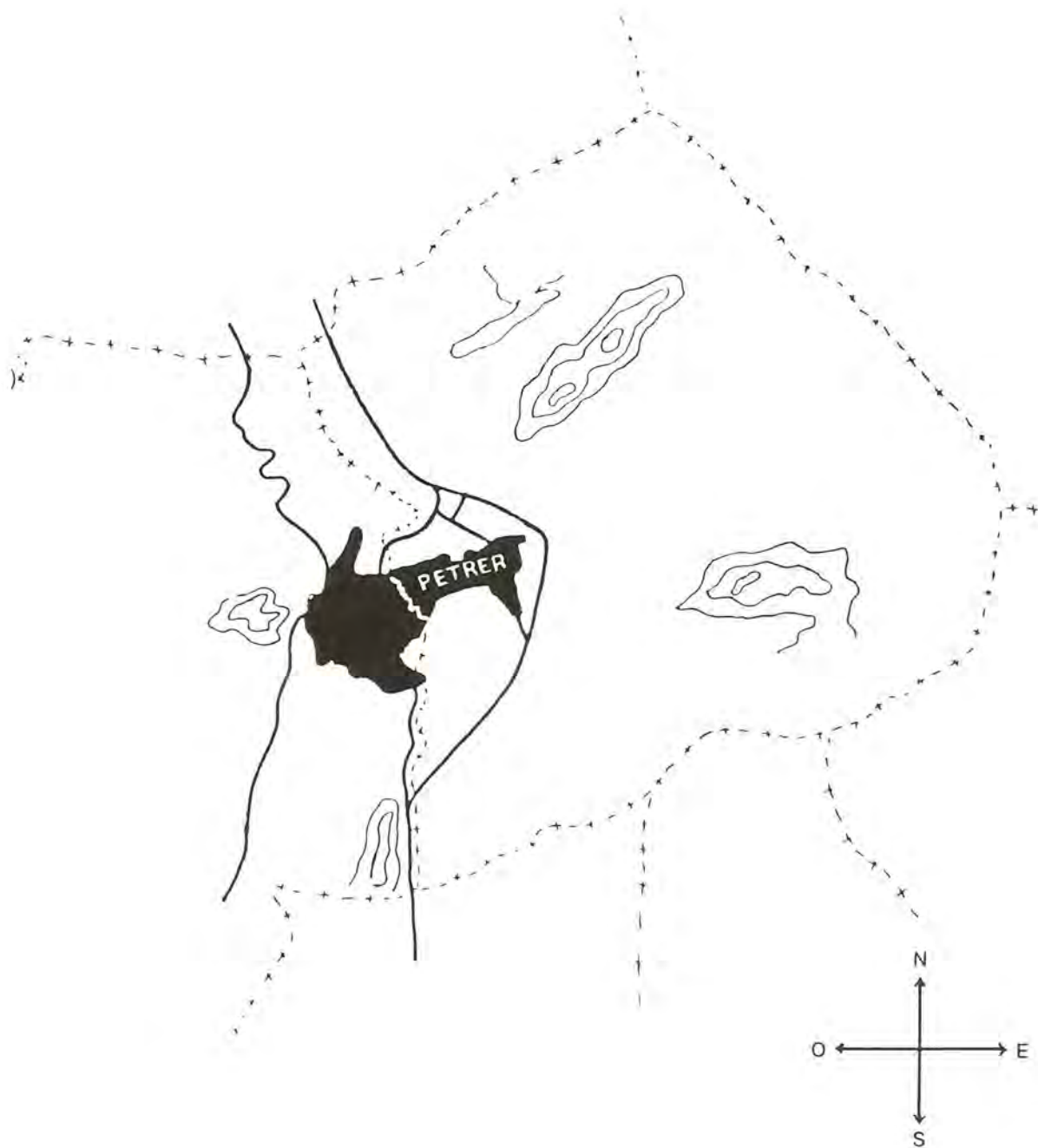


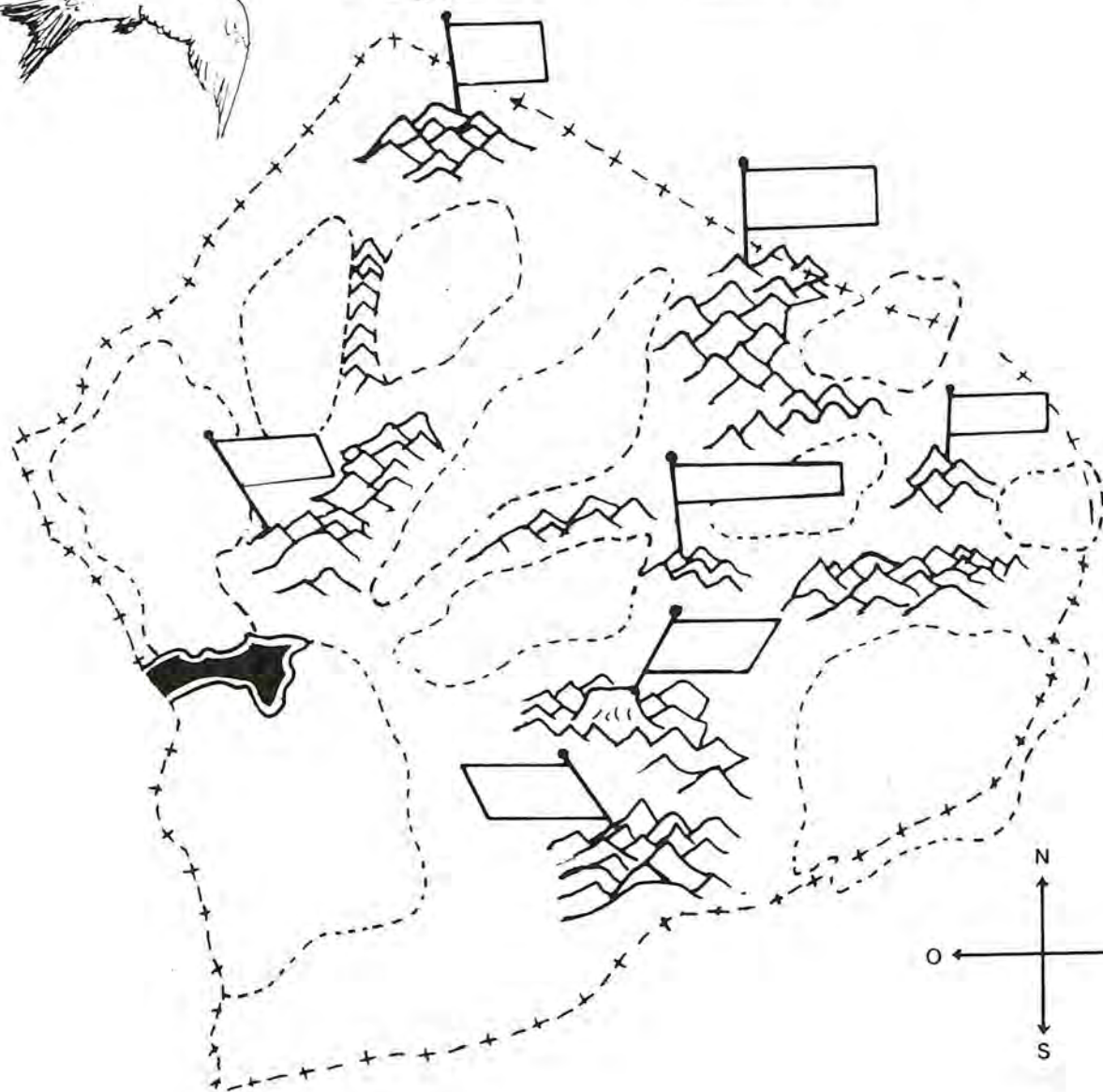
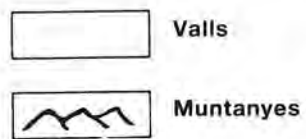
9 Dret a ser protegit davant de l'abandó i l'explotació en el treball.

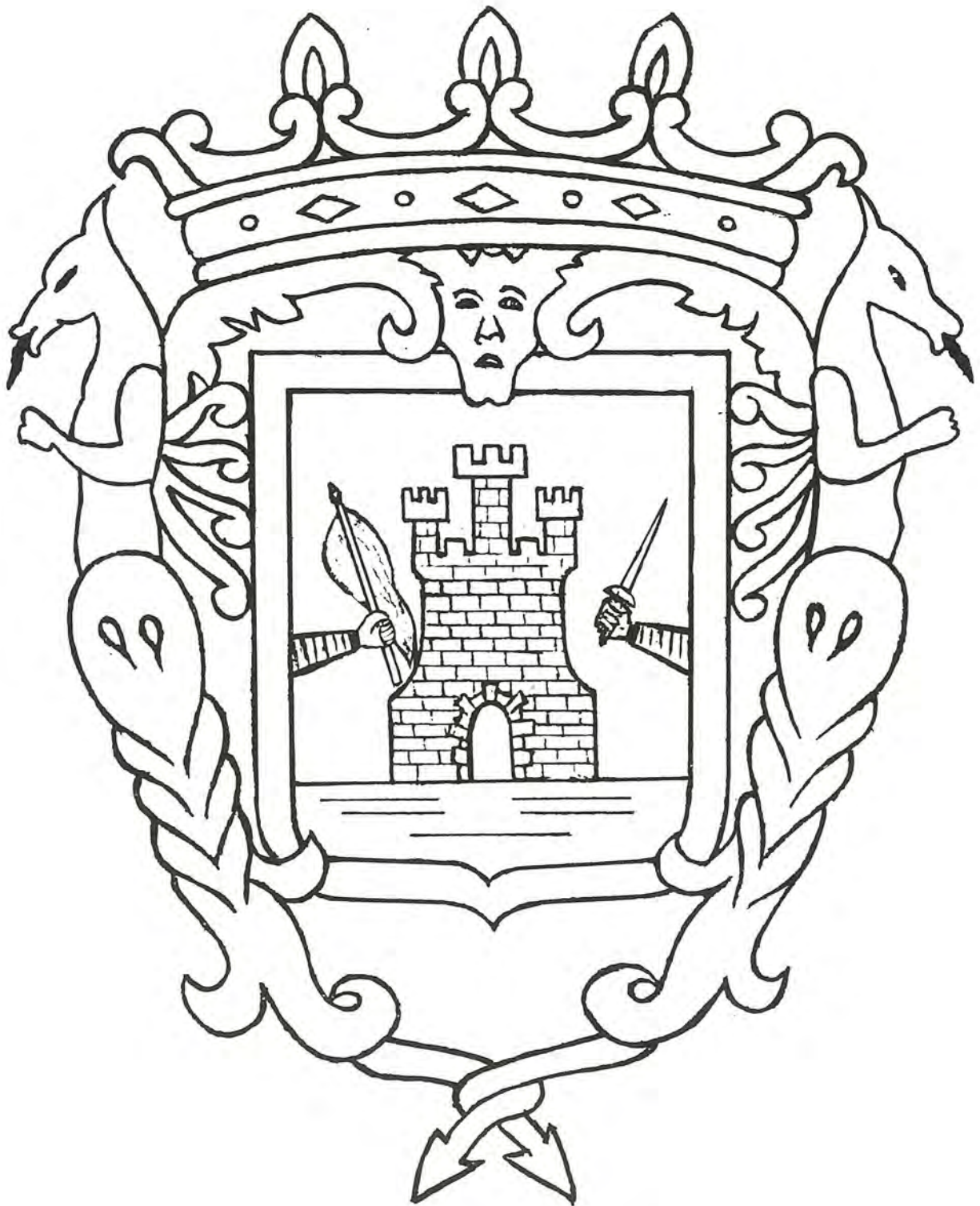


10 Dret a formar-se en un esperit de solidaritat, comprensió, amistat i justícia entre els pobles.

Petrer i els termes municipals que el rodegen







*Amb el nostre sincer agraïment
a totes les persones i entitats
que han fet possible la publicació
d'aquest llibre.*

Els autors

Aquest llibre ha estat informat favorablement per la Inspecció Educativa del Servei Territorial d'Educació d'Alacant, com a document de suport per a l'estudi del medi, dins l'Àrea de Coneixement del Medi.

EDITA:

 **GENERALITAT VALENCIANA**
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA



M. I. AJUNTAMENT DE PETRER
(ALACANT)
